

WEDSTRIJD DER ALTAREN

A.A. LEENHOUTS

'De apostelen legden met grote kracht getuigenis af van de opstanding van de Here Jezus, en er was grote genade over hen allen' (Handelingen 4:33).

Originele uitgave in drukvorm: A.A. Leenhouts, © 1982

Bewerkte digitale uitgave: Stichting Getuigenis en Eenheid, Postbus 64814, 2506 CE
’s-Gravenhage, © 2020

Alle rechten zijn voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De bedoeling van dit geschrift is een beknopte samenvatting te geven van de boodschap die de Heer gaf in 1948, en van de exegeese die daaruit voortvloeiende.

Amsterdam, 3 november 1981

A.A. Leenhouts

Inhoud

Verantwoording	7
Inleiding	8
Geroepen in 1948 – Verzwijging onmogelijk	
De code	13
De vaste orde in Gods vervullingswerk	
De vervulling van de feestcyclus	23
De Olijfberg – De oude feestkalender – De verheerlijking op de berg – Gods voorlaatste geheim – Het Loofhuttenfeest – Tempel en voorhof – De drie stamaspecten	
Het bestek van de eindtijd	53
De derde dag	63
De bruiloft te Kana – De Samaritaanse – De wonderbare visvangst – Profetie ingeschakeld – Speer en hamer	
Het Hiël-bouwen	78
Een spiegel van de eindtijd – Opdat gij niet eigenwijs zou zijn – Israël	
Wedstrijd der altaren	109
De grenssituatie – Een legitieme geloofshouding – De vorm van de wedstrijd der altaren – Het altaar van Elia en de status van het Joodse volk – Het onmogelijke voorstel – Het onontwijkbare dilemma – De Arabische wereld	
Thema's van de verticale dialoog	123
Het Vrederijk – De oerheuvel – De cirkels van Izebel – Gekruiste handen – Het afikoman van de eindtijd – Elia's beker gezet aan de lippen van koning Saul	

Verantwoording

Dit is een bewerkte uitgave van het in 1982 uitgegeven boek. Deze bewerking houdt in dat het taalgebruik is aangepast aan de taal van nu. Het motief hiervoor is dat de schrijftaal van het originele boek soms wat moeilijk leesbaar is voor de huidige generatie, die een andere taal spreekt dan de generaties van de vorige eeuw. Taal is immers voortdurend in ontwikkeling.

Wij vinden het echter van groot belang dat de bijzondere inhoud van dit boek ook toegankelijk is voor jongere generaties. Dit heeft ons gestimuleerd om het boek specifiek op het taalgebruik te herzien.

De in dit boek voorkomende Bijbelteksten zijn hoofdzakelijk geciteerd uit de Herziene Statenvertaling, tenzij anders is aangegeven.

Een hertaling naar moderner Nederlands heeft hetzelfde nadeel als het vertalen naar een andere taal. Soms zal er iets verloren gaan van wat de schrijver heeft willen zeggen en waarvoor hij zijn eigen woorden gekozen heeft. Dat geldt zeker voor het vertalen van de ene taal naar de andere, maar soms ook bij het omzetten van gedateerd taalgebruik naar moderner Nederlands.

Wij hebben naar eer en geweten getracht om in deze hertaling de essentie van de inhoud van het originele boek zo goed mogelijk te waarborgen. Wij beseffen dat er door de toegepaste woordkeus soms nuanceverschillen kunnen optreden met het oorspronkelijk werk. Naar onze mening is de leesbaarheid van dit boek echter van groter belang, dan de kleine concessies die wij hier en daar op taalgebied hebben moeten doen.

De inhoud als zodanig is zo veel mogelijk intact gelaten. Dit geldt met name voor de (soms eveneens gedateerde) voorbeelden op politiek en kerkelijk gebied. Dit, om de authenticiteit en het verband van de exegese te behouden. Soms was het voor een beter begrip wenselijk om iets aan te vullen of tekstverwijzing in te voegen. Maar dit tast nergens de wezenlijke betekenis aan van de boodschap die de schrijver in zijn boek heeft willen doorgeven.

Den Haag, 2018

S.B. Leenhouts – van der Kruijt

Inleiding

Er stonden geen deuren tegenover elkaar open. Er klepperden geen ramen. Plotseling kwam er uit de hemel een geluid als van een geweldige windvlaag, dat het huis waar zij zaten geheel vervulde.¹

De discipelen waren in Jeruzalem bij elkaar, zoals Jezus hun geboden had bij Zijn hemelvaart. Daar zouden zij de Heilige Geest ontvangen.²

Jeruzalem was in die dagen vol met feestgangers vanwege het naderende Pinksterfeest. Uit allerlei landen waren zij gekomen om daar God te aanbidden.

En bij het aanbreken van de Pinksterdag, gebeurde het.

De discipelen werden vervuld van de Heilige Geest. Gedreven door de Geest verkondigden zij – te midden van de te hoop gelopen menigte – *de grote werken Gods* in alle talen. Iedereen kon het verstaan, uit welk land de feestgangers ook gekomen waren.

De *'grote werken Gods'* waarvan de apostelen getuigden, bestaan niet uit een losse improvisatie. Uit alles blijkt dat er een vast bestek is, een heilige 'blauwdruk', en daarom ook een planmatig handelen van God bij de vervulling van de oude Joodse feestcyclus.

Driemaal per jaar moest Israël naar Jeruzalem gaan om op de grote feesten te gaan aanbidden. Wanneer dan ook het Rijk Gods in deze wereld onder alle volkeren moet doorbreken, dan blijken de *'grote daden Gods'* helemaal te zijn afgestemd op deze oude feestkalender van Israël. Wat God bepaalde ten aanzien van de feestcyclus voor Oud Israël, hanteert Hij bij de vervulling daarvan als punten uit Zijn eigen 'agenda'. Zo gaf Hij precies op de Paasdag – waarop alle Joodse families een lam slachtten ter herinnering aan de verlossing uit Egypte – Zijn Zoon als het Lam, dat de zonden der wereld wegneemt. En toen zeven weken later de Pinksterdag aanbrak, werd exact op die dag de beloofde Geest uitgestort.

Deze stipte orde doet als vanzelf de vraag rijzen: En het derde feest – het Loofhuttenfeest – dan? Is dit in Gods agenda geschrappt? Komt dit kroonfeest niet meer in aanmerking voor een vervulling binnen het kader van de wereldgeschiedenis?

Ontbreekt er een schakel?

¹ Handelingen 2:2

² Handelingen 1:4

Neen!

Onherroepelijk zal ook het Loofhuttenfeest worden vervuld.

Over deze komende vervulling van het Loofhuttenfeest gaat het in dit boek.

Het Koninkrijk Gods is nabijgekomen, en de doorbraak van dit Rijk houdt ten nauwste verband met de 'ingang van de volheid der heidenen' en het 'tot zijn Messiaanse bestemming komen van het Joodse volk'. Daarmee naderen wij tot het voorportaal, de 'voorhof' van de voleinding. Dat wil zeggen tot het stuk geschiedenis dat zich zal gaan afspelen vóórdat de wereldtijd ten einde loopt.

Over dit 'voorlaatste gebied van de geschiedenis' spreekt de Apocalyps in verholde symboliek. Er is namelijk een 'blanco bladzijde' in het laatste Bijbelboek. Johannes heeft een stukje van de 'apocalyptische film' moeten uitknippen: *'Schrijf het niet op'*.³ God bewaarde in de onthulling aan Johannes over wat er 'binnenkort gebeuren moet'⁴ dus een geheim. Maar ook van dit 'voorlaatste geheim' geldt het woord van de profeet Amos: *'Voorzeker, de Here HERE doet niets tenzij Hij Zijn geheimenis heeft geopenbaard aan Zijn dienaren, de profeten.'*⁵

De donderslagen die Johannes hoorde spreken en waarvan hij de inhoud niet mocht opschrijven, blijven niet voor eeuwig verzegeld.

Driemaal is de vervulling van de feestcyclus van Israël een verborgenheid.

Driemaal laat God door profetie deze verborgenheid onthullen.

Driemaal houdt de vervulling van de feesten een overvloedige barmhartigheid van God in.

Geroepen in 1948

Op heel bijzondere wijze greep de Heer in mijn leven in, nadat ik in het jaar 1948 van vakantie terugkwam en weer volop aan het werk wilde gaan als predikant in de Gereformeerde kerk te Enschede.

Plotseling was daar een inslag van een wonder, zó aangrijpend voor de mens die het aangaat, dat elke beschrijving tekort schiet. Mijn studeerkamer stond onverwachts 'in lichterlaaie'. Ik hoorde in de geest een

³ Openbaring 10:4

⁴ Openbaring 1:1

⁵ Amos 3:7

geweldige storm en had de ervaring van een engelperschijning. Ik ging naar het raam en constateerde dat buiten alles bladstil was. Vervolgens liep ik naar de slaapkamer, keek in de spiegel en merkte dat ik eruitzag als een dode. Daarna ging ik terug naar de studeerkamer, greep als door een onzichtbare hand geleid een blocnote en ging achter mijn bureau zitten.

Toen sprak de Heer woordelijk:

'Mijn kinderen hebben gebeden en Ik antwoord...'

De Heer sprak over de toekomst van Israël en over de komende wereldwijde geestelijke opwekking. Hij gaf boodschappen voor de kerken en liet mij daarna vele dagen lang in brandende visioenen de inhoudelijke identiteit zien van de laatste tekst van Maleachi en Openbaring 10.

Elk woord sloeg als een vlam door mij heen. Het doodsweet droop van mij af. En zonder enige macht te hebben over mijn hand en gedachten, kwam zin na zin ordelijk op papier te staan.

God opende het geheimenis van Openbaring 10. Hij onthulde de verborgenheid van de donderslagen; het door de apostel Johannes verzegelde 'voorlaatste mysterie'.

Ik werd in de geest geconfronteerd met de angsten van Jezus in Gethsémane, met Zijn kruislijden en Zijn godverlatenheid. Maar ook met de onmetelijke kracht van Zijn opstanding en toekomst.

Afwisselend moest ik zien hoe oneindig onze schuld is aan Zijn bloed, maar ook hoe groot de rijkdom is van Zijn ontferming in de komende opwekking.

Verzwijging onmogelijk

Als de Heer spreekt is het onmogelijk om Zijn boodschap te verzwijgen. Dat hebben alle profeten ondervonden. De profeet Jeremia heeft het zelfs heel eerlijk bekend:

*'Zei ik: Ik zal niet aan Hem denken, ik zal niet meer spreken in Zijn Naam, dan werd het in mijn hart als brandend vuur, opgesloten in mijn beenderen. Wel deed ik moeite om het in te houden, maar ik kon het niet.'*⁶

⁶ Jeremia 20:9

Zo is het ook voor mij onmogelijk om de boodschap en het zicht op de eindtijd, dat mij gegeven is in directe woorden en visioenen, te verzwijgen. Ik leg hierbij een verklaring af, die voor het aangezicht van God de kracht heeft van een eed: Here God, Gij weet dat ik mij van niets anders bewust ben, dan dat U woordelijk sprak in 1948. En ik geef de ervaring met het daaruit onmiddellijk voortgevloeide exegetisch inzicht naar mijn vermogen door.

Doch de andere kant is ook dat allen die geloven in de Naam van Jezus Christus, de taak hebben te handelen naar de richtlijnen van 1 Thessalonicenzen 5:20, als er een profetie tot hen gericht wordt:

'Veracht de profetieën niet. Beproof alle dingen, behoud het goede.'

Paulus bedoelt daarmee niet dat wij opnieuw moeten beginnen met het controleren en toetsen van profeten als Jesaja of Jeremia. Hij bedoelt: Wanneer de Heer spreekt in het midden van de gemeente – of wanneer iemand beweert een boodschap van God te hebben – dan zal men dit niet zonder meer naast zich neerleggen. Men zal het niet 'verachten', maar beginnen dit te toetsen op zijn inhoud. Men zal gaan onderzoeken of het wel in overeenstemming is met de mening van de Heilige Geest en met de boodschap van de Heilige Schrift.

Krachtens de roeping die het Joodse volk heeft, kan ook tot dit volk de oproep worden gericht: Onderzoek dit. U wordt aangesproken op uw 'geestelijk uniform'. God heeft uw roeping nooit ingetrokken. U bent en blijft het verkoren priestervolk der aarde.

Voorts richt ik mij met deze boodschap ook zeer bewust tot de Islam. Ook voor de Islamitische volken kan een politieke oplossing alleen het gevolg zijn van een religieuze oplossing.

De hele 'tent van Abraham', waartoe zowel de Joden als de Arabieren behoren, geraakt in de stormen van de eindtijd. Terwijl het meest verschrikkelijke wapenarsenaal opeengestapeld ligt. De 'knots van Kaïn' is in de loop van de eeuwen uitermate geperfectioneerd. Ieder nieuw wapen is ook altijd gebruikt. De atoombom is overal in opmars, ook in het politieke zenuwcentrum van de wereld: het Midden-Oosten.

De ‘mensenmoordenaar van de beginne’, de duivel, is bijzonder actief.

Zal hij gebonden worden? Een halt worden toegeroepen?

Zal op de ‘doornige stengel’ van zesduizend jaar menselijke geschiedenis een ‘sabbatsbloem’ open bloeien? Zal er een vreedrijk worden opgericht binnen het kader van onze wereldtijd? Of valt er alleen maar te rekenen met een neerwaartse lijn? Kunnen we alleen nog maar wachten op afbraak en ineenstorting totdat de vreselijke macht der duisternis haar zwarte vleugels uitbreidt over alle volken?

Wie alleen maar afgaat op de waarneembare stand van zaken van vandaag, kan gemakkelijk tot een radeloos doemdenken vervallen. Het lijkt er inderdaad op of de machten van de chaos al definitief de overhand hebben in deze nucleaire eeuw. Onze planeet lijkt één reddeloze, broeierige en bloedige chaos. De nacht is al gevallen en geen ster voorspelt de morgen van een nieuwe dag.

Wij zijn genaderd tot de vrijdagavond van de wereldgeschiedenis.

Wie zal de sabbatslichten aansteken?

‘En het bloed zal u tot een teken zijn aan de huizen waarin u verblijft. Als Ik het bloed zie, zal Ik u voorbijgaan en er zal geen plaag onder u zijn die verderf teweegbrengt, als Ik het land Egypte zal treffen.’⁷

De code

Was het ‘bloedteken’ dat God aan het volk van Israël voor de uittocht uit Egypte gaf een soort ‘militaire’ code of wachtwoord? Verstonen zij mogelijk vanwege hun nomadische afkomst de geheimtaal van dit bloedteken? Was het daarentegen voor de agrarische Egyptenaren die een vaste verblijfplaats hadden, een geheim, een verborgenheid?

Immers, het verhaal gaat dat er bij nomadische volken een oude traditie bestond om bij het jaarlijkse herdersfeest bloed aan te brengen aan de ingang van de tenten, als dekking tegen de demonen bij de niet ongevaarlijke trektocht uit de steppen naar een cultuurgebied.

Hebben de Israëlieten, na het bevel bloed te strijken aan de deurposten, juist als herdersvolk misschien direct begrepen: Nu gaat, onder de dekking van het bloed van een lam, de grote trektocht beginnen? Weg van de grote hitte van de vervolging naar het beloofde land?

Op zich is dat heel goed mogelijk.

God sprak en gaf Zijn openbaring in een taal die zij verstonden. Wij treffen dezelfde wijze van openbaring al aan bij Abraham. De opdracht om zijn zoon Isaäk te offeren leek naar de vorm puur heidens. Maar de ontknoping van dit gebeuren op de berg Moria toont aan dat God lijnrecht staat *tegenover* alle subjectieve voorstellingen en praktijken van het heidendom. In plaats dat Abraham zijn zoon moest offeren, voorzag God Zelf in het lam ten brandoffer.

God geeft het bloed op het altaar.

Ziehier het ABC van het evangelie.

Heilig en uniek!

Zo is ook de strategie van de uitleiding uit Egypte niet door mensen ontworpen. Het is één aaneenschakeling van goddelijke wonderdaden, die samen een profetisch schaduwbeeld, een voorafspiegeling, geven van

⁷ Exodus 12:13

onze Here Jezus Christus. Als ‘opperste Herder der kudde’ zal Hij voor al Gods kinderen Zelf Zijn bloed geven – als dekking bij de gevaarlijke trektocht door de geschiedenis naar het beloofde land van de eeuwige verlossing.

Na de doortocht door de Rode Zee zong Mozes samen met het volk: *‘De HERE is een krijgsheld; HERE is Zijn Naam’*.⁸

God is een strateeg.

Dat zien we ook in het Kerstevangelie.

Wanneer God in de ‘volheid van de tijd’ Zijn Zoon zendt om de oude ‘paasgeschiedenis’ te gaan vervullen, dan is het geboorteverhaal van Jezus in Lucas 2, naar vorm en inhoud tot en met een ‘frontbericht’.

Wanneer er in de oudheid ver van de hoofdstad een veldslag werd geleverd, en er kwam een doorbraak in de strijd, dan liet het opperbevel de bevolking niet in het onzekere. Als er een D-day was, een dag waarbij de vijand zodanig werd verslagen dat het omsingelingsgevaar geweken was, dan werd er onmiddellijk een hoofdofficier afgezonderd om als ijlbode het verheugende nieuws over te brengen. Daarbij was het de gewoonte om de helm en lans van die ‘vreugdebode’ te omwinden met lauriertakken en ander groen. Feestelijk uitgedost haastte hij zich dan naar de hoofdstad om daar te vertellen dat de overwinning in principe verzekerd was. Het maakte niet uit hoe groot en moeilijk de reis was. Hij trok over bergen en door woestijnen, over zeeën en rivieren om de inwoners van de bedreigde hoofdstad ‘lucht’ te geven. Geen wonder dat de wachters op de muren met brandend verlangen uitzagen naar zijn komst. Dagelijks speurden zij daar de heuvelen in de wijde omtrek voor af. En wanneer zij in de verte een gestalte met groene hoofdtooi zagen naderen – al was het nog zo vaag – dan brak al spoedig het gejubel los:

‘Hoe liefelijk zijn op de bergen de voeten van de vreugdebode, die vrede aankondigt, die goede boodschap brengt, die heil verkondigt, die tot Sion spreekt:

Uw God is Koning.

Hoor uw wachters verheffen de stem, zij jubelen tezamen, want met eigen ogen zien zij, hoe de HERE naar Sion wederkeert.

⁸ Exodus 15:3 (NBG51)

Breekt uit in gejuich, jubelt eenparig, puinhopen van Jeruzalem, want de HERE heeft Zijn volk getroost. Hij heeft Jeruzalem verlost. De HERE heeft Zijn heilige arm ontbloot voor de ogen van alle volken en alle einden der aarde zullen zien het heil van onze God.’⁹

De Kerstengel van Lucas 2 is zo’n ‘ordonnans’ met een bijzondere boodschap uit het hemelse hoofdkwartier van God. In de strijd tussen God en Satan is de beslissende veldslag geleverd. En nu komt deze ‘hoge officier’ aan Israël en de mensheid rapporteren over de D-Day, de decision day:

‘Wees niet bevreesd, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die voor heel het volk wezen zal, namelijk dat heden voor u in de stad van David de Zaligmaker geboren is; Hij is Christus, de Here.’¹⁰

De Kerstengel is dus een ‘vreugdebode’, (een ‘mebasseer’ in het Hebreeuws).

De oorspronkelijke betekenis van dit Hebreeuwse woord was ‘vreugdebode’, in de zin van ‘een ordonnans met een blij bericht voor het volk’. Maar het kreeg in Oud-Israël in cultische zin een verdiepte betekenis. Dit woord werd ook gebruikt om de overwinning van het heil des Heren en het aanbreken van de Messiaanse heilstijd aan te kondigen.¹¹

Eigenlijk past Jesaja in hoofdstuk 52 de beeldspraak van de vreugdebode en de beslissende slag in een veldtocht, ook toe op de uit Babel terugkerende stoet ballingen. Die terugkeer valt te vergelijken met de exodus uit Egypte en was eveneens een veldtocht van de Heer: *‘...de HERE zal vóór u uit trekken, en de God van Israël zal uw achterhoede zijn.’¹²*

Het wonderlijke bij deze oorlogen is, dat de kracht niet ligt in aardse wapenen, maar in het LAM dat ter slachting wordt geleid. Daarop wijst het onmiddellijk daarop volgende hoofdstuk 53 (vers 7).

⁹ Jesaja 52:7-10 (NBG51)

¹⁰ Lucas 2:10

¹¹ Jesaja 52:7-12

¹² Jesaja 52:12

De verzoening met God door het bloed van het Paaslam was:
destijds in Egypte
èn in Babel,
èn in de ‘volheid des tijds’¹³,
èn is NU
en zal tot in eeuwigheid
de kracht tot uitleiding zijn uit alle nood en verlorenheid.

Dit is de CODE van de ‘verborgenheid der godzaligheid’.¹⁴ God vertrouwt in Zijn heilige oorlog deze code toe aan de mensen van Zijn welbehagen. Bij de geboorte van Christus is de beslissende slag geleverd. ‘Heden’ is het voor Israël en alle volkeren D-day, Decision Day.

*‘En plotseling was er bij de engel een menigte van de hemelse legermacht, die God loofde en zei: Ere zij aan God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in mensen een welbehagen.’*¹⁵

Let wel! De hemelse vreugdebode was de woordvoerder van een leger van God! En dit leger zong letterlijk: Aan God is het OVERWICHT.

Bedoeld is: het overwicht in de strijd. En daardoor komt er vrede voor het volk dat Hij verkoren heeft. Dit nieuws zal heel het volk met grote vreugde vervullen. Dat wil zeggen: *heel* het JOODSE VOLK en daarbij allen die *door het geloof* tot dit verlost volk mogen worden gerekend – de nieuwe mensheid.

Met de verkiezing van het Joodse volk had God een ‘schaapskooi’ afgebakend en ommuurd in de wildernis van de geschiedenis. En zoals herders in het open veld bij de omwalling van een schaapskooi op strijdvaardige wijze de wacht hielden om eventuele rovers en roofdieren af te weren, zo heeft God de wacht gehouden over Zijn ‘schaapskooi’. Wanneer er dan ook een bevel uitgaat van keizer Augustus dat alle inwoners van het rijk zich moesten laten inschrijven, klinkt onmiddellijk het frontbericht: *‘Vandaag is in de stad van David voor jullie een redder geboren.’*
‘Heden...’

¹³ Galaten 4:4

¹⁴ 1 Timoteüs 3:16 (St. Vert). In de NBV vertaling staat hier: ‘Ongetwijfeld is dit het grote mysterie van ons geloof’

¹⁵ Lucas 2:13-14

Als Augustus een sprong waagt over de omwalling van Gods ‘schaapskooi’ en hij zelfs het huis van David wil annexeren voor zijn vergoddelijkte totaalstaat, is het gedaan met deze rover.

‘Heden’ is meer dan een tijdsbepaling. Het heeft ook de betekenis van het Griekse ‘kairos’, ‘gelegenheid’ Gods. Het is een agendapunt van Gods plan.

De hemelse ordonnans met een vreugdeboodschap verschijnt juist aan herders. Hij verschijnt niet aan het Sanhedrin of aan Herodes, maar aan deze nomadische groep die het oerbeeld vormt van het huis van Jakob.

Lucas 2 ‘borduur’ nog verder voort op dit ‘militaire stramien’. Want met het frontbericht wordt ook nog een soort code meegegeven: *‘Dit zal voor u het teken zijn...’*

Bij een frontbericht uit Gods hoofdkwartier en bij het bekendmaken van een ‘code’ dient het geloof in actie te komen. De herders gingen *meteen* op weg en troffen Maria aan en Jozef en het kind. Zij mochten het begrijpen in de Paastijd: de trektocht naar het vrederijk gaat beginnen onder de dekking van dit kind, dat God als offerlam gegeven had. Op de kribbe zou het kruis volgen.

Een ogenblik later zien we hoe de Man van smarten neerknielt in Gethsémane. Op een ‘steenworp’ afstand van de discipelen.¹⁶ Deze afstand staat voor Zijn herderlijk bereik. Herders werpen, als dat nodig is, een steen vlak langs het wegdolende schaap om het weer terug te leiden naar de kudde.

Jezus, de Herder, krijgt in de Paasnacht Zelf geen dekking, geen ‘voorbijgang’. Maar door het aanvaarden van de ‘beker’ van het lijden en sterven, gaat Hij Zelf Borg staan voor de hele kudde die Hem door de Vader is toevertrouwd. Zijn zweet werd als bloeddruppels die op de aarde vielen. In deze ‘waaknacht van de Heer’, die herinnerde aan de ‘waaknacht’ bij de uittocht uit Egypte, waakte Hij *alleen*. Hij hield Zich aan de code van Gods heilige oorlog. Hij is de Borg en Middelaar. De *enige* Naam waardoor wij zalig kunnen worden is: JEZUS!

De vaste orde in Gods vervullingswerk

We stelden vast dat het woordje ‘heden’ in het kerstverhaal een gewichti-

¹⁶ Lucas 22:41

ge inhoud heeft. En we mochten zien hoe deze basisvervulling van Gods heilsplan in een dieptepunt kwam van de geschiedenis van Israël. Er zijn in de toekomst echter nog verdere vervullingen te verwachten. Met het oog daarop dienen wij er wel rekening mee te houden dat in heel de openbaringsgeschiedenis de geestelijke data dáár vielen, waar Satan een officiële status kreeg. Namelijk bij decreten, verordeningen, uitspraken, installaties, constituties, enz. die in wezen bedoelden de mens te vergoddelijken en de ondergang van de kudde des Heren te bewerkstelligen.

Over het hele veld van de wereldhistorie zien wij hoe God een vaste werkorde hanteert. Bij alle spelings van de geschiedenis en bij het schijnbaar zinloos heen en weer golven van de gebeurtenissen, lukt het de satan nooit en nergens de oude ‘moederbelofte’ krachteloos te maken.¹⁷

Die moederbelofte is het ‘axioma van de wereldgeschiedenis’, een grondregel, een onomstotelijke waarheid. Het is de proclamatie en tevens grondformule van Gods heilige oorlog. Juist bij de dieptepunten greep de Almachtige telkens weer in en werd het bewijs geleverd van de waarheid van de moederbelofte.

Zo was het bij het zondvloedgericht: God greep in en spoelde een vervuilde wereld schoon.

Zo was het later in de dagen van Farao. Toen hij per decreet – dus bij koninklijk besluit – het godsvolk wilde uitroeien, werd Mozes in het biezen kistje gelegd. In de kiem zien we hier al de verlossing van Israël uit de macht van Farao.

Zo was het ook in de geschiedenis van Achab.¹⁸ Zodra Achab de Baäl- en Astartecultus officieel een plaats geeft naast en zelfs boven de dienst van JAHWE, de God van Israël, en hij vervolgens Jericho laat herbouwen, grijpt God in met een Karmelgericht. Er staat geen enkele tekst tussen de opsomming van de zonden van Achab en de zending van Elia.

De ‘volheid des tijds’, waarin Jezus kwam, vormde geen uitzondering op de voorafgaande ‘spitsuren’ van Israëls geschiedenis. Integendeel. Al die genoemde kenmerken komen dan als in een brandpunt samen.

¹⁷ Met ‘moederbelofte’ wordt bedoeld de tekst uit Genesis 3:15: ‘Ik zal vijandschap zetten tussen u en de vrouw, tussen uw zaad en haar zaad.’ Daarin kondigt God de satan, die Eva middels de slang had verleid, aan, dat het nageslacht van Eva de macht van satan vernietigen zou: ‘...dit zal u de kop vermorzelen’ (NBG51).

Jezus, de Zoon van God, heeft – als dé nazaat van Adam en Eva – deze ‘moederbelofte’ vervuld door Zijn dood aan het kruis.

¹⁸ 1 Koningen 16:30-34

In de lijdensgeschiedenis zou openbaar worden hoezeer het volk ‘de maat van hun voorouders’ had vol gemaakt¹⁹, dat wil zeggen: hoeveel misdaden zij hadden bedreven en hoe groot hun ongerechtigheid was.

En wanneer eenmaal in de spannende finale van de wereldgeschiedenis een verbasterde christenheid zich opnieuw verheft tegen de Allerhoogste, en de antichrist in dit ‘nieuwe Babel’ plechtig ‘als god’ wordt geïnstalleerd, dan zal de Heer voor de laatste keer ingrijpen om diens rijk voor eeuwig te verdelgen:

‘Dan zal de wetteloze zich openbaren, die de Here Jezus zal doden door de adem van Zijn mond en machteloos zal maken door Zijn verschijning, als Hij komt.’²⁰

Op dat moment is de moederbelofte volledig vervuld. Dan heeft het ‘zaad van de slang’, de antichrist, het voorgoed verloren van de ‘nazaat van de vrouw’, Jezus Christus. Dan is ook het tijdperk, of ‘de bedeling’ van de volheid van de tijden, aangebroken waarover Efeziërs 1:10 spreekt: Het moment, waarop God Zijn besluit om alles wat in de hemel en op de aarde is, opnieuw onder *één hoofd, Christus*, bijeen te brengen.

De brug van de geschiedenis heeft dus veel bogen en pijlers. Op de pijlers van het herhaalde ingrijpen van God, rusten de bogen van de geschiedenis. Aan Gods kant is er de onvergankelijke trouw, aan de kant van de mensen is er de telkens terugkerende ‘afval’ van God.

Deze trouw van God is een afglans van de Naam JAHWE, IK BEN DIE IK BEN. De glans van die Naam straalt des te meer, als wij de heilige en vaste werkorde van God ontdekken - van periode tot periode, van afsluiting tot afsluiting, van volheid tot volheid.

Wij noemden al de beide grote vervullingsmomenten.

Ten eerste: De ‘volheid des tijds’, waarin God Zijn Zoon naar de aarde zond. Het was een dieptepunt in Israëls geschiedenis.

Ten tweede: De ‘volheid der tijden’ die betrekking heeft op de ‘voleinding der eeuwen’ bij de wederkomst van Jezus Christus. Dan houdt de aardse tijd dus op te bestaan. Dat zal de laatste en een voor eeuwig beslissende ingreep van God zijn. Jezus kondigt de periode, die

¹⁹ Mattheüs 23:32

²⁰ 2 Tessalonicenzen 2:8 (NBG51)

aan deze beslissende ingreep van God voorafgaat, aan in Matthéüs 24, waarbij Hij zegt: *‘En meteen na de verdrukking van die dagen – ook wel genoemd ‘de grote verdrukking’ – zal de zon verduisterd worden en de maan zal zijn schijnsel niet geven en de sterren zullen van de hemel vallen en de krachten van de hemelen zullen heftig bewogen worden.’* Met andere woorden: dan komen de kosmische catastrofes los.²¹ Dus ook dan is er een dieptepunt, en wel het absolute dieptepunt van de laatste ronde van de wereldgeschiedenis, waarbij God de dagen zal verkorten omwille van de uitverkorenen.²²

In dit boek gaat het om het tussengebied vóór die allerlaatste fase.

In de inleiding stelden wij ons de vraag: Zijn er nog verlossende vervullingsdaden van God te verwachten? En komen die daden mogelijk ook in een dieptepunt? Komt er - na Pinksteren - nog een nieuw offensief van de Heilige Geest?

In het licht van de boodschap die de Heer mij in 1948 gaf, zeg ik: JA!

Dit geldt voor het Joodse volk, maar evenzo voor de christenheid.

Zowel de oprichting van de Staat Israël in 1948, als het constitueren van de Wereldraad van Kerken in datzelfde jaar, wijst op een dieptepunt. Gods ingreep met betrekking tot de ‘valse oecumene’ van de Wereldraad van Kerken en de oprichting van de ware eenheid van Gods kinderen, zal alles te maken hebben met de belofte van de ingang van de ‘volheid der heidenen’.²³ En Gods ingreep ten aanzien van de Staat Israël en het daaropvolgende effectueren van Israëls ‘status’ van ‘koninkrijk van priesters’ zal alles te maken hebben met de ingang van de ‘volheid van Israël’. De volheid van Israël is naar het schema van Gods beloften gekoppeld aan de ingang van de volheid der heidenen.

Het is daarom geen toevallige samenloop van omstandigheden dat er – tweeduizend jaar na het optreden van Jezus en de grote wereldwijde ballingschap van het Joodse volk – in het nauwe tijdsbestek van één jaar zulke officiële gebeurtenissen plaatsvonden in zowel de Joodse als de heiden-christelijke wereld.

Het is evenmin toeval dat in dit wereldkritieke moment een mens werd aangesproken en boodschappen ontving, die met één slag zowel het oecumenische vraagstuk als het mysterie van Israël raken. De ingang

²¹ Matthéüs 24:29 vv.

²² Matthéüs 24:22

²³ Romeinen 11:25

van de ‘volheid der heidenen’ met daaraan gekoppeld de ingang van het Joodse volk in zijn Messiaanse toekomst, zal in vervulling gaan. De vervulling van beide zal een onderpand zijn van en een heenwijzing naar de ‘afsluiting van de tijden’ bij de wederkomst van Jezus Christus.

Het is de vervulling van het Loofhuttenfeest, die enerzijds gefundeerd zal zijn op de ‘ingang van de volheid der heidenen’, en anderzijds op de volheid van Israël.

Alles tezamen is dit: Gods voorlaatste geheim.²⁴

De onthulling van de zeven donderslagen.

Er is nog een blanco bladzijde in de Apocalyps. Een stukje van de film moest worden uitgeknipt.

Blijft dit geheim verborgen tot de Jongste Dag?

NEEN!

Het behoort tot de werkorde van God om Zijn geheimen aan Zijn dienaren, de profeten, bekend te maken.²⁵ Wanneer een nieuw offensief van de Heer van de hemelse legers tegen het rijk der duisternis ophanden is, vertrouwt Hij Zijn volk een geheime CODE toe.

Welke ogen kunnen bij zo’n onthulling het nieuwe licht verdragen?

Het moet dan ook een bijzonder schokkende ervaring zijn geweest voor de discipelen, en later voor de gemeente, om te moeten constateren dat bij de eerste vervulling van de oude feesten, Pasen en Pinksteren, juist het verkoren volk behoorde bij de geallieerde, antigoddelijke machten. Dit klinkt door in het gebed van de gelovigen: *‘Want inderdaad zijn in deze stad vergaderd tegen Uw heilige knecht Jezus, Die Gij gezalfd hebt, zowel Herodes als Pontius Pilatus met de heidenen en de volken van Israël.’*²⁶

Onder leiding van de overpriesters koos de grote meerderheid van het volk de kant van de Romeinse ‘Farao’ uit die dagen. Zij stemden in met het credo van hun leiders: *‘Wij hebben geen koning dan de keizer!’*²⁷

Kajafas streed voor ‘zijn stoel’. Hij verdroeg het licht van de vervulling van het oude Paasfeest niet. Hij ‘zetelde’ als een kerkelijke Farao. Hij was, figuurlijk gesproken, Egyptisch sedentair. Of, zoals wij het in

²⁴ Openbaring 10

²⁵ Amos 3:7

²⁶ Handelingen 4:27 (NBG51)

²⁷ Johannes 19:15

onze taal zouden zeggen: Hij was ‘gearriveerd’, ‘gesetteld’. Zijn hart was heel ver uit de buurt van het ‘hart van de vaders’, die nog beleden dat zij ‘op aarde vreemdelingen en bijwoners waren’.²⁸

Wat zal er gebeuren bij de ingang van de ‘volheid der heidenen’ en bij de komende oprichting van de ‘vervallen hut van David’?²⁹

Wie zal het licht met blijdschap begroeten?

Wie zal de code van een nieuwe ‘trektocht’ verstaan?

Het antwoord moet luiden, zoals dat klonk op de eerste Pinksterdag:

‘... zovelen als de Here, onze God, ertoe roepen zal.’³⁰

28 Hebreëen 11:13

29 Handelingen 15:16

30 Handelingen 2:39

De vervulling van de feestcyclus

Wanneer de ‘volheid des tijds’ is aangebroken, en God Zijn Zoon zendt, dan blijkt hoe secuur de oude feesten de heilige uren aangeven op Gods ‘klok’.

Jezus sterft niet op een willekeurig tijdstip. Zijn ‘ure’ moest gekomen zijn.³¹ Dat moment was precies op het Paasfeest, en wel op de grens van de werkweek – bij het vallen van de vrijdagavondsabbat.

Evenzo komt ook de beloofde Geest niet op een willekeurig tijdstip, maar precies op de vijftigste dag na het Paasfeest. Jezus heeft dit geweten. Het moment van de uitstorting van de Heilige Geest was Hem niet onbekend. Dat blijkt uit de woorden die Hij vlak voor Zijn hemelvaart sprak op de Olijfberg:

‘...u zult met de Heilige Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen.’³²

Er was door de Vader een ‘uur’ – een exact moment – bepaald, waarop Jezus het grote offer van Zijn leven moest brengen: precies op het Paasfeest. Er zou ook een uur zijn, eveneens door de Vader bepaald, voor de doop met de Heilige Geest – ‘niet lang na deze dagen’.

Binnenkort...

Wij weten nu dat het gebeurde precies bij het aanbreken van de Pinksterdag.

Er zullen ook ‘tijden en gelegenheden’ zijn, waarop het koninkrijk aan Israël zal worden hersteld. Maar de tijd en het ogenblik waarop dit zal plaatsvinden heeft de Vader in Zijn eigen macht vastgesteld. Hij beschikt daarover.³³ In het licht van de onthulling van Gods voorlaatste geheim (Openbaring 10) mogen wij geloven dat het een vervulling zal zijn van het Loofhuttenfeest. Een vervulling die twee componenten zal hebben,

31 Marcus 14:41

32 Handelingen 1:5

33 Handelingen 1:7-8

twee aspecten: de volheid der heidenen en de volheid van het Joodse volk.³⁴

Het gespreksthema tussen Jezus en Zijn discipelen – vlak voor de hemelvaart – was: *‘alles wat het Koninkrijk van God betreft’*.³⁵ En de diepe zin van Zijn hemelvaart was: *‘...om alle dingen te vervullen’*.³⁶

Het gesprek op de Olijfberg heeft daardoor veel weg van een troonrede. Enkele hoofdlijnen uit het ‘regeerprogramma’ worden bekendgemaakt: de doop met de Heilige Geest – binnenkort – en de oprichting van het koninkrijk aan Israël – in een tijdsgebied in de toekomst dat God Zelf heeft bepaald.

De komst van het Koninkrijk van God zal niet omgaan buiten een nadere vervulling van de oude feestcyclus van Israël. *Jezus Zelf* gaat, als Zijn ‘Paasuur’ nadert, naar Jeruzalem, naar het ‘front’ – ondanks de bezorgdheid van Zijn discipelen.³⁷ Hij mocht Jeruzalem niet verlaten. Zo was het in de Raad van God besloten. En nu, bij Zijn ‘troonsbestijging’, geeft Hij het bevel *aan Zijn jongeren* om niet uit Jeruzalem weg te gaan.

Noch de oude ‘feestkalender’, noch Jeruzalem, de stad van de grote Koning, is definitief losgelaten.

Integendeel!

Zij werden en worden ingeschakeld bij de vervulling van de feestcyclus, en zij zullen ook worden ingeschakeld als er een ‘kroonvervulling’ moet komen bij de oprichting van het koninkrijk aan Israël. Dan zullen alle volken mogen delen in de vreugde van een vervuld Loofhuttenfeest.

De Olijfberg

De Olijfberg heeft in het leven van Jezus onmiskenbaar een voorname betekenis gehad. In Lucas 21:37-38 lezen wij:

‘Overdag nu gaf Hij onderwijs in de tempel, maar ‘s nachts ging Hij de stad uit en overnachtte op de berg die de Olijfberg heet. En al het volk kwam ‘s morgens vroeg naar Hem toe in de tempel om Hem te horen.’

³⁴ Romeinen 11:25

³⁵ Handelingen 1:3 (NBG51)

³⁶ Efeziërs 4:10

³⁷ Johannes 11:8

Op de Olijfberg heeft Jezus ook Zijn grote rede over de eindtijd uitgesproken.³⁸

In Mattheüs 24:3 lezen we dat Jezus op de Olijfberg ging *zitten*. Dit woord ‘zitten’, of ‘zetelen’, zoals oudere Bijbelvertalingen weergeven, heeft een zwaar accent. In de oudheid ging een leraar, rechter of koning, krachtens zijn ambt, zitten om te onderwijzen, te vonnissen of instructies te geven.

Zo zit Jezus ‘ambtelijk’ op de Olijfberg om Zijn discipelen te onderrichten over de eindtijd. Plechtig klinken de woorden aan het slot van Zijn rede: *‘De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen zeker niet voorbijgaan.’*³⁹

Mede door de profetieën van Zacharia⁴⁰ ligt sinds oude tijden de glans van het komende Messiaanse koningschap over de Olijfberg.

Vlak voor Zijn lijden en sterven nadert Jezus de Olijfberg en vordert Hij koninklijk een ezelsveulen.⁴¹ Een ogenblik later, bij Zijn intocht in Jeruzalem, is Hij omstuwd door een enthousiaste menigte. De lucht trilt van het massale Hosanna-geroep. En toen Hij op het punt stond de Olijfberg af te dalen begon de hele menigte van de discipelen vol vreugde met luide stem God te prijzen om alle wonderdaden die zij gezien hadden en riepen: *‘Gezegend is de Koning, Die daar komt in de Naam van de Heer! Vrede in de hemel en heerlijkheid in de hoogste hemelen.’*⁴²

Dit is niets minder dan de vreugderoep van Psalm 118. Een begroeting, die alleen de beloofde Messias toekwam. Door Hem zouden alle sferen van hemel en aarde tot harmonie worden gebracht. Takken werden van de bomen afgehouden, groen werd van de veldgewassen gerukt, klederen werden op de weg uitgespreid, alles om Jezus van Nazareth te huldigen als Vorst-Messias.

En hoe reageert Jezus?

Toen Hij Jeruzalem voor zich zag liggen, begon Hij te huilen over het lot van de stad.⁴³

Jezus weende!

³⁸ Mattheüs 24

³⁹ Mattheüs 24:35

⁴⁰ Zacharia 14:4

⁴¹ Lucas 19:29 vv.

⁴² Lucas 19:37-38

⁴³ Lucas 19:41

Waarom danken wij dit vreemde tafereel met het felle contrast van een jubelende menigte en een wenende Messias? Het antwoord op deze vraag geeft de Heiland zelf:

*'Och, dat u ook nog op deze uw dag zou onderkennen wat tot uw vrede dient! Nu echter is het verborgen voor uw ogen. Want er zullen dagen over u komen dat uw vijanden een wal rondom u zullen opwerpen, u zullen omsingelen en u van alle kanten in het nauw zullen brengen. En zij zullen u met de grond gelijkmaken en uw kinderen in u verpletteren. Ook zullen zij in u geen steen op de andere steen laten, omdat u het tijdstip waarop er naar u omgezien werd, niet hebt onderkend.'*⁴⁴

God zag naar Zijn volk om in deze Jezus, die als de in Zacharia 9:9 beloofde Vrededorst op een ezelsveulen kwam binnenrijden. Rechtvaardig, zegevierend en nederig.

Het rijden op een ezelsveulen, in tegenstelling tot het gebruik van een strijdros, dient om het karakter van Zijn arbeid en Koninkrijk aan te duiden. De Vrededorst zou Zijn heerschappij van zee tot zee niet oprichten door kracht of geweld, maar door de Geest van de Heer.⁴⁵ Maar het volk merkte de tijd niet op, dat God naar hen omzag. Daarom weende Jezus, en Zijn betraande ogen lazen in de 'rollen' van de toekomst.

Maar er zou een nieuwe zegevierende intocht in Jeruzalem komen. En weer start Jezus bij de Olijfberg. Weer rekwireert Hij als Koning. Nu vordert Hij echter geen ezelsveulen, maar Zijn kleine groep discipelen:

*"... u zult de kracht van de Heilige Geest ontvangen, Die over u komen zal; en u zult Mijn getuigen zijn, zowel in Jeruzalem, als in heel Judea en Samaria, en tot aan het uiterste van de aarde."*⁴⁶

Door de komst van de Heilige Geest wordt dit de weg, waarlangs het koninkrijk aan Israël wordt opgericht. De woorden over het ontvangen van de kracht van de Heilige Geest en het bevel tot getuigenis horen bij het antwoord van Jezus aan Zijn discipelen op hun vraag naar de oprichting van het koninkrijk aan Israël.

⁴⁴ Lucas 19:42-44

⁴⁵ Zacharia 4:6

⁴⁶ Handelingen 1:8

Jezus zal als Koning vorderen.

Omdat bij de eerste intocht nog niemand van de discipelen het ezelsveulen kon zien, vordert Hij het daar als uit een 'verborgenheid'. In de ontsluiting van Zijn hoogverheven toekomst zal Koning Jezus eveneens gaan 'vorderen'.

Hij vordert de harten van Zijn 'gekochten': de door Zijn kruisdood 'vrijgekochte gemeente'.

Hij vordert hen tot aaneensluiting bij de ene Avondmaalstafel. Hij vordert tot de beslissende barmhartigheidstaak aan Zijn volk Israël in het nooduur van de toekomst.

Hij vordert profetie.

Hij vordert het getuigenis, dat het karakter van een 'procedure' draagt.

En ten slotte wint Hij het hart van Jakobs nakroost, opdat alle volken kunnen toestromen tot de vreugde van het Loofhutfest in het Koninkrijk van God.⁴⁷

Er komt een nieuwe 'intocht' in Jeruzalem. In de herboren harten en op de gereinigde lippen van het Joodse volk zal de Geest van God de roep leggen: *'Gezegend is Hij Die komt in de Naam van de Heer!'*⁴⁸

De oude feestkalender

Als God zich zo consequent heeft gehouden aan de oude feestkalender van Israël, waarom volgde er dan geen vervulling van het Loofhutfest?

Waarom wel op het Paasfeest Zijn Zoon als het Lam Gods gegeven, en precies op de vijftigste dag daarna de Heilige Geest uitgestort als vervulling van het Pinksterfeest, en niet onmiddellijk in de daaropvolgende zevende maand van hetzelfde jaar een glorieuze vervulling van het Loofhutfest?

Nam God toen wèl afscheid van Jeruzalem?

Liet Hij de oude kalender los?

Viel er mogelijk een mysterieus besluit omdat de vervulling van het Paasfeest en het Pinksterfeest Zijn verkoren volk niet tot bekering hadden gebracht? Wordt de derde vervulling – die van het Loofhutfest – daarom dan maar opgeschoven tot voorbij de Jongste Dag? Dus naar de eeuwigheid?

⁴⁷ Zacharia 14:16

⁴⁸ Mattheüs 23:39

Mogen wij, als ‘christenen uit de heidenen’, ten aanzien van de vervulling van Israëls kroonfeest, Jeruzalem met een gerust hart schrappen in ons verwachtingspatroon?

Volstrekt niet!

Hierbij is zelfs de heilige Naam JAHWE in het geding.

Daarom eerst nog iets over de beide eerste feesten.

Inderdaad hield God zich consequent aan de oude kalender. Daarom mogen wij met Paulus belijden: ‘...ook ons Paaslam is voor ons geslacht: Christus.’⁴⁹ En de apostel Petrus verbindt de gave van dit ‘Lam’ nauw met de eeuwige voorkennis van God, als hij verkondigt:

‘En als u Hem als Vader aanroept Die zonder aanzien des persoons naar ieders werk oordeelt, wandel dan in de vreze des Heren, gedurende de tijd van uw vreemdelingschap, in de wetenschap dat u niet met vergankelijk dingen, zilver of goud vrijgekocht bent van uw zinloze levenswandel, die u door de vaders overgeleverd is, maar met het kostbaar bloed van Christus, als van een smetteloos en onbevlekt Lam. Hij is wel van tevoren gekend, vóór de grondlegging van de wereld, maar in de laatste tijden geopenbaard omwille van u. Door Hem gelooft u in God, Die Hem opgewekt heeft uit de doden en Hem heerlijkheid gegeven heeft, zodat uw geloof en hoop op God gericht zijn.’⁵⁰

De ambtelijke status van de Zoon des mensen, in Zijn kwaliteit als het Lam van God, is onvoorstelbaar hoog. Jezus stierf niet als een toevallig slachtoffer in een wild volksoproer. Golgotha is geen gril van het noodlot. Al voor de grondlegging van de wereld is Hij door God uitgekozen.⁵¹

In dit verband is het goed te letten op het opmerkelijke gebod dat God aan Israël gaf bij de nadering van de beslissende slag tussen God en farao, voordat Hij het volk uit Egypte leidde. Op de tiende dag van de eerste maand moest elke familie al een lam uitzoeken en dit nog vier dagen in reserve houden, tot de veertiende dag. Op die dag moest het lam in de avondschemering geslacht worden, en dat samen met de hele gemeenschap van Israël.⁵²

49 1 Korintiërs 5:7

50 1 Petrus 1:17-21

51 1 Petrus 1:20

52 Exodus 12:2-6

Is niet iedere Joodse familievader hiermee geroepen geweest om uit te beelden wat de Vader van al het geschapene zou gaan doen tot redding van de hele mensheid? Heeft ook Hij niet ‘vier dagen’ van tevoren het gave, onberispelijke Lam uitgezocht en verkoren? Heeft God niet vierduizend jaar van tevoren het Lam door profetische en apostolische verkondiging laten presenteren aan de ‘familie van de mensheid’ – gerekend vanaf de openbaringstijd?⁵³ Heeft Hij niet bij het naderen van de beslissende slag met Satan, Zijn Lam, het Lam van God, uit de ‘kooi’ gehaald en precies op het Paasfeest laten offeren? Bleef Gods raad niet van kracht toen de overpriesters en Schriftgeleerden zeiden: ‘...niet op het feest...’, door Hem juist op het Paasfeest te laten offeren en nog wel in de avondschemering?⁵⁴

De feestkalender heeft te maken met de eeuwige Raad van God. Als zowel het Oude als het Nieuwe Testament ons vertelt dat één dag bij de Heer is als duizend jaar,⁵⁵ dan mogen wij dit niet zo maar opvatten als een dichterlijke uitdrukking, waaraan ons geloof nooit houvast krijgt. Jezus roept ons op om te letten op de tekenen van de tijden.⁵⁶ In verband met die tekenen moeten wij ook rekening houden met de symboolwaarde van de getallen, die op bepaalde tijdsfasen slaan.

Zo is het beslist geen onverschillige zaak dat de Heer Zich, na Zijn opstanding, veertig dagen lang met veel kentekenen ‘levend’ heeft vertoond. Uit heel de heilsgeschiedenis blijkt dat het getal veertig een symbolische getuigeniswaarde heeft.

We stelden vast dat het Lam van God vier Godsdagen – dat is veertig eeuwen – van tevoren was voorbestemd om in het hart der eeuwen het offer van Zijn leven te brengen voor de verlossing van de wereld.

Bij de zondvloed bleef de aarde veertig dagen lang onder water staan.

Het leven van Mozes is in driemaal veertig jaar ingedeeld.

Het volk Israël werd vierhonderd jaar in Egypte vastgehouden.

Elia is veertig dagen onderweg geweest naar de berg Gods.

Israël zwierf veertig jaar door de woestijn.

De profeet Jona moest Ninevé aanzeggen dat de stad over veertig

53 We moeten onderscheid maken tussen de ‘openbaringstijd’ (= de periode, waarin God Zich heeft geopenbaard aan de mensheid) en de ‘kosmische’ tijd (= de tijd waarin de aarde is ontstaan). Wanneer er in dit verband gesproken wordt over vier Godsdagen, dan wordt er gerekend vanuit de openbaringstijd, d.w.z. vanaf Adam en Eva tot de komst van Jezus.

54 Mattheüs 26:5

55 Psalm 90:4; 2 Petrus 3:8

56 Mattheüs 16:3

dagen zou worden verwoest.

Jeremia voorzegde veertig jaar lang de komende ballingschap.

Vierhonderd jaar, tienmaal veertig, liggen er tussen het Oude en Nieuwe Testament

Jesus is veertig dagen verzocht in de woestijn.

Na Zijn opstanding voegt de Heer Zich in deze systematiek van de openbaringsgeschiedenis. Veertig dagen lang heeft Hij zich levend vertoond. Dit is een legitimatieteken op zichzelf. Het is geen vreemde die zich aan eenvoudige discipelen heeft geopenbaard. Hij is *de Christus der Schriften*.

Deze systematiek van de veertig dagen is een legitimatie en een identificatie. Het is een teken van Zijn legitieme plaats in het geheel van de Godsopenbaring, en het dient als identificatie bij de kring van de discipelen.

Deze systematiek zet zich verder voort. Veertig jaar na het eerste optreden van Jezus op ongeveer dertigjarige leeftijd⁵⁷, werd in het jaar zeventig Jeruzalem verwoest.

Uitgaande van deze systematiek, is het geen ijdele speculatie als onze verwachting een speciale plaats geeft aan het jaar 1988, dat is veertig jaar na 1948, het jaar waarin de Staat Israël werd opgericht.

In september van het jaar 1988 is het volgens de Joodse kalender het jaar 5749. In bepaalde Joodse mystieke kringen leeft de verwachting dat het jaar 1988 de aanvang moet betekenen van de 'vrijdagavond' van de wereldgeschiedenis. Het argument daarvoor is: duizend jaar zijn bij God als één dag, en als God de grote wereldsabbat doet aanbreken, dan zal Hij zich houden aan de weekindeling van de Joodse kalender. In deze weekindeling wordt het laatste kwart van de vrijdag al gerekend tot de sabbat. Dat deel van de vrijdag wordt bij de zevende dag getrokken. Gerekend naar de millennia van de wereldgeschiedenis, is dan de gedachte: Tel bij het jaar 5749 een kwart millennium, dus tweehonderd en vijftig jaar, dan komen we op 5999, het grensjaar van de zesde naar de zevende Godsdag.

Het moet hoogst opmerkelijk worden genoemd dat juist veertig jaar na de constitutie van de Staat Israël 1988 als 'grensjaar' samenvalt met die mystieke verwachting van de vrijdagavond van de wereldgeschiedenis.

⁵⁷ Lucas 3:23

Geheel hiermee in overeenstemming zijn de woorden, waarmee een mens werd aangesproken in 1948:

'Ik zal de roep van degenen, die Mij hoorden toen Ik hing in de diepten van de hel, overnemen in wrake en Elia roepen, en Mijn wraak is barmhartig. Mijn Geest brult om Elia.'

Wanneer de Heer van de geschiedenis, bij Zijn heilige ingrepen in het leven van Zijn volk, Zelf systematisch het getal veertig gebruikt, dan is er voor de gelovige een objectief recht ontstaan om ook voor de toekomst ernstig op dit teken te letten. Want niet alleen de Olijfberg heeft symbolische getuigeniswaarde, maar ook het systematische gebruik van het getal veertig. Dit geldt eveneens voor de kalender van de Joodse feesten. Daaruit blijkt immers dat God bij Zijn vervullingswerk die kalenderdata in acht neemt. Het dient alles tot legitimatie en identificatie van de Messias en Zijn werk.

Wanneer precies op de Pinksterdag de Heilige Geest wordt uitgestort, dan heeft dit een diepe zin. Immers, op de tweede avond van het 'Feest van de ongezuurde broden' begint de telling van de dagen tussen Pasen en Pinksteren.⁵⁸ Dit plechtige tellen werd later 'omer'-tellen genoemd, en van dag tot dag met liederen en gebeden omringd. Het begrip 'tellen' betekent hier: 'gelovig rekenen vanuit', namelijk vanuit het oergebeuren van de verlossing uit Egypte door het bloed van het Paaslam.

De weelde van Kanaän: de gersteoogst, de tarweoogst, en de wijnoogst, was allemaal te danken aan Gods genadige ingreep ter verlossing. Daarom mocht ook Pinksteren geen geïsoleerd feest zijn, los van dit oergebeuren. Integendeel, Pinksteren is een nadere voltooiing van Pasen.

In de oudheid lieten vorsten de jaartelling beginnen bij hun eigen troonsbestijging. Daarmee eisten zij een ingrijpende erkenning op van hun onderdanen, namelijk dat hun levensdagen, hun geschiedenis – persoonlijk en in volksverband – behoorden tot het machtsgebied van hun koning.

Zo heeft God, als de Koning van Israël, ook het recht om van Zijn eigendomsvolk erkenning van Zijn genade te vragen, door te bevelen:

⁵⁸ Leviticus 23:15-16

*'Drie keer per jaar moet alles wat mannelijk is onder u, verschijnen voor het aangezicht van de HEERE, uw God, op de plaats die Hij zal uitkiezen: op het Feest van de ongezuurde broden, op het Wekenfeest en op het Loofhuttenfeest.'*⁵⁹

Wanneer daarom precies op de vijftigste dag de Geest wordt uitgestort, dan ligt daarin opgesloten dat God, gerekend vanuit het offer van Zijn Zoon op het Paasfeest, ook 'omer' geteld heeft. En dat Hij daarvoor nu de erkenning vraagt van heel het volk, in het hart van Jeruzalem, bij monde van Petrus die, in het bijzijn van de elf andere apostelen, een rede houdt met als slotconclusie:

*'Laat dan heel het huis van Israël zeker weten dat God Hem tot Heer en Christus gemaakt heeft, namelijk deze Jezus, Die u gekruisigd hebt.'*⁶⁰

De legitimatie van de Messias in het Pinkstergebeuren wordt nog versterkt door begeleidende verschijnselen: een hevige windvlaag, vuurtongen en het talenwonder. Het Pinkstervuur ging 'zitten' op ieder van hen.⁶¹ Het was een 'gaan zitten' in de vorm van 'zetelen'.

Zoals eerder is opgemerkt, ging een leraar zitten om onderricht te geven. Het 'gaan zitten' is een teken van ambtelijke waardigheid. Ook koningen en rechters zaten als zij een vonnis uitspraken. Een duidelijk voorbeeld hiervan vinden wij bij Pilatus toen hem gevraagd werd Jezus te vonnissen: *'Toen Pilatus dan deze woorden gehoord had, bracht hij Jezus naar buiten en ging op de rechterstoel zitten...'*⁶²

Jezus moest, terwijl het bloed van de geseling van Hem afdroop, staande Zijn vonnis aanhoren. Maar op het Pinksterfeest, na Zijn hemelvaart, zijn de rollen omgekeerd. Dan zetelt Hij in vuur op Zijn gemeente. En dit 'zetelen' door de Heilige Geest, is een overwinning op Babel en de Babylonische spraakverwarring. Dit blijkt uit het talenwonder. In de kruisdood van Jezus zijn Babel en Rome en elke andere antichristelijke totaalstaat geoordeeld. En met hen ook de duivel zelf.

Zo telt God vanuit en vanaf het kruisoffer van Jezus, en Hij toont in al

⁵⁹ Deuteronomium 16:16

⁶⁰ Handelingen 2:36

⁶¹ Handelingen 2:3

⁶² Johannes 19:13

deze tekenen hoe Hij het geslachte Lam taxeert.

Gaat deze taxatie door tot op de vervulling van het Loofhuttenfeest?

Zijn er nieuwtestamentische gegevens die ons argumenten geven om binnen het kader van de aardse geschiedenis een vervulling van het Loofhuttenfeest te mogen verwachten?

Zeer zeker!

De verheerlijking op de berg

Er zijn goede redenen om de verheerlijking op de berg een 'miniatuur-apocalyps' te noemen:

Drie discipelen hebben Jezus zien komen in Zijn Koninklijke waardigheid. Alles wat in dit aangrijpende visioen gebeurt, heeft betrekking op de grote toekomst van Jezus Christus. Zelfs de Allerhoogste neemt eraan deel. Uit de wolk klonk Zijn stem: *Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb; luister naar Hem!*⁶³

De apostel Petrus leert het ons ook wanneer hij spreekt over de grote kracht en toekomst van onze Heer en ons daarbij herinnert aan wat hij heeft meegemaakt op de berg der verheerlijking:

*'Want wij zijn geen kunstig bedachte verzinsels gevolgd, toen wij u de kracht en de komst van onze Here Jezus Christus bekendmaakten, maar wij zijn ooggetuigen geweest van Zijn majesteit.'*⁶⁴

Onmiddellijk aansluitend daarop vermaant Petrus ons om toch vooral acht te slaan op het profetische woord. De oorzaak voor deze sterke vermaning van Petrus is dat de apostel alles wat hem op de berg is getoond, heeft doorleefd als een toekomstige vervulling van de oudtestamentische profetie. Dit laatste blijkt onder meer uit de vraag van de discipelen bij het afdalen van de berg: *'Waarom zeggen de schriftgeleerden dat Elia eerst moet komen?'*⁶⁵

Het woordje 'eerst' betekent zoveel als: 'voordat' in vervulling gaat wat wij nu in dit visioen over Uw toekomst hebben gezien?

De Heiland antwoordt bevestigend op de vraag: *'Elia zal wel eerst komen en alles herstellen'*. Maar hij wijst tevens op een aanvankelijke

⁶³ Mattheüs 17:5

⁶⁴ 2 Petrus 1:16

⁶⁵ Mattheüs 17:10; Marcus 9:11

vervulling van deze laatste tekst van Maleachi in de verschijning van Johannes de Doper als profeet en wegbereider. Het één sluit het ander niet uit.

Alle profetieën hebben een heilshistorische diepte. Johannes de Doper heeft echter geen radicale bekering van het volk tot stand kunnen brengen. In die zin heeft hij niet alles kunnen herstellen. In zijn aardse leven deelde hij volledig in het lijden van Jezus, zodat ‘de aarde’ ook niet kon worden gespaard van de ‘banvloek’, waarover Maleachi spreekt. Een volledige vervulling van de kroontekst van het Oude Testament kan Johannes de Doper daarom niet zijn:

‘Zie, Ik zend tot u de profeet Elia, voordat de dag van de HERE komt, die grote en ontzagwekkende dag. Hij zal het hart van de vaders tot de kinderen terugbrengen, en het hart van de kinderen tot hun vaders, opdat Ik niet zal komen en de aarde met de ban zal slaan.’⁶⁶

Zo eindigt het Oude Testament.

En als – na vierhonderd jaar – de eerste lichtstralen van de nieuwtestamentische vervulling vallen, sluit het vervullend handelen van God bij deze belofte uit het Oude Testament aan: *En hij (Johannes de Doper) zal voor Hem uitgaan in de geest en de kracht van Elia.’⁶⁷*

Van deze Johannes zegt Jezus: *‘...hij is Elia, die komen zou.’⁶⁸*

Dit laatste is het beste bewijs dat Jezus niet heeft geleerd dat de profeet Elia, die al in de hemel was opgenomen en zijn taak tijdens Achab en Izebel al volbracht had, nog eens naar de aarde zal terugkeren. Jezus heeft echter wel een terugkeren van deze ‘ambtelijke bediening’ erkend, door de roeping van een andere persoon in een andere tijd.

Figuurlijk gesproken: Bij Elia’s hemelvaart, viel zijn ‘mantel’ terug. Zijn ambt vindt een herhaalde voortzetting. Bij Johannes de Doper, maar ook bij de vervulling van Openbaring 10 en nog weer later – in Openbaring 11 – als de twee getuigen in de laatste fase van de geschiedenis hun werk moeten doen.

‘Elia zal wel eerst komen en alles herstellen’, is een zeer gewichtig

66 Maleachi 4:5-6

67 Lucas 1:17

68 Mattheüs 11: 14-15

woord van Jezus, en het heeft alles te maken met de openbaring van Zijn grote kracht en toekomst.

Niet voor niets heeft Petrus, ver boven zijn bevattingsvermogen uit, geprofeteerd over de vervulling van het Loofhuttenfeest, toen hij voorstelde: *‘Rabbi, het is goed dat wij hier zijn; laten we drie tenten maken, voor U één en voor Mozes één en voor Elia één.’⁶⁹*

Dit voorstel van Petrus heeft niets te maken met de algemene neiging om de plaatsen van bijzondere openbaring als heilige plaatsen vast te houden door er monumenten op te richten, of er kapelletjes en kerken te bouwen. Petrus beleefde het komen van Jezus in Zijn Koninkrijk als een vervulling van het Loofhuttenfeest. Door die vervulling wil de Allerhoogste een laatste en definitieve legitimatie geven van Jezus. Vandaar de stem uit de wolk: *‘Dit is Mijn geliefde Zoon, luister naar Hem!’⁷⁰*

In Lucas 9:35 lezen wij: *Deze is Mijn Zoon, de uitverkorene, hoort naar Hem!’⁷¹* Daarmee is Jezus geïdentificeerd.

Het gebeuren op de berg is in zijn geheel een profetie over de vervulling van het Loofhuttenfeest. Daarbij past werkelijk een uitspraak van God over Jezus. Immers, alle vervullingen zijn ‘uitspraken’ van God.

In 1948 sprak de Heer:

‘Als Ik twee dagen zwijg, denkt gij dan, o mens, dat er nimmer een dag van vervulling over Mijn gekochten zal aanlichten?’

‘Zwijgen’ staat tegenover ‘vervullend handelen’.⁷²

De ‘vervulling’ van de dromen van Jozef was een ‘uitspraak’ van God: *‘...tot de tijd dat zijn woord uitkwam, en de uitspraak des HEREN hem in het gelijk stelde.’⁷³* Die uitspraak van de Heer legitimeerde Jozef als profeet.

Als God spreekt over een ‘dag van vervulling’, dan houdt dit in ‘een

69 Marcus 9:5

70 Marcus 9:7

71 Uit NBG51

72 Jesaja 62:1; 65:6

73 Psalm 105:19 (NBG51)

dag van nadere legitimatie en identificatie' van Jezus als Gods uitverkorene. Nadat het Loofhutzenfeest eenmaal is vervuld, heeft God zich dan driemaal uitgesproken:

1 - Bij de opstanding van Jezus, waardoor een goddelijke bevestiging werd gegeven van Zijn offer als het Lam Gods.

2 - Vervolgens door de uitstorting van de Heilige Geest, precies op de Pinksterdag, waarbij God telde vanaf Golgotha en in het talenwonder toonde dat in Jezus' verzoeningsoffer 'Babel' overwonnen was.

3 - En ten slotte in de vervulling van het Loofhutzenfeest, waardoor het offer van Jezus de kracht van God bleek te zijn voor de doorbraak van Gods Koninkrijk in deze wereld.

In Deuteronomium 19:15 lezen we: *'Op de verklaring van twee getuigen of op de verklaring van drie getuigen staat de zaak vast.'*

In zekere zin is deze rechtsregel ook hier van toepassing. In het grote proces van de geschiedenis heeft God dan driemaal een getuigenis gegeven over de waarachtigheid van Jezus als de Verlosser der wereld en als de Rechter van de toekomst.

Driemaal was dan de vervulling van de feesten een groot wonder van God. Het bleek nooit het eindresultaat van menselijke inspanning of prestatie.

Integendeel!

Ook de discipelen zouden aanstoot aan Hem nemen, toen Zijn 'uur' in de nacht van Gethsémane aangebroken was.⁷⁴ Ook zij waren – ondanks de voorzeggingen van Jezus – innerlijk niet ingesteld op het feit van Zijn opstanding.

Het Pinksterfeest laat zien hoe God zwakke mensen aangordt met bovennatuurlijke kracht om in het van haat vervulde Jeruzalem de Naam van Jezus te proclameren.

Zo zal het ook gaan bij de vervulling van het Loofhutzenfeest. De ingang van de volheid der heidenen en de daaropvolgende bekering van het Joodse volk zullen een uitzonderlijk groot wonder van God zijn.

⁷⁴ Mattheüs 26:31; Marcus 14:27

Gods voorlaatste geheim

Hier mogen wij Openbaring 10 naast leggen. Er is een voorlaatste geheimenis. Er zijn donderslagen verzegeld. Er klinkt een heilige eed: *'Maar in de dagen van de stem van de zevende engel, wanneer hij bazuinen zal, is ook voleindigd het geheimenis van God.'*⁷⁵

Zoals bij de verheerlijking op de berg het gezicht van Jezus straalde als de zon, zo straalt ook het gezicht van de sterke engel met het open boekje.

De zon is meerdere malen het symbool van de Messias.⁷⁶

Er komt een nieuwe dag. Een dag van de Zoon des mensen. Een Messiaanse tijd vóór de voleinding der eeuwen, dus voordat de wereld ophoudt te bestaan.

Wanneer Openbaring 10 alleen maar als een nieuw roepingsvisioen van Johannes wordt gezien, zoals sommige exegeten stellen, dan is dat een oppervlakkige en bovendien foutieve exegeese.

Plotseling klonk het bevel: *'Verzegel wat de zeven donderslagen gesproken hebben en schrijf dat niet op.'* Anders gezegd: Johannes, knip het strookje over dit deel van de eindhistorie uit het geheel van de film, en houd het geheim.

Juist in dat strookje ligt de sleutel tot een werkelijke verklaring van dit Bijbelboek. Zonder die sleutel kijken wij aan tegen hiërogliefen, die hun geheimen alleen loslaten door de kracht van een bijzondere openbaring van God. De onbekende X die hier in het hart van de Apocalyps is geplaatst, moet nog vóór de voleinding worden geopenbaard. Alleen Johannes heeft dit verborgen filmfragment over de eindtijd gekend. Hij heeft de zeven donderslagen horen spreken. Wat hij waarnam was dus meer dan een onbestemd geluid. De donderslagen *spraken*. Wat hij hoorde, had een formuleerbare inhoud. Wanneer er geen hemels bevel zou zijn gekomen dan had hij de inhoud van de donderslagen op papier gezet, en hadden wij het kunnen lezen.

Het is Gods voorlaatste geheim.

Stellen wij ons de wereldhistorie voor als een bloem. Veronderstel dat wij daarvan alleen maar de stengel hebben gezien, en met het alsnog

⁷⁵ Openbaring 10:7 (NBG51)

⁷⁶ Maleachi 4:2

open bloeien van een bloem niet hebben gerekend. Hebben wij dan in onze voorstellingen en verwachtingen niet iets te vroeg afgerekend met deze wereld en haar geschiedenis?

Het inlassen van een verborgen fragment, deze onbekende X, gaat ons te meer boeien, als wij bedenken hoe en op welk moment de donderslagen spraken, namelijk nadat een machtige hemelbode zijn profetische roep liet horen. Dat deze roep profetisch van karakter moet zijn wordt duidelijk als wij lezen: *'Hij riep met een luide stem, zoals een leeuw brult.'*⁷⁷

Deze laatste uitdrukking is een verklarende toevoeging. Herhaaldelijk wordt in het Oude Testament het spreken van de profeten vergeleken met het brullen van een leeuw⁷⁸ Vooral bekend is de tekst van Amos: *'Brult een leeuw in het woud als hij geen prooi heeft?'*⁷⁹ In de verzen 7 en 8 van hetzelfde hoofdstuk staat:

'Voorzeker, de Here HERE, doet niets tenzij Hij Zijn geheimenis heeft geopenbaard aan Zijn dienaren, de profeten. De leeuw heeft gebruld. Wie zou niet bevreesd zijn? De Here HERE heeft gesproken. Wie zou niet profeteren?'

De beeldspraak op zichzelf is eenvoudig. Een leeuw begint pas hevig te brullen als hij op het punt staat zijn prooi te bespringen. Vanuit zijn instinct wacht hij het juiste moment af. Hij brult niet te vroeg, want dan kan de prooi nog ontsnappen. En nadat hij gebruld heeft, zal hij onmiddellijk toespringen.

Zoals bij elke beeldspraak gaat het om het punt van vergelijking. Hier is dat gemakkelijk te vinden. Zoals een leeuw onherroepelijk zijn prooi zal bespringen nadat hij heeft gebruld, zo is er geen ontkomen aan de vervulling van een profetische aankondiging.

Als wij deze beeldspraak op ons laten inwerken, en daarbij bedenken hoe diep de symboliek is, waarmee de engel van Openbaring 10 wordt beschreven, dan horen wij daarin duidelijk de aankondiging van een toekomstige actie van een heraut. Een actie die ongekend hevig is, en groot van omvang en gevolgen.

⁷⁷ Openbaring 10:3

⁷⁸ Jeremia 25:30; Hosea 11:10

⁷⁹ Amos 3:4

Het brullen van een leeuw doet zijn prooi verstijven van schrik. Het dringt door tot op merg en been. De *omvang* van de heraut-actie wordt duidelijk in de woorden: *'Hij zette zijn rechtersvoet op de zee en zijn linker op de aarde.'*⁸⁰ Dat wil zeggen: Hij kiest de hele wereld tot zijn podium. Zijn roep is internationaal. Wat hij te zeggen heeft gaat alle volken aan. De *gevolgen* worden hier symbolisch aangeduid met de woorden: *'zeven donderslagen'*.

Op de heraut zal de Koning volgen met een openbaring van Zijn heerlijkheid. Het gaat hier om de doorbraak van het Koninkrijk van God en de binding van de satan. De vervulling van Openbaring 10 zal inhoudelijk identiek zijn met de vervulling van het Loofhuttenfeest.

Enmaal is het zover.

De *'tijden en gelegenheden'* voor het herstel van het koninkrijk aan Israël mogen lang verborgen blijven⁸¹, maar als de tijd daarvoor gekomen is, dan maakt de Vader zelf deze verborgenheden van tevoren bekend.⁸²

Daarom stelt het 'open boekje' ook een deel van Gods verborgen raad voor. Dat deel zal nu worden onthuld. Het is een *geopend* boekje: De engel *roept* wat er in dat boekje *beschreven* staat.

De donderslagen zijn eveneens de vervulling van de inhoud van het open boekje. Een inhoud, die Johannes niet mocht opschrijven, maar die nu door inschakeling van profetie wordt onthuld.

De gestalte van deze engel, zoals die beschreven staat in Openbaring 10:1-2, wijst op een dienst die hij moet verrichten in verband met de voleinding – ofwel met het einde van de wereldgeschiedenis.

We lezen: *'... hij was bekleed met een wolk ...'*.

Dit wijst op een hemelse afkomst, ambt en volmacht. De profeet Daniël, bijvoorbeeld, zag de Mensenzoon komen *'... met de wolken van de hemel ...'*⁸³

Bij Zijn hemelvaart wordt de Heiland door een wolk onttrokken aan het oog van de discipelen.⁸⁴ Ook van de gelovigen wordt gezegd dat

⁸⁰ Openbaring 10:2

⁸¹ Handelingen 1:6-7

⁸² Amos 3:7-8

⁸³ Daniël 7:13

⁸⁴ Handelingen 1:9

zij ‘...in een oogwenk worden weggevoerd op de wolken...’, de Heer tegemoet.⁸⁵

‘... en boven zijn hoofd was een regenboog.’⁸⁶

Het teken van de regenboog herinnert aan het gericht van de zondvloed en aan de trouw van de Heer, waardoor het natuurbestand ongeschonden kan blijven tot aan het eind van de wereldgeschiedenis. Het is een teken van het eeuwige verbond van God tussen Noach en alle levende wezens op aarde.⁸⁷ In Openbaring 4:3 wordt het symbool van de regenboog echter ook gebruikt in verband met de regering van God: ‘... er was een regenboog rondom de troon...’ Daarom mogen wij dit symbool zien als een teken dat God ook in het donkerste uur van de geschiedenis trouw blijft aan Zijn genadeverbond. De engel die optreedt in Openbaring 10 is met zijn hele actie dienstbaar aan de Naam JAHWE, die is IK BEN DIE IK BEN. De Naam van Gods eeuwige trouw aan Israëel.

De vastheid van de natuurordeningen, zoals de tijden van dag en nacht en de plaats van het land en de zee, en Gods trouw aan Israëel worden in het Oude Testament vergelijkenderwijs op één lijn gesteld:

Als deze verordeningen ooit zouden wijken van voor Mijn aangezicht, spreekt de HERE, dan zou ook het nageslacht van Israëel ophouden een volk voor Mijn aangezicht te zijn, alle dagen!

Zo zegt de HERE: Als de hemel hierboven ooit opgemeten zou kunnen worden en de fundamenten van de aarde beneden onderzocht zouden kunnen worden, dan zou ook Ik heel het nageslacht van Israëel verwerpen, om alles wat zij gedaan hebben, spreekt de HERE.’⁸⁸

‘Zijn gezicht was als de zon ...’

Zo had de apostel Johannes – bij de verheerlijking op de berg en bij zijn roepingsvisioen – ook Jezus Zelf gezien.⁸⁹ Toch is het hier niet de Heer Zelf, maar Zijn bode.

⁸⁵ 1 Thessalonicenzen 4:17 (NBG51)

⁸⁶ Openbaring 10:1

⁸⁷ Genesis 9:12-17

⁸⁸ Jeremia 31:36-37

⁸⁹ Openbaring 1:16

De symbolen in dit hoofdstuk voorspellen dus dat aan de chaosmachten een halt wordt toegeroepen. De Vredevorst zal Zijn aangezicht doen lichten over een mensheid, die in de schaduw van de dood verkeert. Het wordt een dag, waarop goddelijke heilsbeloften in vervulling gaan. Een voorsabbat licht aan. Voor degenen die ontzag hebben voor de grote Naam van God, zal de Zon der gerechtigheid opgaan en onder Zijn vleugels zal genezing zijn.⁹⁰

‘... en zijn voeten waren als zuilen van vuur (...) en hij zette zijn rechtervoet op de zee en zijn linkervoet op de aarde.’⁹¹

Hoewel de bode van Openbaring 10 een ‘vreugdebode’ is, klinkt zijn boodschap toch te midden van een wereldomspannend louteringsvuur. ‘Zijn voeten zetten op’, is in de Schrift meestal het beeld van het eigendomsrecht. Door deze bode en diens actie, legt God beslag op de wereld. De wereld is van Hem, en mensen hebben het niet in hun hand om de schepping totaal te vernietigen.

Als deze voeten, die als zuilen van vuur zijn, beslag op de wereld leggen, dan is de mensheid in een grenssituatie terecht gekomen. In deze hitte zal God geestelijk gaan richten, zoals Hij dat deed aan het einde van de droogteperiode in de geschiedenis van Elia op de Karmel. De grote beslissingen zullen vallen in een situatie van ‘zijn of niet-zijn’. De wereldgeschiedenis nadert een kookpunt. Het is het voorspel van de ‘vreselijke’ Dag van de Heer, waarop *de hemelen met gedruis voorbijgaan en de elementen brandend zullen vergaan.*⁹²

‘Aarde en zee’ lezen we in de Apocalyps, als symbool van het wereldomvattende karakter van de boodschap van de engel.

Tegenwoordig gebruiken wij liever het woord ‘oecumene’. Nu, hier gaat het ook over de oecumene. Maar dan een oecumene, waarbij de ware eenheid van Christus’ gemeente uit Jood en heiden pas in dit vuur geboren wordt. De ‘stenen van het verbroken Pinksteraltaar’ kunnen slechts in een uiterste crisis worden samengeraapt.

Naar dit ‘vuurgericht’ zijn wij in volle vaart op weg. De procedure is in wezen al begonnen. *‘De leeuw heeft gebruld, – wie zou niet vrezan?’⁹³*

⁹⁰ Maleachi 4:2

⁹¹ Openbaring 10:1-2

⁹² 2 Petrus 3:10

⁹³ Amos 3:8 (NBG51)

De ‘prooi’ kan al niet meer ontsnappen aan de liefde van Christus, al gaat het dan ook voor Jood en heiden dwars door een ontzaglijk louteringsproces.

Het open boekje is *‘bitter in de buik’*.⁹⁴

Onze natuur verzet zich tegen de werkelijke inhoud van het heilig evangelie.⁹⁵ En toch – Jezus is overwinnaar!

*‘En toen hij geroepen had, lieten de zeven donderslagen hun stemmen horen.’*⁹⁶

‘Donderslagen’ zijn in de Bijbel het beeld van de Koninklijke heerlijkheid van JAHWE.

In Psalm 29 spreekt God met zevenvoudige donderstemmen. De Psalm eindigt met de woorden: *‘Maar in Zijn tempel zegt eenieder: Hem zij de eer! (...) de HERE troont als Koning voor eeuwig. De HERE zal Zijn volk kracht geven, de HERE zal Zijn volk zegenen met vrede.’*

Om de symbolische term ‘donderslagen’ goed te begrijpen is ook de episode uit Johannes 12:20-33 belangrijk. Daar zijn de verheerlijking van Gods Naam, het oordeel over de heerser van deze wereld (de satan) en de kruisdood van Jezus in één perspectief genoemd.

Om precies hetzelfde gaat het ook in Openbaring 10. De doorbraak van het Koninkrijk Gods en de binding van Satan gaan samen.⁹⁷

Het mysterie van de donderslagen betekent: de ‘volheid der heidenen’ gaat in, waardoor ook Israël tot zijn bestemde ‘volheid’ komt.⁹⁸ Israël zal ‘opstaan op de derde dag’, en in deze opstanding de trekken dragen van zijn eigen Messias.

Van het ontzagwekkend en adembenemend gebeuren van de bekering van Israël in het nooduur van de wereldgeschiedenis, gaat een ongeëvenaard missionair appel uit.

De ‘leeuw’ brult! De ‘prooi’ ontsnapt niet!

Israël wordt een kroongetuige van Koning Messias.⁹⁹

De oude feestcyclus van Israël gaat wonderschoon in vervulling. Na dit grote ‘Paasfeest’, d.w.z. ‘de opstanding’ (of wedergeboorte) van

94 Openbaring 10:10

95 Galaten 1:11

96 Openbaring 10:3

97 Mattheüs 12:28; Openbaring 12:10,11; Openbaring 20:1-3

98 Romeinen 11:25

99 Maleachi 4:2-3

Israël uit de geestelijke dood, volgt ook het oogstfeest van de volken: het Pinksterfeest. Volkeren worden tot discipelen van Jezus gemaakt. Zij aanvaardden het bloed der verzoening en vinden vrede met God en met elkaar.

De verzoening met God wordt ervaren in een goddelijke ‘voorbijgang’ van het gericht.

Tegelijk is deze vervulling van de oude feestcyclus van Israël een teken en een ‘eed’ van God, dat bij het blazen van de zevende bazuin – wanneer er geen tijd meer zal zijn – het (laatste) geheimenis van God volbracht zal worden. Heel de aarde wordt betrokken in een heilige, feestelijke liturgie.

God ontvangt als Schepper alle eer. Hij voorzag in het LAM. Hij is het Die was, en Die is, en Die ook komen zal: JAHWE. Als bij het blazen van de zevende bazuin ook het laatste geheimenis van God vervuld is, komt onder alle volken de dag van het gericht binnen het gezichtsveld van het geloof.

De vervulling van het mysterie van de donderslagen, het ‘voorlaatste’ geheim van God, is het onderpand, ofwel de eed van God, dat bij het blazen van de zevende bazuin het ‘ultieme’ geheimenis van God in vervulling gaat, en de wereldgeschiedenis haar einde vindt:

*‘En de engel die ik op de zee en de aarde zag staan, hief zijn hand op naar de hemel, en hij zwoer bij Hem Die leeft in alle eeuwigheid, Die de hemel heeft geschapen met wat daarin is, de aarde met wat daarop is en de zee met wat daarin is, dat er geen tijd meer zou zijn. Maar in de dagen van de stem van de zevende engel, wanneer die op de bazuin zal blazen, zal ook het geheimenis van God volbracht worden, zoals Hij aan Zijn dienstknechten, de profeten, verkondigd heeft.’*¹⁰⁰

Het Loofhuttenfeest

Bij uitstek is dit feest in zijn symboliek sterk universeel van karakter, en daarom een treffende heenwijzing naar de komst van het Rijk Gods. Het is de climax in de feesttijden van God.

‘Zeven dagen moet u in de loofhutten wonen (...) zodat de generaties na

100 Openbaring 10:5-7

*u weten dat Ik de Israëlieten in loofhutten liet wonen, toen ik hen uit het land Egypte geleid heb. In ben de HERE, uw God.*¹⁰¹

Op de eerste dag moest het volk mooie ‘vruchten plukken van sierlijke bomen en takken van palmbomen, loofbomen en beekwilgen afsnijden’. Daarbij kregen zij de opdracht om ‘zeven dagen lang feest te vieren voor het aangezicht van de HERE, hun God’.¹⁰²

Zowel de voorschriften over het wonen in hutten, als die voor de plantenbundel, hebben een diepe betekenis. Het wijst symbolisch heen naar het paradijs, en het wijst tevens naar de Messiaanse tijd, waarin God ook Zelf woning zoekt onder Zijn volk. Het verblijf in hutten herinnert aan het onderweg zijn. Ook in het vervulde Loofhuttenfeest zullen de ‘tijden van verkwikking’ slechts een voorlopig karakter dragen – als voorteken van de eeuwigheid, waarin God alles in allen zal zijn.

Na de ballingschap wordt het gebruikelijk om – onder het zingen van de psalmen 110, 117 en 118 – de plantenbundel naar alle windstreken, horizontaal en verticaal te bewegen. Door zijn gevarieerde samenstelling is de plantenbundel een symbool van de eenheid, de gelijkheid en de komende vrede van de mensheid (de palmtak). Alles met elkaar is het een zinvolle verkondiging van het Koninkrijk van God, dat op een universele verzoening is gebaseerd.

De hogepriester brengt het offer voor alle volkeren.

In zeven dagen worden er in een aflopend aantal zeventig stieren geofferd. De eerste dag dertien, de tweede dag twaalf, de derde dag elf, en zo verder tot de laatste zeven stieren op de zevende dag.¹⁰³

Het aantal van zeventig is een boodschap op zichzelf. Het wijst op de zeventig volken die wij naar de volkenlijst van Genesis 10 zien ontstaan. Van al die volken is Israël het representatieve middelpunt, zoals wij dit al dichtertlijk uitgesproken vinden in het lied van Mozes:

‘Toen de Allerhoogste aan de volken het erfelijk bezit uitdeelde, toen Hij Adams kinderen van elkaar scheidde, heeft Hij het grondgebied van de

101 Leviticus 23:42,43

102 Leviticus 23:40, Deuteronomium 16:15

103 Numeri 29:12-32

*volken vastgesteld overeenkomstig het aantal Israëlieten. Want het deel van de Here is Zijn volk, Jakob is het gebied dat Zijn eigendom is.*¹⁰⁴

Wanneer nu in zeven dagen zeventig stieren worden geslacht, dan is dit een verkondiging van de komende universele verzoening die God voor de mensheid wil bewerken. Op de zevende dag werd na het morgenoffer een plengoffer gebracht. Begeleid door de feestende menigte gingen de priesters met gouden vaten water halen uit de bron Siloah. Onder muziek en gezang werd dit water dat met wijn werd gemengd, uitgegoten bij het brandofferaltaar, vanwaar het door een buis in het Kidrondal stroomde. Daarbij werden plechtig de woorden van Jesaja geciteerd: ‘U zult met vreugde water scheppen uit de bronnen van het heil.’¹⁰⁵

Op zichzelf is het niet onmogelijk dat er in het Oude Oosten een gebruik bestond om de najaarsregen op te wekken door water naar beneden te storten. We zagen een soortgelijk gebruik ook al bij het oude herdersritueel om bloed te strijken aan de ingang van de tenten, voordat zij de trektocht naar de weidegronden begonnen. Beide gebruiken waren gebaseerd op de magische participatiegedachte dat het een op het ander betrokken is en elkaar beïnvloedt.

Maar de inhoud van dit ‘scheppen van water uit de bronnen van het heil’, waarover Jesaja spreekt, staat – evenals de oude herdersrite waarvan bij de uittocht sprake was – lijnrecht tegenover het heidendom. Israël beleefde het als een profetie van de stromen van levend water, die door de Geest naar alle oorden van de wereld zouden uitgaan.¹⁰⁶

Aan het slot van het Loofhuttenfeest vormde het volk Israël een brede feeststoet rondom het altaar, en zong de woorden van Psalm 118:25: ‘Och, HERE, breng toch heil, och HERE, geef toch voorspoed’. Evenzo zal gans Israël zich verenigen om het kruis van Jezus als HET ‘altaar’ van Golgotha, waarop een universele verzoening voor de wereld tot stand kwam.

Jezus nam afscheid van de tempel met de woorden: ‘Want Ik zeg u: U zult Mij van nu afaan niet zien, totdat u zegt: Gezegend is Hij Die komt in de

104 Deuteronomium 32:8-9

105 Jesaja 12:3

106 Jesaja 44:3; 55:1; Ezechiël 47:1-12; Joël 2:28; 3:18; Zacharia 14:8

Naam van de HERE!''¹⁰⁷

Met dezelfde woorden zal het Joodse volk Jezus begroeten op het vervulde Loofhuttenfeest in het Koninkrijk van God, waarin de ware 'tempel van Zijn lichaam' uit Jood en heiden wordt opgebouwd tot 'een woning van God, in de Geest.'¹⁰⁸

Zo is dan de zevende maand de feestmaand, waarin Israël de koningsheerschappij van God vierde. Het openingsfeest was het Nieuwjaarsfeest, en tot de orde van dat feest behoorden de psalmen, waarin JAHWE als Koning en als Rechter van de aarde wordt verheerlijkt.¹⁰⁹

De psalmdichters en profeten zagen uit naar een universele eindvervulling van de boodschap die in de feestcyclus van Israël werd gehoord.¹¹⁰

De tempel van Salomo werd ook op het Loofhuttenfeest ingewijd.¹¹¹ Het zou een gebedshuis zijn dat voor alle volken bestemd was.¹¹²

Zo zien we hoe het Oude Testament het *Loofhuttenfeest*, de *theocratie*, de *oogst van de volken* en de *tempelbouw* al in één eschatologisch perspectief noemt.

Tempel en voorhof

*'En mij werd een meetlat gegeven, die op een staf leek. En de engel was erbij komen staan en zei: Sta op en meet de tempel van God, het altaar en hen die daarin aanbidden. Maar laat de buitenste voorhof van de tempel erbuiten en meet die niet, want die is aan de heidenen gegeven. En zij zullen de heilige stad vertrappen, tweeënveertig maanden lang.'*¹¹³

Na de grote doorbraak komt de grote afval. Wanneer tot verbazing van de hele mensheid op de 'stengel van zesduizend jaar doornige geschiedenis' een 'wondere sabbatsbloem' open bloeit, dan zal deze 'bloem' toch ook nog eenmaal 'verwelken': De voorhof, de heilige stad, wordt vertreden tweeënveertig maanden lang. Daarna volgt nog een korte tijd – de twaalfhonderd en zestig dagen – waarin de satan die in de duizend jaar van

107 Mattheüs 23:39

108 Efeziërs 2:22

109 Psalm 47; 93; 96; 97; 98; 99

110 Ezechiël 40:1; Zacharia 14:16

111 1 Koningen 8

112 Jesaja 56:7

113 Openbaring 11:1-2

vrede gebonden was, wordt losgelaten, en de Here God de toornschalen¹¹⁴ uitgiet als tegenbeeld van het Loofhuttenfeest.

Het 'contrastmatig spiegelbeeld van het Loofhuttenfeest'¹¹⁵ is pas mogelijk nadat er bij het ingaan van het mysterie van de donderslagen een climax van heil wordt bereikt in de universele vervulling van het oude Loofhuttenfeest.

De 'grote afval' onderstelt een daaraan voorafgaande 'grote doorbraak'. Hoe kan er immers een afval zijn als er niet eerst een opwekking is geweest?

De komst van de antichrist is pas te verwachten *nadat* de voltooiing van het lichaam van Christus – Zijn gemeente – openbaar geworden is. Pas *na* de oprichting van de tempel kan de voorhof worden vertreden, tweeënveertig maanden. Pas *na* het glorieuze opkomen van het grote Babylon kan worden geschreven: '*... geeft haar zoveel pijniging en rouw, als zij heerlijkheid en weelde genoten heeft.*'¹¹⁶

De beschrijving van Babylon als 'grote hoer'¹¹⁷, veronderstelt een gemeente die eerst internationaal als 'bruidsgemeente' tot volheid gekomen was, en daarna tot afval van God verviel.

De motieven uit en de zinspelingen op Ezechiël 16 zijn duidelijk herkenbaar. Daarin wordt beschreven hoe God Jeruzalem tooide als een bruid, en hoe de heilige stad Hem daarna ontrouw werd.

Zo wijst ook Openbaring 6 erop dat de gemeente tot 'één altaar' hersteld is geweest. Johannes ziet daar, bij de opening van het vijfde zegel, 'aan de voet van het altaar', de zielen van de martelaren die gedood waren omdat zij getuigd hadden van het Woord van God.

In Openbaring 13 zien wij zelfs een imitatie van de Paasoverwinning van Jezus, door het 'beest uit de zee'. Zoals Jezus op de derde dag opstond uit de dood, zo zien we hoe hier de satan een poging doet om de derde dag der opstanding in de wereldgeschiedenis na te bootsen:

114 Openbaring 15:5 tot 16:1-21. Met 'toornschalen' wordt bedoeld de zeven schalen van de gramschap van God, die door zeven engelen op bevel van God uitgegoten zullen worden op de aarde. Het zijn de zeven plagen die na het duizendjarig vrederijk over de wereld zullen komen, als gevolg van de grote afval van God.

115 Met 'contrastmatig spiegelbeeld van het Loofhuttenfeest' wordt bedoeld, een exacte weerspiegeling van het Loofhuttenfeest, echter met omgekeerd effect. Zoals bomen aan de waterkant een weerspiegeling zijn van de bomen op de oever, maar dan in omgekeerd beeld. Het Loofhuttenfeest kenmerkt een periode van heil, gerechtigheid en vrede. Het contrastmatig spiegelbeeld ervan zal een periode zijn van plagen, oorlog, pijn en oordeel.

116 Openbaring 18:7 (NBG51)

117 Openbaring 17:1

*'En ik zag een van zijn koppen als dodelijk gewond, maar zijn dodelijke wond werd genezen.'*¹¹⁸

Niet minder opvallend is de imitatie van Elia, die we lezen van het 'beest uit de aarde':

*'En het doet grote tekenen, zodat het zelfs het vuur uit de hemel laat neerdalen op de aarde, voor de ogen van de mensen.'*¹¹⁹

Zelfs de geestelijke stootkracht van dit beest is een imitatie van het Lam Gods:

*'... en het had twee horens, als die van het Lam ...'*¹²⁰

Dit ver doorgevoerd antithetisch (= tegengesteld) parallellisme in de beschrijving van de laatste ronde van de geschiedenis bevestigt de hier gegeven exegese van Openbaring 10. Openbaring 10 kondigt de vervulling van het Loofhuttenfeest aan, de laatste ronde van de geschiedenis zal het absolute tegenbeeld van het Loofhuttenfeest te zien geven.

De oprichting van 'Gods tempel', de 'tot eenheid herstelde gemeente uit Jood en heiden', volgde op het optreden van de sterke engel uit Openbaring 10:1 en op de uitstoting van profetie. Het volgde op het spreken van de donderslagen en de eed van de engel.

Er zijn duidelijke parallellen aan te wijzen tussen de roeping en boodschap van Johannes en die van de profeet Ezechiël. Ezechiël kreeg ook de opdracht om de boekrol te eten. De boodschap die hij moest zien in het visioen van het 'knekelveld', was dat de Heer verlossing uit de ballingschap zou geven. Hij zag dat God het knekelveld in beweging bracht en het verslagen volk deed herrijzen tot een strijdbaar leger.¹²¹ De profetie van Ezechiël eindigt met het herstel van de tempel, waaruit stromen van water – beeld van de Heilige Geest – in de richting van de Dode Zee vloeien, en alles vernieuwen.¹²²

118 Openbaring 13:3

119 Openbaring 13:13

120 Openbaring 13:11

121 Ezechiël 37

122 Ezechiël 47

Evenals Ezechiël moet ook Johannes in positieve zin de tempel meten, hier in de zin van 'beveiliging'.¹²³ De catastrofale stormen van de laatste ronde van de wereldgeschiedenis, de aanvallen van de satan, de antichrist en de valse profeet, zullen het wezenlijke eigendom van de Heer, de verkoren gemeente, Zijn 'tempel', waar Hij woont met Zijn Geest, niet kunnen verwoesten.

Het begrip 'meten' kan in de Bijbel ook betekenen 'verwoesten'.¹²⁴ Maar hier gaat het om de afperking van Zijn EIGENDOM.¹²⁵ Zo wordt het woord 'meten' ook in het boek Henoch gebruikt. Aan engelen worden lange koorden gegeven om de maat te nemen:

*'...want niemand zal voor de Heer der Geesten omkomen. En niemand zal kunnen omkomen.'*¹²⁶

God laat de plaats waar Hij wil wonen niet over aan de religieuze improvisatie van mensen. Noch de structuur van de tabernakel, de tempel en het Godsrijk. Alles zal gerealiseerd worden naar ZIJN ontwerp. Mozes kreeg al de opdracht om er streng op toe te zien dat de tabernakel werd gemaakt en ingericht naar het model dat hem daarvoor op de berg was getoond.¹²⁷ Hetzelfde geldt voor de tempel van Salomo. Ook daarvoor lag er een 'hemels ontwerp' klaar. Dat lezen we uit de woorden van David:

*'Dit alles is mij in een geschrift te verstaan gegeven door de hand van de HERE: alle werken van dit ontwerp.'*¹²⁸

Wanneer Ezechiël het herstel van de tempel en de komst van een nieuwe heilstijd moet aankondigen, dan moet hij alles wat God hem laat zien, aan het huis van Israël vertellen.¹²⁹ Deze profetische inspiratie is de voortzetting van wat hem werd opgedragen bij zijn roeping:

123 Ezechiël 40:2; Openbaring 11:1

124 2 Koningen 21:13; Jesaja 34:11

125 Psalm 74:2; Jeremia 10:16

126 1 Henoch 61:1-5. Het boek Henoch is een zogenaamde pseudepigraaf. Dat wil zeggen dat het niet is geschreven onder eigen naam, maar onder de naam van een gezaghebbende figuur uit het verleden. Het boek Henoch heeft een aparte status: in de Ethiopische kerk is 1 Henoch canoniek; in de overige kerken apocrief. (Bron: Wikipedia: Apocriefen van het Oude Testament)

127 Exodus 25:40

128 1 Kronieken 28:19

129 Ezechiël 40:4

*'Mensenkind ... eet deze rol op, ga, spreek tot het huis van Israël.'*¹³⁰

Aan deze vorm van profetische inspiratie worden wij herinnerd in Openbaring 10:2 en 10:8-10. Ook hier gaat het om een ontwerp voor 'tempelbouw', namelijk voor de tempel van Openbaring 11:1.

De inhoud van het geopende boekje heeft betrekking op de weg waarlangs het Koninkrijk van God tot doorbraak moet komen en hoe de structuur van de tempel van de Heilige Geest moet zijn. Het 'open boekje' van Openbaring 10 en de 'tempel Gods' van Openbaring 11:1 kunnen niet van elkaar worden gescheiden.

Wanneer Jezus bij de verheerlijking op de berg dan ook de plechtige belofte uitsprekt: *'Elia komt wel eerst en zal alles herstellen ...'*, dan mogen wij er zeker van zijn dat deze profeet volgens het bestek van een 'open boekje', of – anders gezegd – door inspiratie van de Heilige Geest zijn werk voor de bekering van Israël en alles wat daarmee samenhangt, zal verrichten.

De drie stamaspecten

Wij kunnen bij dit alles drie stamaspecten opmerken door de hele heilsgeschiedenis. Deze drie kernelementen in de orde van Gods handelen zijn: profetie, koningschap en inwoning Gods.

God roept de *profeet* Mozes, en door de kracht van zijn charisma voert hij het volk uit Egypte. Onmiddellijk daarop volgt de proclamatie van Gods *koningschap*, onder de begeleiding van donderslagen,¹³¹ en het aannemen van Zijn volk tot een koninkrijk van priesters.¹³² Vervolgens wil God komen *wonen* onder Zijn volk en moet *de tabernakel* worden gebouwd en ingericht.¹³³

Profetie, koningschap, tabernakel.

Dezelfde drie kenmerken zien we terug wanneer het einde van de Richterentijd een diep verval en eindeloze verwarring vertoont. Dan wordt Samuël geroepen als *profeet*. Zijn werk resulteert in de zalving van David tot *koning*. Het koninkrijk van David is een prototype, een voorafbeelding van het Koninkrijk van God onder de grote Zoon van

130 Ezechiël 3:1

131 Exodus 19:16

132 Exodus 19:6

133 Exodus 25

David, Jezus Christus die *'de troon van zijn vader David'* zou krijgen en aan wiens *'koningschap geen einde zal komen'*.¹³⁴ Van koning David gaat de lijn verder naar het *'vrederijk'* van Salomo en de bouw van de *tempel*, waarin God komt *wonen* onder Zijn volk.

Profetie, koningschap, tempelbouw.

In de geschiedenis van het oude volk zien we een nieuw dieptepunt ontstaan bij Israëls verbanning naar Babel. En weer roept God een profeet: Ezechiël. Deze profeet moet in een visioen profeteren tegen een veld met doodsbeenderen, waaruit ten slotte een strijdbaar leger verrijst. De perspectieven van het nieuwe, Davidische Messiaanse rijk worden zichtbaar en vervolgens is de werking Gods in de komende heilstijd zo krachtig, dat een tempelstroom alles in de richting van de Dode Zee doet herleven.¹³⁵

Profetie, koningschap, tempelbouw.

En wanneer Jezus, onze Heer verschijnt, Hij, die het HART is van de hele openbaringsgeschiedenis, dan is Zijn optreden *één en al profetie*, WOORD GODS. Hij is één en al *koningschap*, en één en al *'woonstede Gods in de Geest.'* In Hem is de goddelijke volheid lichamenlijk aanwezig. De NBG51 vertaalt hier: *'...in Hem woont al de volheid der Godheid lichamenlijk.'*¹³⁶

Jezus kondigt *profetisch* Zijn sterven aan en Zijn opstanding op de derde dag. Hij staat op uit de dood en toont daarmee *als Koning* te kunnen heersen, totdat de laatste vijand, de dood, vernietigd is.¹³⁷ Hij zendt op de Pinksterdag de Heilige Geest, opdat Die zal kunnen *inwonen* in de nieuwe gemeente, die Hij heeft gekocht met Zijn bloed.

Profetie, koningschap, tempelbouw.

Wanneer nu, na een paar duizend jaar, de gemeente Gods lijkt op een 'knekelveld', volkomen dor en dood, zonder verwachting, en er opnieuw een fase gekomen is, waarin het 'altaar van JAHWE in puin ligt, of – anders gezegd – het geestelijk peil van de nadagen van de Richterentijd bereikt

134 Lucas 1:33

135 Ezechiël 37 en 47

136 Kolossenzen 2:9

137 1 Korintiërs 15:25-26

is, dan stoot God opnieuw *profetie* uit.¹³⁸ De leeuw brult, daarop spreken de donderslagen, beeld van het *koningschap* van God, en *de tempel* van Openbaring 11:1 verrijst.

Profetie, koningschap, tempelbouw.

Ten slotte, wanneer na de glorieuze oprichting – zoals bedoeld in Openbaring 10 – de grote afval komt, en de laatste ronde van de wereldgeschiedenis is aangebroken, dan roept God nog Zijn twee getuigen en stoot Hij nog eenmaal *profetie* uit, waardoor de voleinding van alle dingen wordt ingeluid. Na hun optreden zal het *Koningschap* van God over alles en allen duidelijk openbaar worden. Bij de wederkomst van Jezus Christus zullen dan een nieuwe hemel en een nieuwe aarde worden opgericht, waarin geen tempel meer nodig is, want God zal dan zijn alles en in allen. Een volmaakte *inwoning* van God.

Profetie, koningschap, inwoning Gods.

Openbaring 10 past in deze orde van Gods werken. Het is een verwerpelijke exegese om in dit hoofdstuk alleen maar een herhalingsvisioen te zien van de roeping van Johannes. Openbaring 10 is de ‘slagader’ van de Apocalyps. Hierin schuilt Gods ‘voorlaatste geheim’. Hier is de meest ontzagwekkende incisie van de eindhistorie bedoeld.

De vervulling van dit geheimenis zal de eindtijd opsplitsen in drie fasen.

Wij stelden ons de vraag of er na de vervulling van het oude Joodse Paasfeest door het offer van Jezus als het Lam Gods, en na de vervulling van het Pinksterfeest, inderdaad een rechte lijn loopt naar de vervulling van het Loofhuttenfeest. Het is onmogelijk om hier nader op in te gaan, zonder eerst aandacht te besteden aan het bestek – ofwel het definitieve ontwerp – van de eindtijd en de architectonische opbouw van de Apocalyps.

138 Openbaring 10

Het bestek van de eindtijd

Het bestek van de eindtijd wordt pas duidelijk, wanneer wij hebben gezien welk schema de Apocalyps volgt en is samengevat in de vermelding van ‘... *wat spoedig moet geschieden*’.¹³⁹

Dit schema ziet er als volgt uit:

Hoofdstuk 4: De beschrijving van de troon van God.

Hoofdstuk 5: Het visioen van het Lam midden in de troon.

Hoofdstuk 6: Het generale overzicht van de wereldgeschiedenis.

Hoofdstuk 7: Een ‘troostvisioen’, waarin de veiligheid van de gemeente wordt gegarandeerd.

Hoofdstuk 8 en 9: De eerste plagenserie, waarin dezelfde tekenen te herkennen zijn als bij de plagen van Egypte. Deze plagenserie loopt uit op het intermezzogebeuren van Openbaring 10.

Hoofdstuk 10: De vervulling van het Loofhuttenfeest binnen het kader van de geschiedenis, de onthulling van Gods ‘voorlaatste geheim’. Dit alles als onderpand en voorspel van ‘de Jongste Dag’, waarin de verborgenheid van God voleindigd wordt.

Hoofdstuk 11-20: Deze vormen één geheel en handelen allemaal over de laatste ronde van de geschiedenis.

Hoofdstuk 11: Zoals hoofdstuk 6 het generale overzicht geeft over de wereldgeschiedenis in haar geheel, zo geeft hoofdstuk 11 het generale overzicht over de laatste fase daarvan: ‘*de korte halve tijd*’.

Hoofdstuk 12: Biedt een korte samenvatting, een terugblik en overzicht van de grondmotieven, die de worsteling van alle tijden beheersen. De diepste achtergrond van de strijd tussen God en Satan wordt blootgelegd, en de – na zijn binding – weer losgelaten satan gaat zijn woede keren tegen de rest van het ‘zaad van de vrouw’, het menselijk geslacht.

Hoofdstuk 13: Hoe de satan dit concreet doet, horen wij in dit hoofdstuk.

139 Openbaring 1:1

Hij roept de antichrist en de valse profeet op.

Hoofdstuk 14: Nu in hoofdstuk 13 is vermeld hoe de duivel zijn laatste aanval organiseert, zal ook worden beschreven hoe God met Zijn tegenaanval komt. Maar vooraf krijgen wij een ‘troostvisioen’, waarin ons, precies als vóór de eerste plagenserie van de hoofdstukken 8 en 9, de veiligheid van de ‘gekochten’ wordt gegarandeerd.

Hoofdstuk 15 en 16: De tweede plagenserie, eveneens beschreven in de ‘tekenspraak’ van de plagen van Egypte. De laatste zeven plagen komen los.

Hoofdstuk 17-19: Deze hoofdstukken brengen een verbijzondering, een specificatie, van de laatste plagen. Beschreven wordt het oordeel over ‘de grote hoer’, de antichrist en de valse profeet, en ten slotte over de satan.

Hoofdstuk 20: Dit hoofdstuk sluit de cyclus van de hoofdstukken 11-20 af en openbaart ons hoe de duivel duizend jaar was gebonden, en een korte tijd moest worden losgelaten.

In dit schema komt duidelijk de literaire wetmatigheid tot uitdrukking, die kenmerkend is voor de Openbaring: Het hoofdbegrip wordt steeds voorop geplaatst en vervolgens worden de bijzonderheden ontvouwd. De Apocalyps gaat waaivormig open.

De wereldgeschiedenis ontvouwt zich vanuit de *troon van God*, waarbij *het Lam* een centrale plaats gekregen heeft. Vervolgens is alles gezet in het teken van Jezus’ overwinning. Vanuit dit vreugdevolle ‘a priori’, dus voordat er ook maar iets zichtbaar is, wordt gezongen, geprofeteerd en uiteengezet wat er komen gaat.

Het is één machtige Paasliturgie. De Heer is waarlijk opgestaan. Hij moet nu als Koning heersen, totdat ‘God alle vijanden onder Zijn voeten heeft gelegd’.¹⁴⁰ Bij deze ‘vijanden’ hoort volgens de apostelen zelfs het verkoren openbaringsvolk, voor zover en voor zolang het zich bij de ‘Messiasvijandige alliantie’ aansluit.¹⁴¹

Bij het begin van de Apocalyps is er al een scherpe antithese waar te nemen tegenover het verharde Jodendom. Deze tegenstelling is zowel in de aanhef te zien in hoofdstuk 1:7: ‘... ook degenen die Hem doorstoken hebben...’, als in de brieven: ‘...synagoge des satans...’¹⁴² Maar het is

140 1 Korintiërs 15:25, Psalm 110:1

141 Handelingen 4:27

142 Openbaring 2:9 en 3:9 (NBG51)

en blijft toch het boek van ‘... *Hem Die is en Die was en Die komt...*’¹⁴³

Tot tweemaal toe horen wij in de aanhef op deze wijze de Naam JAHWE doorklinken. En deze Naam is ook in de eindtijd tot tweemaal toe vol majesteit waarneembaar in de exodus die door de kracht van die Naam tot stand komt: In Openbaring 8 en 9, en in Openbaring 15 en 16. Het is vóór alles de Naam van een eeuwige trouw aan het verkoren volk.

In de beschrijving van wat ‘... *binnenkort gebeuren moet*’, vormen de twee plagenseries van de hoofdstukken 8 en 9, en 15 en 16 het hoofdbestanddeel van de Apocalyps. Hierin vinden wij de eigenlijke componerende krachten van de eindgeschiedenis. Beide plagenseries vormen de samenstelling en opbouw daarvan. Al het andere is *òf* een algemeen overzicht over het hele veld van de geschiedenis tot aan de voleinding, een soort titelhoofdstuk – zoals hoofdstuk 6 – *òf* een profetische heenwijzing naar waar de plagenseries op uitlopen.

Met de hoofdstukken 7 en 14 zijn wij ook al volop in de symboliek van de exodus terechtgekomen. We lezen in hoofdstuk 7:2 dat de engel die uit het oosten opsteeg, dus vanwaar de zon opkomt, het ‘*zegel van de levende God*’ had.¹⁴⁴ Dit herinnert aan het bloedteken dat de kinderen Israëls bij de uittocht uit Egypte moesten aanbrengen aan de deurposten van hun huizen, opdat de doodsengel daar voorbij zou gaan. De honderdvierenveertigduizend uit Openbaring 14:3 zijn de mensen die ‘... *van de aarde zijn vrijgekocht*’. Zij zijn verzegeld uit ‘*elke stam van Israël*’.¹⁴⁵ Hiermee is bedoeld de tot volheid gekomen gemeente van Christus uit Jood en heiden.

Het is belangrijk dit te zien – ook in verband met de plaats en functie van hoofdstuk 7, tegenover de volgende hoofdstukken 8,9 en 10 en hoofdstuk 11:1.

In hoofdstuk 7 wordt met profetische zekerheid aangekondigd wat bij hoofdstuk 10, in de weg van een omgekeerd Pascha, realiteit wordt, namelijk het tot volheid komen van de gemeente van Christus uit Jood en heiden. Het behoort tot de profetische spreekwijze om wegens de zekerheid ervan de dingen ‘die nog niet’ zijn, te noemen ‘alsof zij waren’. In een tuchtiging met ‘*Egyptische plagen*’¹⁴⁶, zoals die beschreven staan in hoofdstuk 8, zal het Koninkrijk Gods doorbreken. De bekering van

143 Openbaring 1:4 en 8

144 Openbaring 7:2

145 Openbaring 7:3 en 4

146 Deuteronomium 28:60 en Openbaring 8 en 9

Israël zal daarbij een hoofdrol spelen.¹⁴⁷ De gemeente komt tot volheid.¹⁴⁸ Daarom hoort bij het geheel van de hoofdstukken 7,8,9 en 10, ook nog hoofdstuk 11:1, waar ‘de tempel’ wordt genoemd. Hier ligt een duidelijke link met de brief aan de Efeziërs: ‘*In Hem wast elk bouwwerk, goed ineensluitend, op tot een tempel, heilig in de Here, in wie ook gij mede gebouwd wordt tot een woonstede Gods in de Geest.*’¹⁴⁹

De kroon op elke exodus is de inwoning van God onder Zijn volk: ‘*de tempel*’. Maar de weg daarheen valt niet buiten wat er is vastgelegd in het oude ‘verbondsstatuut’ van Leviticus 26 en Deuteronomium 28.

De Naam van de goddelijke openbaring is IK BEN DIE IK BEN.

Omdat Jezus door Zijn ‘ongehoorzame’ volk werd verworpen, heeft Hij als de eigenlijke Koning van Israël¹⁵⁰ het recht om hen met een omgekeerd Pascha te tuchtigen, overeenkomstig alles wat er geschreven staat in het ‘verbondsstatuut’, anders gezegd: volgens ‘het reglement en de voorschriften van het Verbond’.

Onmiddellijk na de indringende oproep die van de vervulling van Pesach en Pinksteren uitging, en na de definitieve afwijzing van het getuigenis van de apostelen, treedt de ‘feestcyclus’ nu als ‘gerichtscyclus’ in werking. De gerichten worden aangekondigd in de symboliek van de Egyptische plagen in Openbaring 8 en 9 en 15 en 16. In plaats van de vreugdevolle cyclus van de grote oogstfeesten, die zo’n centrale plaats innam in de tempelliturgie, komt er een contrastmatig spiegelbeeld van deze feesten. In plaats van feesten, komen nu de plagen. Een groter contrast is niet denkbaar. Heel duidelijk is de herinnering aan de Egyptische plagen in de hoofdstukken 8 en 9.

Daartoe moet men vergelijken:

De 1^e bazuinende engel met de 7^e Egyptische plaag: *hagel en vuur* (Openbaring 8:7 - Exodus 9:22-25)

De 2^e bazuinende engel met de 1^e plaag: *water verandert in bloed* (Openbaring 8:8 - Exodus 7:19-21)

De 4^e bazuinende engel met de 9^e plaag: *dikke duisternis* (Openbaring 8:12 - Exodus 10:21-23)

147 Handelingen 15:15-18

148 Efeziërs 1:10, 22, 23; 4:12 vv. ; Kolossenzen 2:19

149 Efeziërs 2:21 (NBG51)

150 Handelingen 2:30-40

De 5^e bazuinende engel met de 8^e plaag: *sprinkhanen* (Openbaring 9:3-11 - Exodus 10:1-20)

Zulk een sterke toepassing van het oude verbondsstatuut uit Deuteronomium 28 tot in de eindtijd, is echter pas denkbaar als ‘het Paaslam’ en de ‘bevrijding uit de slavernij van de zonden’ door het Paaslam, al door de Heer is aangeboden en daarna door Zijn volk is verworpen. Het Paasmotief in Openbaring 9:4, ‘*geen voorbijgang van het gericht zonder verzegeling*’, is niet zomaar een verschrikkelijk noodlot over een willekeurige groep mensen uit een willekeurig aantal volken. Dit alles kan alleen worden ‘verstaan’ tegen de achtergrond van de verwerping van het Lam Gods, waarin de ‘maat van de voorouders werd vol gemaakt’.¹⁵¹ Ik zeg dit in diepe bewogenheid en bevend voor de heiligheid van God en de hoge STATUS van de verkiezing van het Joodse volk. Ik schreef het woord ‘verstaan’ tussen aanhalingstekens, want voor mij is dit ‘verstaan’ een verstaan waarbij het verstand stil staat.

Dat de plagen ons worden voorgesteld als een ‘contrastmatig spiegelbeeld’ van de feestcyclus van Oud Israël, dus in liturgische termen, valt alleen te herleiden vanuit de hoge STATUS, waarin het Joodse volk door God is gesteld. Dit ligt ook volkomen in de lijn van het verbondsstatuut van Deuteronomium 28.

Omdat de exodus door het bloed van het Paaslam een loskopen tot priesterdienst is¹⁵², is de verwerping van Jezus, de Messias, een ‘ongerechtigheid’ in de liturgische sfeer. Het is voor Israël in eerste instantie een ‘ambtelijk’ zondigen geweest – met de hogepriester voorop. Ze deden het in Gods ‘uniform’, als verkoren volk, met de Thora in de hand: ‘*Wij hebben een wet en volgens onze wet moet Hij sterven, want Hij heeft Zichzelf Gods Zoon gemaakt.*’¹⁵³

Er is niet zomaar een willekeurige ‘steen’ verworpen, maar een door de Allerhoogste Zelf uitverkoren en kostbare hoeksteen. In hun kwaliteit van ‘bouwlieden’, dus ‘ambtelijk’, hebben zij deze ‘steen’ afgekeurd, en daarom werd deze ‘steen’ ‘*een steen des aanstoots en een struikelblok.*’¹⁵⁴

154

Het Joodse volk heeft werkelijk goddelijke ‘geloofsbrieven’ en het trad

151 Mattheüs 23:32

152 Exodus 19:6; 1 Petrus 2:9

153 Johannes 19:7

154 1 Petrus 2:6-7

ambtelijk op toen het de maat van de voorouders vol maakte.¹⁵⁵

Het trad al ambtelijk op toen het de profeten doodde en de boodschappers van God stenigde. Stenigen was een ambtelijke daad. Het was een religieuze berechting in de Naam van de Heer.

Dit moet in de exegese het uitgangspunt zijn voor het ‘in feesttermen’ beschrijven van de oordelen in de Apocalyps. Dit tegenbeeld van Pascha, aangekondigd door ‘priesterlijk’ bazuinende engelen, dient niet om de oordelen zo scherp mogelijk uit te beelden. Neen ... door deze vreemde ‘gebedsverhoring’¹⁵⁶, deze liturgische inkleding, erkent JAHWE juist de hoge ambtelijke status van het Joodse volk, *ondanks* hun struikeling: *‘Want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk.’*¹⁵⁷

Wanneer Israël door de verwerping van Jezus Christus als het Lam Gods uit de hoogambtelijke priesterdienst ‘deserteert’, dan blijkt ook uit deze liturgische vorm van de gerichts aankondiging dat JAHWE Zijn volk niet heeft verstoten. Zijn Naam is IK BEN DIE IK BEN. Zij kunnen een ‘ogenblik’, een paar duizend jaar, worden geschorst in de uitoefening van hun hoge ambt. Er kunnen een paar sterren van hun ‘uniform’ zijn afgerukt. Maar hun ambt, hun ‘radicaal’, dat wil zeggen hun ‘grondrecht’ als priester-volk bleef ondanks dit alles behouden.

Omdat Israël de representatieve voorhoede van de mensheid is, werd bij zijn struikeling de wereldgeschiedenis uit haar voegen gerukt. Het gevolg is dat alles zich in sneltreinvaart beweegt in de richting van de afgrond. Maar er is een grens, een ‘totdat’. Jezus zegt:

*‘... want dit zijn de dagen van wraak, opdat al wat geschreven staat, vervuld wordt. (...) Want er zal grote nood zijn in het land en toorn over dit volk. En zij zullen vallen door de scherpte van het zwaard en in gevangenschap weggevoerd worden onder alle heidenen. En Jeruzalem zal door de heidenen vertrapt worden, totdat de tijden van de heidenen vervuld zullen zijn.’*¹⁵⁸

Het klinkt paradoxaal, maar de ballingschap, als tegenbeeld van de

155 Mattheüs 23:32

156 Openbaring 8:5

157 Romeinen 11:29

158 Lucas 21:22-24

oorspronkelijke exodus, is toch alweer Gods werk voor een *nieuwe* exodus ten behoeve van het volk, waarmee een eeuwig vredesverbond is gesloten.¹⁵⁹ Nooit heeft de ballingschap het laatste woord. De ‘Egyptische plagen’ als keerzijde van de exodus treffen het volk nooit tot absolute vernietiging, zoals de profeet Habakuk zo treffend schrijft: *‘Gedenk in de toorn aan ontfermen!’* (3:2 NBG51)

Op de beperking van het gericht wijzen ook de vijf maanden pijniging uit Openbaring 9:5 en 10. De aanduiding ‘vijf maanden’ slaat op de dorstijd, zoals die genoemd wordt in Leviticus 26:5.

In de eerste maand werden op het Paasfeest de eerste schoven van de gersteoogst naar de priester gebracht, en hief hij deze als een offer voor het aangezicht van God omhoog, in dankbare erkenning voor de uitleiding uit Egypte.¹⁶⁰ In de tweede maand kon men al beginnen met dorsen, ook al kwam later nog de tarweoogst binnen. De Paasmaand, vermeerderd met de vijf maanden waarin het graan in de schuren ligt, vormt in totaal zes maanden. Daarop volgt de zevende maand, waarin de wijnoogst binnenkomt.

Ook deze maand zal eenmaal als een gerichtsmaand over Israël en de wereld komen. Dan wordt de wijnpersbak van de toorn van God getreden¹⁶¹ en de offerschalen van Gods toorn uitgegoten¹⁶². Maar dan gaat het over de laatste ronde van de geschiedenis en de laatste plagen-serie, waarbij de trekken van een contrastmatig spiegelbeeld van het Loofhuttenfeest, dus een anti-Loofhuttenfeest, duidelijk herkenbaar zijn. De ‘vreugdeschalen’ die de liturgische feesten van Israël symboliseren, zijn dan ‘toornschalen’, maar dit valt chronologisch ná het goddelijk ingrijpen van Openbaring 10.

De hoofdstukken 7, 8, 9 en 10 van het boek Openbaring gaan – figuurlijk gesproken – allemaal over ‘de eerste uittocht uit Egypte’, dat wil zeggen over de doorbraak van het ‘Rijk Gods’. Wanneer deze aanvankelijke vervulling ten einde loopt en de grote afval om zich heen gaat grijpen, dan zal de ‘laatste uittocht uit Egypte’ plaatsgrijpen. Het zal de laatste ‘exodus-veldslag’ van God inhouden, waarbij het rijk der duister-

159 Deuteronomium 30:1-10

160 Leviticus 23:9-14

161 Openbaring 14:19

162 Openbaring 16

nis definitief verslagen wordt en verdwijnt.

Het element van de chronologische ordening en opbouw van de geschiedenis mag bij de uitleg van dit Bijbelboek niet worden verwaarloosd. Als de plagenserie van de hoofdstukken 8 en 9 een hoogtepunt bereikt, worden wij er heel nuchter aan herinnerd dat die climax ook werkelijk op een heel concreet tijdstip in de toekomst bereikt zal worden:

*‘De vier engelen werden losgemaakt. Zij waren in gereedheid gehouden tegen het uur en de dag en de maand en het jaar dat zij het derde deel van de mensen zouden doden.’*¹⁶³

Op dat specifieke tijdstip bevinden wij ons op een bepaalde plaats op het veld van de geschiedenis. Als de zeven donderslagen hun stem laten horen, zijn wij weer een stuk verder in de geschiedenis. En bij Openbaring 17:12, waar vermeld wordt dat *‘tien koningen, die het koningschap nog niet hebben ontvangen, maar die samen met het beest één uur koninklijke macht zullen ontvangen’*, zijn wij weer veel verder in de tijd.

De weeen komen en gaan achtereenvolgend voorbij en de historische volgorde daarin valt niet te ontkennen. Als wij dit chronologische element elimineren, maken wij de Apocalyps onleesbaar. De wereldperiodes verhouden zich zinnig als ‘bouwfundament’ tot elkaar. Het zijn machtige blokken die op elkaar worden gestapeld.

Er is een *vooruitleiding*, waarop een voorsabbat volgt, en een *definitieve* uitleiding, waarop de eeuwige sabbat volgt. Ook uitdrukkingen als *‘... de zeven laatste plagen, waarmee aan Gods woede een einde komt’*¹⁶⁴ spreken van het eigensoortige en afgeslotene, van het ‘voor een bepaald tijdvak en een bepaalde situatie bestemde’ van deze plagen. Hetzelfde geldt van de zeven donderslagen met hun eigen stemmen, en evenzo van de zes bazuinen.

Deze gedachtegang wordt nog nader bevestigd door de eenheid van de serie hoofdstukken 11-20. Het zou moeilijk zijn om Serie I (eerste uitleiding) en Serie II (definitieve uitleiding) te kenschetsen als ‘curve van de eindtijd’, als niet alleen de hoofdstukken 7-10 (Serie I), maar ook de hoofdstukken 11-20 (Serie II) geen strikte eenheid zouden vormen. Als deze laatste hoofdstukken uit de pen van de ziener vloeien, is zijn blik

¹⁶³ Openbaring 9:15

¹⁶⁴ Openbaring 15:1

pas echt gericht op een en hetzelfde gezichtsveld, namelijk op de ‘korte halve tijd’, waarover bijna elk hoofdstuk binnen deze serie spreekt, met uitdrukkingen als: tweeënveertig maanden, twaalfhonderd en zestig dagen, halve tijd.

CONCLUSIE: De vervulling van Openbaring 10 splitst de eindtijd op in drie fasen, en zo wordt voor ons het bestek van de eindtijd zichtbaar.

Eerst is er een *neergaande* lijn. De feestcyclus van Israël wordt contrastmatig toegepast, dat wil zeggen, in het tegenbeeld daarvan. De feesten worden omgekeerd in gerichten, tot en met de vijf maanden van de dorstijd. Maar voordat ook het Loofhutenfeest in omgekeerde vorm wordt toegepast door ‘gerichtsschalen’, komt er een onderbreking door het in vervulling gaan van Gods voorlaatste geheim: Openbaring 10. Daar zien wij de *opgaande* lijn door de positieve, genaderijke vervulling van het Loofhutenfeest.

De twee componerende krachten waardoor Openbaring 10 zal worden vervuld zijn: de ingang van de volheid der heidenen en daaraan vastgekoppeld de volheid van Israël.¹⁶⁵

Wanneer wij eerder de vraag stelden: Waar blijft de vervulling van het Loofhutenfeest? God heeft immers zo stipt de vervulling gegeven van Pesach en Pinksteren? Dan mogen wij nu vanuit de hier gegeven ‘openbaringsuitleg’ zien hoe God toch consequent verder werkte volgens het programma van de feestkalender.

Er is geen vacuüm.

Van afhaken is bij God geen sprake.

Onmiddellijk nadat het Joodse volk de gegeven vervulling van zowel Pasen als Pinksteren heeft verworpen, gaat God verder door nu eerst de feestcyclus als een gerichtscyclus toe te passen, en daarna linea recta door te stoten naar de grens van het Loofhutenfeest.

Met Israël komt de hele mensheid - in de termen van Israëls feestcyclus - op de grens van ‘de zesde en zevende maand’, de vervulling van het Loofhutenfeest.¹⁶⁶ Het is, om het in de symbooltaal van de Apocalyps te zeggen, een gloeiend hete grens - zo heet als de voeten van de intermezozengel van Openbaring 10: *‘...als zuilen van vuur’*.

Het zal in de actualiteit van de vervulling een radicale grens zijn. De

¹⁶⁵ Romeinen 11:25

¹⁶⁶ Leviticus 23:23-44

afsluiting van een fase van de geschiedenis. Een vervulling van de 'tijden der heidenen'. Een streep onder de optelsom van de ongerechtigheid van de volkeren. Een grenssituatie van 'to be or not to be'.

De Grote Verzoendag dreigt de grote 'verdoemdag' te worden. Voor Israël, maar evenzeer voor de hele wereld. De atoomdood voor alles en iedereen nadert. Dreigend en angstwekkend. De impasse krijgt een absoluut karakter...

Heeft God Zijn 'slagklare vuist' geheven boven het oude gebied en boven de hele planeet? Dreigt Hij de aarde te treffen met de banvloek? Met andere woorden: Staat God gereed om over de mensheid Zijn vonnis uit te spreken?

Ja!

De laatste woorden van het Oude Testament komen op de mensheid af als EEN GODDELIJK ULTIMATUM.

'Als Ik twee dagen zwijg, denkt gij dan, o mens, dat er nimmer een dag van vervulling over Mijn gekochten zal aanlichten?'

De derde dag

Toen de Heer in 1948 deze woorden tot mij sprak, onderging mijn hele verwachtingspatroon een grondige wijziging. Mijn geestelijke horizon werd verlegd naar een nieuwe verte.

Inderdaad, ik verwachtte niet meer dat God binnen het kader van de aardse tijd nog vervullend zou handelen. Ik zag alleen maar een rechte neerwaartse lijn, en verwachtte alleen nog het doorknippen van de draad van de wereldgeschiedenis bij de wederkomst van Christus. Maar een wending in de geschiedenis door een verlossend ingrijpen van God? Neen! Dat lag volledig buiten mijn blikveld.

In deze profetie werd gesproken over 'twee dagen zwijgen' en een 'dag van vervulling'. Dat deze 'twee dagen' doelden op de bijna verlopen tweeduizend jaar na Christus, werd mij al spoedig duidelijk. Die 'dag van vervulling' kan dus alleen maar betekenen dat God een derde millennium van opstanding 'in petto' heeft: Een vervulling van het Looftentenfeest.

Door het spreken over twee dagen van zwijgen - wat inhoudt dat God tweeduizend jaar niet vervullend heeft gehandeld - en over een derde dag van vervulling, werd ik op een geheel nieuwe wijze bepaald bij de boodschap van het Nieuwe Testament:

*'Want ik heb u ten eerste overgeleverd wat ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor onze zonden, overeenkomstig de Schriften, en dat Hij begraven is, en dat Hij opgewekt is op de derde dag, overeenkomstig de Schriften...'*¹⁶⁷

God heeft het wonder van de opstanding van Jezus ingepast in de wetmatigheid van al Zijn werken in de openbaringsgeschiedenis. De wetmatigheid van 'de derde dag' treffen wij al aan in Genesis. De schrijver roept voor ons het beeld op van een vogel die broedt op de wateren als op een groot wereldei. Op de derde dag van de schepping vindt de 'samenvloei-

¹⁶⁷ 1 Korintiërs 15:3-4

ing' plaats van het water tot zee, en de 'integratie' van het droge met de weelde van planten en bomen. Op de derde dag staat uit de chaos het leven op.

Bladeren wij even verder in het oude boek, dan zien wij Abraham in grote spanning naar de berg Moria gaan om - in gehoorzaamheid aan God - zijn zoon Isaäk te offeren. Op de derde dag ziet hij de plaats die God hem zou wijzen, liggen. Maar als hij het mes opheft boven de borst van zijn zoon om toe te steken, dan hoort hij een stem: '*... doe hem niets*'.¹⁶⁸ Op de derde dag is er de plaatsvervanging. Er is leven voor Isaäk en zijn nakroost. God had Zichzelf voorzien van een lam ten brandoffer.

In Genesis 31 treffen wij een beslissend moment aan in het leven van Jakob. Hij maakt zich los van Laban, en maakt daarmee tevens - op Gods bevel - een begin met de opheffing van zijn ballingschap. Op de derde dag van Jakobs heimelijke vlucht werd dit aan Laban bericht.

Eeuwen later - wanneer het nageslacht van Jakob in Egypte is uitgegroeid tot een volk, en de Israëlieten door de sterke hand van God worden bevrijd uit de Egyptische 'dood', en zij in de Sinaïwoestijn zijn aangekomen, dan krijgen zij daar op de derde dag een Godsopenbaring, waarbij de Eeuwige Zich voor het eerst in de geschiedenis als de God van Israël openbaart in een heilig verbond. Op de derde dag viel, met eerbied gezegd, de 'trouwdag'. God aanvaardde Israël als Zijn bruid.

Er zijn theologen die een zeer aannemelijk verband leggen tussen de bruiloft te Kana en de verbondssluiting bij de Sinaï, die beide op de derde dag plaatsvonden.¹⁶⁹

Het begin van de tekenen van de heerlijkheid van Vorst Messias te midden van Zijn volk houdt in dat het vastgelopen feest van het verbond weer doorgaat en de stagnatie van het huwelijksfeest van God en Zijn gemeente wordt opgeheven door een wonder, waarvan alleen de Messias de formule kent.

Bij Jozua lezen we dat Israël precies op de derde dag Kanaän binnentrok.¹⁷⁰ Wij mogen daarin een voorspel zien van de opstanding van Christus,

168 Genesis 22:1-19; Exodus 19; Leviticus 17:11

169 Exodus 19:11

170 Jozua 1

die als eerstgeborene uit de doden het 'Kanaän' van de onverderfelijke binnengaat - exact op de derde dag - zoals in de Schriften staat.

Het kan ook geen toeval zijn dat precies op de derde dag aan David het bericht wordt gebracht dat Saul dood is¹⁷¹ en dat daarmee het Davidische koningschap begon. God vervulde zijn zalving tot koning door de profeet Samuël op de derde dag.

In het boek Esther treft het ons hoe in de grenssituatie van heel het volk - toen zij in beginsel ten dode opgeschreven waren - Israël juist op de derde dag uit het dodelijk gevaar opstaat en overwint, en Haman gedood wordt.¹⁷²

Voorts moeten we hier de profeet Jona noemen, wiens levensgeschiedenis een weerspiegeling, ofwel een profetische gelijkenis is, van Jezus' eigen dood en opstanding:

*'Want zoals Jona drie dagen en drie nachten in de buik van de grote vis was, zo zal de Zoon des mensen drie dagen en drie nachten in het hart van de aarde zijn.'*¹⁷³

Door een soortgelijk 'Jona-gebeuren' zal ook de gang van het Joodse volk gekenmerkt zijn. Het verrijst op de derde 'Godsdag'.

Verder vermelden wij nog dat de tweede tempel ook op de derde dag van de maand Adar werd ingewijd.¹⁷⁴

Vooraf treffend is de profetie van Hosea:

*'... Hij heeft verscheurd, maar Hij zal ons genezen; Hij heeft geslagen, maar Hij zal ons verbinden. Na twee dagen zal Hij ons levend maken, op de derde dag zal Hij ons doen opstaan en zullen wij voor Zijn aangezicht leven.'*¹⁷⁵

171 2 Samuël 1:2

172 Esther 5:1

173 Matthéüs 12:40

174 Ezra 6:15

175 Hosea 6:1-2

Zo zien wij hoe de derde dag een sleutelpositie inneemt in het Oude Testament. Systematisch komt er dan een wending ten leven uit een dodelijke situatie. Deze lijn zien wij ook in het Nieuwe Testament.

De bruiloft te Kana

Wij noemden al de ingreep van Jezus op de bruiloft te Kana, waar Hij op de derde dag de voortgang van het feest mogelijk maakte.¹⁷⁶ Hij geeft de bedienden de opdracht om de zes stenen watervaten tot de rand te vullen met water. Daarna volgt het simpele bevel: *‘Schep er nu iets uit en breng het naar de ceremoniemeester.’*

Het water was wijn geworden, en zelfs van superieure kwaliteit. De goede wijn komt later!

Voor het aangezicht van déze Messias durf ik - figuurlijk gesproken - de zes vaten vies water van zesduizend jaar wereldgeschiedenis neer te zetten. Met de zekerheid in het hart dat Hij op ‘de derde Godsdag’ de formule heeft om alle verzieking om te zetten in de ‘wijn’ van de ‘tijden van verkwikking’.

De goede wijn komt later!

De ‘wijn’ van het vervulde Loofhuttenfeest.

De bruiloft te Kana, waarbij Hij water veranderde in wijn, was het begin van Zijn tekenen, waardoor Zijn heerlijkheid werd geopenbaard. Letterlijk: Zijn overwicht, Zijn Messiaanse ‘kabod’.

In het Oude Testament bleek het begin van het optreden van een richter of profeet tekenend en karakteristiek te zijn voor heel zijn levensgang en levenswerk. Hoeveel te meer geldt dit voor het leven en optreden van DE MESSIAS.

De Samaritaanse

‘En velen van de Samaritanen uit die stad geloofden in Hem om het woord van de vrouw (...) en zij vroegen Hem bij hen te blijven. En Hij bleef daar twee dagen.’¹⁷⁷

In die twee dagen is er iets gebeurd dat ver uitgaat boven een herderlijk gesprek van Jezus met een willekeurige Samaritaanse vrouw. In deze

¹⁷⁶ Johannes 2:7

¹⁷⁷ Johannes 4:39-40

geschiedenis schuilt ongetwijfeld een veel diepere dimensie. Vooral het slot wijst daarop. We doen er daarom goed aan om het begin van het gesprek van Jezus met de Samaritaanse en de samenhang van deze hele geschiedenis te benaderen vanuit dit slotgedeelte:

‘Intussen vroegen de discipelen Hem: “Rabbi, eet toch iets.” Maar Hij zei tegen hen: “Ik heb voedsel te eten waarvan u geen weet hebt. (...) Mijn voedsel is dat Ik de wil doe van Hem Die Mij gezonden heeft en Zijn werk volbreng. Zegt u niet: Nog vier maanden, en dan komt de oogst? Zie, Ik zeg u: Sla uw ogen op en kijk naar de velden, want zij zijn al wit om te oogsten. En wie oogst, ontvangt loon en verzamelt vrucht voor het eeuwige leven, opdat zich samen verblijden zowel wie zaait als wie oogst”.’¹⁷⁸

Jezus beleeft hier zoiets als een profetisch FATA MORGANA. Hij ervaart een soort profetische luchtspiegeling van Zijn glorieuze toekomst. Hij ziet achter die ene ‘halm’ van de Samaritaanse als het ware de ‘volle oogst’ van het Koninkrijk van God al blinken. Zijn geest bevindt zich hier bij het toekomstperspectief van de profeet Amos: *‘Zie er komen dagen, spreekt de HEER, dat de ploeger de maaier zal ontmoeten.’¹⁷⁹* Met andere woorden: De zaaier zit de maaier vlak op de hielen. De belofte nadert de vervulling, en door de vervulling wordt de belofte realiteit.

Jezus bleef twee dagen in het Samaritaanse gebied. Daarna keert Hij weer terug naar Israël.

Vanuit het perspectief van Amos bezien is die tijdsaanduiding uiterst opmerkelijk. Immers, de profeet Amos spreekt over het herstel van Israël. We zien dat Jezus bij Zijn terugkeer in het Joodse gebied eerst de zoon van de hoveling geneest, waarna Hij in Bethesda een man die achtendertig jaar ziek was geweest, gezond maakt. Achtendertig jaar is precies de ‘straf tijd’ van Israël in de woestijn.¹⁸⁰

Als na twee ‘Godsdagen’ de volheid der heidenen ingaat, zal ook Israël worden opgericht.

We dienen er ook rekening mee te houden dat het evangelie van Johannes is geschreven ná de Apocalyps. Johannes kende en bewaarde het voorlaat-

¹⁷⁸ Johannes 4:31-36

¹⁷⁹ Amos 9:13

¹⁸⁰ Deuteronomium 2:14

ste geheim van Openbaring 10. Hij wist dat de voeten van Jezus de weg beschreven die Hij later zou gaan na Zijn verheerlijking door de Geest: Van Israël naar de heidenwereld (waarmee bedoeld wordt de niet-Joodse wereld) - en nadat Hij daar alles tot volheid gebracht heeft, ofwel Gods heilsplan heeft vervuld - weer terug naar Israël. Ook de apostelen hebben moeten leren rekenen met dit perspectief dat al in Amos wordt genoemd.

¹⁸¹ De apostel Paulus spreekt in dit verband over ‘de wegen Gods’.¹⁸²

In Johannes 4 gaat het ook over de wegen van God.

Uit Johannes 2 en 3 blijkt dat in Israël zelf alle deuren voor Jezus dichtgeslagen zijn. De Zijnen nemen Hem niet aan. Dan móet Hij door Samaria gaan. Hier is niet zo maar een geografische noodzaak bedoeld. Hij hoefde niet per se door Samaria te gaan om in Galilea te kunnen komen. Elke Jood vermeed het juist om door Samaria te trekken. Dat was in hun ogen besmet, heidens gebied. Als er ook maar een schaduw van een Samaritaanse boom op je viel, dan was er al een reinigingsbad nodig.

Dit ‘moeten’ in Johannes 4 staat op hetzelfde niveau als het ‘moeten’ in Mattheüs 16:21, waar Jezus Zijn lijden en sterven aankondigt. Het is het ‘moeten’ wegens een ambtelijk programma dat Hij in de dienst van de VADER op aarde moet uitvoeren.

Toen de tegenstand in Judéa opkwam en de contouren van Zijn lijden en sterven al zichtbaar werden, legde de Vader Hem een ander ‘moeten’ op. Namelijk Zijn weg door Samaria, als een symbool van de heidenwereld die Hem zou gaan aanvaarden. Als Jezus deze glorievolle toekomst als een profetisch vergezicht beleeft, kan Hij niet eten. Hij ziet het einddoel van Zijn werk op aarde. Het is Zijn ‘voedsel’ om de wil van de Vader te Volbrengen. Voor Zijn ogen blinkt al de ‘volle oogst’.

In deze geschiedenis mogen wij een boodschap beluisteren over de wegen van God door de heidenwereld gedurende twee ‘Godsdagen’.

Maken wij ons met deze stelling niet schuldig aan ongeoorloofde allegorie? Neen. Het zwaar geladen slot, en de verheven afloop van Jezus’ ontmoeting met de Samaritaanse vrouw, rechtvaardigen de verwachting dat God twee ‘Godsdagen’ - dat is tweeduizend jaar - bestemd heeft voor het vervullen van de ‘tijden der heidenen’.¹⁸³

¹⁸¹ Handelingen 15:14 vv.

¹⁸² Romeinen 11:33

¹⁸³ Lucas 21:24

Wat wij volgens Johannes 4 in Samaria – lees: in de heidenwereld – aantreffen is:

- Eerbied voor de traditie¹⁸⁴
- Het oecumenische vraagstuk: Op welke berg moeten mensen God aanbidden?¹⁸⁵
- Jezus’ antwoord daarop: ‘*het heil is uit de Joden*’.
- De vraag om levend water, waarmee de Heilige Geest is bedoeld.¹⁸⁶
- De onthulling van de situatie van haar huwelijk, die de voorwaarde is voor het ontvangen van dit ‘water’

De onthulling van de huwelijkse staat van de Samaritaanse: ‘...*die u nu hebt, is uw man niet*’¹⁸⁷ is zeer actueel voor de ‘heidengereld’ van vandaag. Zesduizend jaar lang heeft zij in religieus opzicht heel wat ‘scharrelpartijtjes’ en ‘samenhokken’ achter de rug, en heeft zij in wezen niet DE MAN - DE BRUIDEGOM. JEZUS zal DE ZEVENDE zijn, de HEMELSE BRUIDEGOM. Hij zal sprekende Zichzelf openbaren en laten identificeren op het vervulde Loofhuttenfeest. Hij zal de verdwaalde volkeren het levende water schenken. Maar de ontmoeting met Hem zal - net als bij de Samaritaanse vrouw - ook nu op een ‘zeer heet tijdstip’ plaatsvinden.

Dat die vrouw op het heetste van de dag water moest gaan putten, en dat niet in de koele morgenuren kon doen, kwam door een soort verbanning vanwege haar levenswijze.

De heidengereld kent veel verbanningen - ook in wat de ‘christelijke of kerkelijke wereld’ genoemd wordt. Op politiek gebied bannen hele volken elkaar uit en in vele landen wordt er gemarteld. Er is op deze aarde veel ‘dorst’, veel ‘ontworteling’, en een veelsoortige, moeizame gang naar ‘de bron’ om het aller-noodzakelijkste op te halen om te kunnen overleven.

De kern van alles is: ‘...*die u nu hebt is uw man niet.*’

Zodra de Messias Zichzelf aan de Samaritaanse vrouw heeft geopenbaard, is bij haar de vreemdelingschap geweken, de dorst gelest, en

¹⁸⁴ Johannes 4:12,20

¹⁸⁵ Johannes 4:20

¹⁸⁶ Johannes 7:37-39

¹⁸⁷ Johannes 4:18

wordt zij als getuige ‘een bron van water dat opwelt tot in het eeuwige leven’.¹⁸⁸

De wonderbare visvangst

Als Jezus - na Zijn opstanding - voor de derde keer verschijnt, dan wil dit ons leren dat de ‘derde Godsdag’, waarin alles tot volheid komt, evenals bij de wonderbare visvangst in Johannes 21, zal aanbreken door het handelen van God in ‘verstrooiing’ en ‘vergadering’.

De Eeuwige, de Heilige Israëls, staat op ‘de oever’ van de wereldgeschiedenis. God treedt handelend op, en ook hierin zouden wij kunnen spreken van een fugatische¹⁸⁹ herhaling van hetzelfde thema: verstrooiing en hereniging. Dit hoofdthema van Gods handelen komt telkens terug.

Het begint al bij de val van Adam in het paradijs. Tegenover de verbanning uit het paradijs, die voor het mensengeslacht de verstrooiing betekende, stelt God de moederbelofte en vergadert Hij de Zijnen in de ‘heilige linie’.¹⁹⁰ Profeten als Henoch worden verwekt.

De verstrooiing na de torenbouw van Babel betekent ook niet het einde van alle dingen: God roept Abraham, en in hem zullen alle geslachten van de aarde gezegend worden. Zijn nageslacht maakt een zware ballingschap mee in Egypte, maar het wordt bij de roeping van Mozes door God bezocht en samen vergaderd in het Beloofde Land.

Tijdens de regering van koning Jojachin verstrooit God vorst en volk naar Babel, maar Hij brengt hen ook weer terug.¹⁹¹

In het jaar 70 wordt Jeruzalem verwoest en verstrooit God het Joodse volk onder alle volkeren, maar eenmaal zal Hij het terugbrengen in het oude gebied, in een eenheid die Hij bedoelt en met een bestemming die Hij in Zijn Raad heeft bepaald.

Als later wat zich ‘kerk’ noemt in wezen een ‘Babylonisch’ karakter heeft gekregen, dan slaat Hij ook daar met een ‘spraakverwarring’ die

¹⁸⁸ Johannes 4:14

¹⁸⁹ Figuurlijk gesproken. Zoals in een meerstemmig muziekstuk het hoofdthema ingezet wordt door één van de partijen, en achtereenvolgens door andere stemmen wordt overgenomen, waarbij de voorgaande stem zoveel mogelijk stipt gevolgd wordt.

¹⁹⁰ Heilige linie: Zo noemt men de geslachtslijn, waarlangs de belofte van de Messias - vanaf het paradijs - in het Oude Testament gelopen heeft. Via Seth, Enos, en zo verder tot Noach. (Zie Genesis 5) Bij Noach vervolgt zij haar weg in het geslacht van Sem, Abraham, Jakob, Juda en zo verder tot aan de geboorte van Jezus.

¹⁹¹ 2 Koningen 24:15

door geen enkele menselijke organisatie kan worden opgeheven. Alleen in de opdracht aan het Joodse volk, die Hij aan de christelijke gemeente zal duidelijk maken, zal zij één worden, en samen met het verkoren volk één kudde worden, onder één Herder. En dit alles ‘...opdat de wereld gelooft dat Jezus door God gezonden is.’¹⁹²

Dit wordt de wonderbare visvangst van DE DERDE GODSDAG.

In de wonderbare visvangst na de opstanding van Jezus zien we hiervan een bewegend miniatuurbeeld: door een onzichtbare Hand worden de visjes uiteengedreven en daarna, als het net op Zijn bevel aan de andere zijde is uitgeworpen, weer als het ware draadloos tot één grote samscholing bijeengebracht, om zo naar de oever bij Jezus getrokken te worden.

Wie kan op deze wijze een gelijkenis uitspreken?

Johannes kan maar tot één conclusie komen: ‘*Het is de Heer*’.¹⁹³

Jezus geeft deze microfilm over Zijn toekomst, en onderricht daarmee Zijn jongeren en ons over de opdracht tot wereldzending. Opdat wij in de kracht van Zijn opstanding zouden worden ingeschakeld in de wonderbare visvangst.

De grote voorwaarde is echter: ‘*Werp het net aan de andere zijde*’, namelijk aan de zijde van het hoofdthema van Gods handelen: ‘verstrooiing en vergadering’. Op dit thema oriënteert de apostel Paulus zich in Romeinen 9-11. Los van Gods plan met het Joodse volk in de verstrooiing van de ballingschap en de vergadering tot de bestemde volheid als koninkrijk van priesters, zal er geen wonderbare visvangst zijn.

Met alle waardering voor de ontelbare getrouwe zendelingen en evangelisten, is er – vergeleken bij die grote ‘wonderbare visvangst’ van de toekomst – in de nacht van de tijden niets gevangen dat zodanig van aard was dat het een doorbraak van het Koninkrijk Gods betekende. Er is veel ‘gevist’, veelal ook voor de eigen ‘veiling’, voor het eigen instituut, en veel netten werden niet getrokken in de richting van de Heer en van de komende Messiaanse ‘maaltijd op de oever’.¹⁹⁴

Het net moet aan de *andere zijde* geworpen worden - ook nu!

¹⁹² Johannes 17:21

¹⁹³ Johannes 21:7

¹⁹⁴ Jesaja 25

Profetie ingeschakeld

Het tweede element in deze gelijkenismatige gebeurtenis is de inschakeling van profetie. Waarom is het niet Petrus, of Thomas, of Nathanaël, of een van de anderen die tot de conclusie komen: *'Het is de Heer!'*? Waarom Johannes? Heeft deze discipel de situatie misschien door intellectuele capaciteiten het snelst verwerkt? Op zichzelf is dat niet onmogelijk. De ene mens associeert en concludeert sneller dan de andere. Mogelijk herinnerde hij zich het wonder van Lucas 5, of heeft hij bliksemsnel de gegevens van het moment verwerkt: het bevel tot een in vistechisch opzicht vreemde methode: het net aan de andere zijde werpen ..., de hele nacht niets gevangen ..., en daarna op slag een vol net!

Het volstaat niet om dit alleen maar psychologisch te verklaren. Hier is het wonder van het bijzondere profetische ambt werkzaam. Johannes is de discipel die lag aan de boezem van Jezus.¹⁹⁵ Deze uitdrukking is ontleend aan de gewoonte om bij het aanliggen aan de maaltijd de oudste zoon of de gast de ereplaats te geven, zodat deze zich met zijn hoofd dichtst bij de gastheer bevond. Geen wonder dat op die plaats de intiemste gedachten werden uitgewisseld. Het is de plaats van de openbaring, de plaats waar geheimen worden onthuld.

In het licht van deze beeldspraak moet ook Johannes 1:18 verstaan worden: *'Niemand heeft ooit God gezien; maar de eniggeboren Zoon, die aan de boezem des Vaders is, die heeft Hem doen kennen.'* (NBG51)

Jezus aan de boezem van God, de Vader; Johannes aan de boezem van Jezus!

Bij de aankondiging van het ophanden zijnde verraad respecteren alle discipelen, ook Petrus, de positie van Johannes. Petrus loopt Johannes niet voorbij om zich aan de boezem van Jezus te werpen. Hij neemt in zekere zin wel de leiding op zich. Hij wenkt Johannes, om aan Jezus te vragen wie Hem verraden zal.

Hier roept de herder als het ware de profeet te hulp om een openbaring te ontvangen over het mysterie van het verraad. Die openbaring werd door de Heer in een zeer opmerkelijke taal gegeven: Hij gebruikt er het paasbrood voor.

Bij de opstanding van Jezus zien we deze beide apostelen ook in elkaars gezelschap: *'Toen ging ook de andere discipel, die het eerst bij het graf*

¹⁹⁵ Johannes 13:21-25 (NBG51)

*gekomen was, naar binnen, en hij zag het en geloofde'.*¹⁹⁶

Johannes gelooft; Petrus is verbaasd.¹⁹⁷

Wie gelooft, is dichter bij het hart van Jezus dan wie zich verbaast.

Zo is het ook Johannes die bij de wonderbare visvangst als eerste tot de profetische geloofsconclusie komt: *'Het is de Heer'*. Hij roept dit echter niet zomaar voor zich uit. Neen, hij zegt het tegen Petrus: *'De discipel dan die Jezus liefhad, zei tegen Petrus: Het is de Heer!'*

Petrus is het adres voor zijn profetie!

Daarop komt Petrus in actie: hij omgordt zich, springt in zee - geeft daardoor richting aan voor de anderen die met het bootje kunnen volgen - en trekt ten slotte het net vol met vis aan land.¹⁹⁸

Petrus heeft in het woord en in het ambt van Johannes vertrouwen gehad. Hij wachtte niet met in zee springen tot hij met zijn eigen ogen had gezien of met zijn verstand had verwerkt dat het de Heer was. Hij ging tot actie over op het woord van Johannes.

Waar hier het succes van de wereldzending is bedoeld, daar zien wij de beide ambten samenwerken aan de voltooiing van het mystieke lichaam van Christus, de gemeente.

De apostel Johannes is, figuurlijk gesproken, door de Heilige Geest aan de boezem van Jezus gebleven. De Apocalyps is niet aan Petrus gegeven, en na diens dood evenmin aan een opvolger van Petrus, maar aan Johannes.

Zal dan de onthulling van Gods voorlaatste geheim, Openbaring 10, worden gegeven aan degene die er aanspraak op maakt krachtens apostolische opvolging op unieke wijze in het ambt van Petrus te staan? Ook in dit opzicht is het verhaal van de derde verschijning van Jezus na diens opstanding, een wegwijzer die door de Heilige Geest geplant is op de wegen van God. Het zijn wegen die heenleiden naar de vervulling van DE DERDE GODSDAG.

Speer en hamer

'Want deze dingen zijn geschied, opdat het Schriftwoord vervuld wordt: Geen been zal van Hem gebroken worden. En verder zegt een ander

¹⁹⁶ Johannes 20:8

¹⁹⁷ Lucas 24:12

¹⁹⁸ Johannes 21:7-11

*Schriftwoord: Zij zullen zien op Hem Die zij doorstoken hebben.*¹⁹⁹

In de verschijning van de Messias komen alle lijnen van Gods handelen in verstrooiing en vergadering als in een brandpunt samen. Hij werd als de Herder van Israël zeventvoudig verwond. Aan beide handen, beide voeten, de rug, het hoofd en als zevende werd Zijn hart ‘doorstoken’.

God is als Herder van de mensheid, en speciaal van Israël, in het hart gestoken. Deze speerstoet is in het lijdensverhaal direct verbonden aan het sparen van Zijn gebeente. Toen alle zonden van een gevallen mensengeslacht als het ware in deze speerstoet werden samengevat, vloeiden er meteen bloed en water uit Zijn zijde: een beeld van de verstrooiing van Zijn lichaam. Maar Zijn gebeente werd gespaard. En dit was een onderpand en voorteken van Zijn toekomst - van de hereniging van Zijn lichaam in onverderfelijkheid. Met andere woorden: Het herstel van Zijn nu gebroken lichaam in een lichaam dat niet meer vergankelijk is.

De betekenis van het gebeente in het taalgebruik van de Heilige Geest is rijk en diep. In Genesis 2:23 zegt Adam van Eva: *‘Deze is ditmaal been van mijn beenderen en vlees van mijn vlees!’*

Adam noemt dus zijn gebeente als de eigenlijke kern van de mens. Hierin ligt het wezen van zijn persoon en identiteit uitgedrukt. Aan het begrip ‘gebeente’ verbindt de vrome Israëliet daarom ook de verwachting van de opstanding in een eeuwig leven. Zo wordt het begrijpelijk dat het gebeente van oude gelovigen kan ‘groeien als het jonge gras’²⁰⁰ en psalmen kan zingen en uitroepen: *‘HEER, wie is aan U gelijk?’*²⁰¹

Het gebeente kan treuren en jubelen en treedt daarom volgens het spraakgebruik op als het Ik van de mens, als zijn persoonlijkheid.

In Psalm 34:20-21 zegt de Psalmist: *‘De rechtvaardige heeft veel ellende, maar uit dat alles redt de HEER hem. Hij bewaart al zijn beenderen, niet één daarvan wordt gebroken.’*

Als laatste melden wij nog Psalm 139:15, waarin David zegt: *‘Mijn beenderen waren voor U niet verborgen, toen ik in het verborgene gemaakt ben.’*²⁰²

Daarmee zegt de dichter dus: Het eigenlijke van mijn leven, mijn kern,

199 Johannes 19:36-37

200 Jesaja 66:14

201 Psalm 35:10

202 Psalm 139:15

mijn wezen, hebt U gezien, o God. Mijn gebeente hebt U gezien, toen ik nog in de moederschoot was en als een borduursel werd geformeerd.

Geen wonder dat aan deze identiteitssymboliek rechtstreeks de hoop van het eeuwige leven verbonden was.

Het ergste wat een Israëliet kon overkomen was wel het vermorzelen van zijn gebeente door een leeuw, of totaal verbrand te worden. Voor zijn gevoel verdween daarmee de identiteit van de mens.

Er werd dan ook grote en eerbiedige zorg besteed aan de begrafenis. Neem als voorbeeld de geschiedenis van Jozef. Met een dure eed heeft hij de kinderen Israëls bezworen: *‘En Jozef liet de zonen van Israël zweren: God zal zeker naar jullie omzien en dan moeten jullie mijn beenderen van hier meenemen.’*²⁰³

Jozef wilde tot geen enkele prijs dat zijn gebeente achterbleef in Egypte, hoewel hij daar toch een piramidale begrafenis zou hebben gekregen.

Zijn gebeente zou de functie krijgen van een ‘sacrament’, een soort heilig ritueel. Het zou het teken zijn dat op de ‘verstrooiing’ in Egypte, de ‘vergadering’ in Kanaän zou volgen. Veertig jaar lang hebben de Joden deze kist moeten dragen. Van plaats naar plaats. Soms op de vlucht na een nederlaag.²⁰⁴ Rennend, kilometers ver. Zevenmaal om Jericho. Steeds was daar het gebeente van Jozef dat ‘sprak’ van Gods trouw, en hen in dagen van zware beproeving in herinnering bracht hoe Hij op de verstrooiing toch de vergadering liet volgen.

Voorts lezen wij in 1 Samuël 31:12 dat - toen Saul en zijn zonen in de strijd de dood hadden gevonden - de mannen van Jabes besloten om de lichamen van Saul en zijn zonen van de muur waaraan zij vastgenageld waren, af te nemen. Zij verbrandden de lichamen, maar het gebeente begroeven zij onder de tamarisk. Zodra het vuur het vlees van de lichamen verslonden had, werd het gedooft en begraven men het gebeente.

De Jood respecteert het gebeente van zijn naaste! Wie het gebeente van zijn naaste aantast, tast zijn ‘hiernamaals’ aan. Zijn gebeente behoort symbolisch al bij wat achter de streep van de aardse tijd ligt. En daarover beschikt God alleen.

Zo wordt ook duidelijk wat Jesaja wil zeggen in hoofdstuk 66 vers 24:

203 Genesis 50:25

204 Numeri 14:45

'... want hun worm zal niet sterven en hun vuur zal niet uitgeblust worden, en zij zullen voor alle vlees een afgrijzen zijn.'

Als de worm niet sterft betekent dit dus dat ook het gebeente aangetast wordt: het eigenlijke van de mens, zijn identiteit!

Er is een plaats, waar het vuur niet wordt geblust. Daar verbrandt ook het gebeente. Dit betekent een verstrooiing zonder een daaropvolgende vergadering. Met andere woorden: de totale vernietiging van de mens, zonder dat die weer wordt opgericht.

De eeuwige nacht!

De hel!

In Marcus 9:43-46 citeert Jezus het slot van Jesaja 66: *'... het is beter voor u verminkt het leven in te gaan dan met twee handen heen te gaan in de hel, in het onuitblusbare vuur (...) waar hun worm niet sterft en het vuur niet uitgeblust wordt.'*

Een beeld van de hel.

In dit licht is het oordeel over Izebel ook zo verschrikkelijk. Wij lezen in het slot 2 Koningen 9:

'Op het stuk land van Jizreël zullen de honden het vlees van Izebel eten. En het dode lichaam van Izebel zal zijn als mest op het veld, in het stuk land van Jizreël, zodat men niet zal kunnen zeggen: "Dit is Izebel"'

Daar gaat het om. De identiteit van Izebel is weg. Over Izebel spreidt zich uit de eeuwige nacht! In de fanatieke weerstand tegen Elia, de knecht van de Naam IK BEN DIE IK BEN, is zij een typische representante van het rijk der duisternis.

Wanneer nu de grote drager van de Naam IK BEN DIE IK BEN, onze Heer Jezus Christus, door het hele rijk van de hel wordt aangevallen, dan kan men wél Zijn lichaam doden, maar van Zijn gebeente moet men afblijven. Dit is geschied, opdat men eenmaal zou zien WIE - dat is de identiteit - men heeft gestoken. Elk oog zal Hem zien. Elk oog zal de identiteit kunnen herkennen: DIT IS JEZUS - ook zij die Hem hebben doorstoken.

Ik zag eens in een visioen lichtende beenderen in een geslacht lam, en begreep: In Zijn bloed blinkt Zijn toekomst. In Zijn vernedering ligt Zijn

verhoging reeds besloten. Het gaat met Hem door lijden tot heerlijkheid. De Naam IK BEN DIE IK BEN glanst in Zijn 'geslacht zijn'.

Zijn verscheurde vlees en Zijn onschendbare gebeente verhouden zich als KRUIS en OPSTANDING. De speer stak, maar de hamer moest Zijn gebeente onaangetast laten.

De Herder zou worden gedood, en de schapen van Zijn kudde zouden uiteengedreven worden,²⁰⁵ maar na Zijn opstanding zal Hij Zijn discipelen voorgaan naar Galilea. Dit is het vóórgaan van de Herder. In Zijn voorgaan, vergadert Hij.

Wat met Jezus' lichaam is gebeurd, gebeurt ook met Zijn mystieke lichaam, de gemeente. De identiteit van Jezus is niet weg. Ook de identiteit van het Joodse volk zal opnieuw openbaar worden wanneer zij Hem zullen hebben aanvaard. En *'...wat zal hun aanneming anders wezen dan leven uit de doden?'*²⁰⁶

Zo kan ook de identiteit van de ware gemeente nooit verslonden worden door de macht der duisternis.

Jezus is met ons tot de voleinding.

Wanneer deze Bruidegom komt, zal Hij Zijn bruid herkennen en als de tweede Adam zeggen: *'Dit is nu eindelijk been van mijn gebeente'*.

Wie door het geloof deel krijgt aan Zijn verzoenend Paasoffer, die krijgt ook deel aan Zijn onschendbaar gebeente, en zal op de dag van Christus worden geïdentificeerd. Doch degenen die het evangelie van onze Here Jezus Christus niet gehoorzaam zijn *'... zullen als straf het eeuwig verderf ondergaan, weg van het aangezicht van de Heer en van de heerlijkheid van Zijn macht, wanneer Hij zal gekomen zijn om op die dag verheerlijkt te worden in Zijn heiligen en bewonderd te worden in allen die geloven...'*²⁰⁷

*'Ik ben de Alfa, en de Omega, het Begin en het Einde, de Eerste en de Laatste.'*²⁰⁸

Zo spreekt de Here God, de Almachtige, Die is, Die was en Die komt. Zijn Naam is JAHWE.

²⁰⁵ Mattheüs 26:31-32

²⁰⁶ Romeinen 11:15

²⁰⁷ 2 Thessalonicenzen 1:8-10

²⁰⁸ Openbaring 22:13

*'In zijn dagen bouwde Hiël uit Bethel Jericho weer op. Op zijn eerstgeboren zoon Abiram legde hij de fundamenten ervan, en op zijn jongste zoon Segub richtte hij de poorten ervan op, overeenkomstig het woord van de HERE, dat Hij gesproken had door de dienst van Jozua, de zoon van Nun.'*²⁰⁹

Het Hiël-bouwen

Jozua liet het volk de volgende eed zweren:

*'Vervloekt is die man voor het aangezicht van de HERE die opstaat om deze stad Jericho te herbouwen. Laat hij haar fundering leggen op zijn eerstgeboren zoon en haar poorten oprichten op zijn jongste zoon.'*²¹⁰

Wij zagen dat 'de derde dag' als dag van opstanding en oprichting een soort sleutelpositie inneemt bij het vervullen van Gods heilsplan. Maar wij mogen geen moment vergeten dat het heil van de derde dag uitsluitend het resultaat is van de genade van God. Het is voor honderd procent gebaseerd op het bloed der verzoening. Dit geldt zelfs voor de opstanding van Jezus, die Zelf geen zonde gekend heeft, maar Zijn bloed plaatsvervangend gaf voor onze schuld. In Hebrëen 13:20-21 lezen we:

'De God nu van de vrede, Die de grote Herder van de schapen, onze Here Jezus Christus, uit de doden heeft teruggebracht, op grond van het bloed van het eeuwige verbond, moge u toerusten tot elk goed werk om Zijn wil te doen, en in u werken wat in Zijn ogen welbehaaglijk is, door Jezus Christus. Hem zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.'

De wetmatigheid van Gods vervullend handelen op de derde dag sluit telkens harmonisch aan op de wetmatigheid van de verzoening door het plaatsbekledende bloed. Dit wordt al duidelijk bij Abraham als hij de opdracht krijgt zijn zoon te offeren: God voorzag Zichzelf van een lam ten brandoffer en dat is de basis voor het leven van Isaäk. Op de derde dag is het mes weg.

²⁰⁹ 1 Koningen 16:34

²¹⁰ Jozua 6:26

Deze heilige koppeling van de opstanding aan de verzoening is door de hele heilsgeschiedenis van kracht gebleven: bij de uittocht uit Egypte, de doortocht door de woestijn, bij de val van Jericho en de intocht in Kanaän, en deze zal van kracht zijn voor het mogen blijven in het beloofde land. Alle grote feesten herinnerden het volk aan de eigenlijke kracht van het komen in Kanaän en aan de enige basis er te mogen blijven, namelijk 'het bloed van een eeuwig verbond'.

In dit licht moet de vloek van Jozua worden verstaan. Wie het zou wagen om Jericho weer op te bouwen als vestingstad, zou daarmee het eigenlijke fundament van het komen en blijven in Kanaän ontkennen, namelijk de genade van God, die gebaseerd is op het bloed dat Hijzelf gaf op het altaar.²¹¹

Jericho, de eerstelingsstad, was representatief voor het land, en brandde op als een eerstelingsoffer voor God, zonder dat de buit aan het volk toekwam. Immers, niet Israëel veroverde de stad, maar het was Gods genadegeschenk.

Het heidendom kent de genade van een levende God niet. Het vraagt kinderen als bouwoffers - liefst de eerstgeborenen. Het heidendom wil 'het beloofde land', 'het vreedrijk', en 'de zaligheid' bereiken op basis van eigen offer en prestatie.

Nu, mocht iemand later - zo wil Jozua zeggen - op deze genade geen acht meer geven en terugvallen in het heidendom, dan zal hij ook het bouwoffer van de heidenen moeten brengen - hetzij opzettelijk of als een godsgericht. Er is dan ook vijf eeuwen lang geen koning geweest die het ooit gewaagd heeft om van Jericho opnieuw een vestingstad te maken. Totdat Achab kwam en aan Hiël de opdracht gaf de muren en poorten van Jericho te herbouwen.

De vloek van Jozua bleek echter niet verstoven te zijn op de adem van vele eeuwen. Gods woord houdt stand in eeuwigheid.

Deze herbouw was een belediging van de heilige Naam IK BEN DIE IK BEN, JAHWE. Met de herbouw van Jericho – samen met de oprichting van de Baälsdienst tot officiële staatsgodsdienst²¹² – institutionaliseerde Achab de 'valse synthese', de vermenging van de dienst van de HEER met de dienst van de afgoden. De onmiddellijke reactie van de levende God was: een Karmelgericht!

²¹¹ Leviticus 17:11

²¹² 1 Koningen 16:30-34

Er staat geen tekst meer tussen de zondenlijst van Achab en de vermelding van de komst van de profeet Elia, wiens naam betekent: Mijn God is Jahwe.

Elia is de bode van het heilig verbond. En het Karmelgericht dat Hij in Gods Naam en in Zijn kracht arrangeert, is de ‘besnijdenis’ van Israëls verharde hart. Door de zending van Elia is land en volk in één slag geworpen in een aangrijpende procedure van de Heilige Geest.

Een nietig ‘mens zoals wij’ mag als een veldheer oprukken via het droogtegericht naar de overvloedige regen, en door de kracht van de Naam des Heren een wending geven aan het lot van land en volk. Niemand kan ‘de dagvaarding’ voor het goddelijke rechtsgeding ontlopen. Het absolute karakter van het droogtegericht voert Israël dusdanig in een grenssituatie, in een toestand van ‘zijn of niet zijn’, dat men tot de laatste man instemt met het voorstel van Elia om een ‘wedstrijd der altaren’ te houden.

Het wordt een heel originele ‘wedstrijd’, met het karakter van een godsoordeel. Elia stelt het volk voor: Als Baäl god is – laat Baäl dan vuur werpen op zijn altaar; als JAHWE God is – laat JAHWE dan Zelf het offer op Zijn altaar ontsteken. De god die antwoordt met vuur, is de ware God. Heel het volk stemde met dit voorstel in.²¹³

*‘Toen zei Elia tegen heel het volk: Kom naar voren, bij mij. En heel het volk kwam naar voren, bij hem. Vervolgens herstelde hij het altaar van de HERE, dat omvergehaald was. Elia nam twaalf stenen, overeenkomstig het getal van de stammen van de zonen van Jakob, tot wie het woord van de HERE was gekomen (...)’*²¹⁴

Elia heeft niet twee of drie stenen bij elkaar gebracht om daarna te gaan bidden om een vuurantwoord. Neen, zijn hele optreden in het Karmelgericht was Gods antwoord op de afval van Israël en op de valse religieuze eenheid die nu door Achab officieel was ingevoerd. Door twaalf stenen te nemen bleek hij de ware eenheid van Gods gemeente op het oog te hebben. Door juist in het noordelijke tienstammenrijk een altaar van twaalf stenen te bouwen, protesteerde Elia tegen de religieuze scheurma-

²¹³ 1 Koningen 18:22-24

²¹⁴ 1 Koningen 18:30-31

kerij van koning Jerobeam, die om politieke redenen een sektealtaar had opgericht.²¹⁵

De profeet maakte geen gebruik van het voor Baäl opgerichte altaar, maar plaatste het altaar van JAHWE - antithetisch - op de oude fundamenteen daartegenover. Toen op het altaar van Baäl geen vuur kwam, moest het volk de blik wel richten op het altaar van JAHWE. Dit alleen al was een harde slag voor het syncretisme²¹⁶ in de tijd van Achab. De valse eenheid werd aangevallen en tegelijk de schuldige verdeeldheid.

De verkiezing van het volk gold voor *alle* stammen. De band met het heidendom moest worden doorgesneden en de band tussen de stammen moest worden hersteld. Door vervolgens precies op het uur van het avondoffer te gaan bidden, onderhield Elia de band met de dienst in het heiligdom te Jeruzalem. Daardoor was het herstelde altaar volkomen één met de tempel in Jeruzalem en met de dienst der verzoening die daar door God Zelf was ingesteld. Profetisch-symbolisch had Elia daarmee de twaalf stammen in de Jeruzalemse verzoeningsdienst herenigd.

Dat was *geestelijk* de plaats van de altaarstenen. Elia verenigt de stammen symbolisch in één altaar, omdat in de verzoening met God ook de verzoening en eenheid van de stammen met elkaar ligt.²¹⁷

God heeft geen basis gezocht in de onschuld van de Joodse natuur om het volk uit Egypte te leiden. Hij zoekt het ook niet in hun natuurlijke begaafdheid om in de verre toekomst het Koninkrijk van God op aarde te vestigen. Neen, zij waren evenzeer des doods schuldig als alle andere volkeren²¹⁸, en zij hebben het plaatsbekledende bloed aan hun deurposten moeten strijken, om niet getroffen te worden door het gericht van God.²¹⁹ In deze genade van God waren zij één.

Voor de eenheid van de gemeente - toen en nu - bestaat er geen andere grond dan deze ene ondeelbare genade van God.

Elia brengt op de hoogte van de Karmel de boodschap van de ware oecumene tegenover de valse oecumene van Achab. Achab was niet

²¹⁵ 1 Koningen 12:25-32

²¹⁶ Onder syncretisme wordt verstaan de versmelting van verschillende religies of godsdienstige opvattingen

²¹⁷ Johannes 11:52

²¹⁸ Deuteronomium 9:5-6; Jozua 24:14; Ezechiël 20:5-10

²¹⁹ Exodus 12:23

opgewassen tegen de geest van zijn vrouw Izebel. Zij moet wel een duivels plezier in haar ziel hebben gehad, toen zij vanuit haar koninklijke wagen in één oogopslag kon zien hoe aan alle kanten van haar machtsgebied de altaren van Baäl vrolijk rookten, en dat er van de altaren van JAHWE niets meer over was dan een zielig hoopje puin. De staalharde feiten spraken toch een klare taal: Baäl had het gewonnen en JAHWE leed een volslagen nederlaag!

Al mochten in spelonken en holen zich nog een paar onnozele profeten van JAHWE verborgen hebben, een paar slome zielen die de vaart van het moderne leven niet konden bijsloffen en de religieuze vooruitgang innerlijk niet konden verwerken, zij - Izebel - had er toch voornamelijk voor gezorgd dat het openbare leven officieel en onmiskenbaar het stempel van de Baäl- en Astartecultus droeg. Haar man, koning Achab, had aanvankelijk niet zo radicaal voor Baäl gekozen als zij. Hij had aan zijn kinderen nog namen gegeven, waarin de herinnering aan zijn voorvaderlijk geloof in JAHWE doorklonk: Ahazia, Joram, Athalia. Maar dat maakte Izebel niets meer uit, want ze wist maar al te goed dat hij, ondanks dat, toch zakelijk de Baäl diende. En welbeschouwd was juist dit syncretisme van haar man, dit hinken op twee gedachten, een prachtmiddel om op den duur heel het land en heel het volk te winnen voor wat nu al de 'officiële staatsgodsdienst' was: de cultus van Baäl en Astarte.

Bij deze vermenging van de ware godsdienst met het afgodische heidendom paste de herbouw van Jericho bijzonder goed. Op de akker van dit syncretisme kon het 'Hiël-bouwen' opbloeien. De herbouw van Jericho door Hiël is rechtstreeks een vrucht van de valse oecumenische instelling van Achabs dagen. Waarom zou men voor eigen vrede en veiligheid nog exclusief zijn vertrouwen stellen op JAHWE? Waarom zou men angst hebben voor de meer dan vijf eeuwen oude vervloeking van Jozua? Dat leek conservatief of zelfs achterlijk.

Izebel was een furie.

Zij staat tot in het laatste Bijbelboek slecht aangeschreven: '*... zij leert en verleidt mijn knechten om te hoereren en afgodenoffers te eten.*'²²⁰

Een vrucht van dit 'afhoereren' is het 'Hiël-bouwen'. Wanneer wij in de Schrift de zondenlijst van Achab lezen, dan dienen wij de vermelding van zijn afgoderij niet los te zien van de daarop onmiddellijk volgende

220 Openbaring 2:20'(NBG51)

tekst: '*In zijn dagen bouwde Hiël uit Bethel Jericho weer op.*'²²¹

De religieuze ontsporing bracht logischerwijs ook de politieke ontsporing met zich mee. In dit dieptepunt zendt God de profeet Elia. Hij zal meer waard blijken te zijn dan alle vestingwerken, wagens en paarden van Achab bij elkaar. Wanneer hij aan het einde van zijn leven in een storm ten hemel vaart, en Elisa een wagen en paarden van vuur ziet, waarmee Elia wordt meegevoerd, dan roept Elisa uit: '*Mijn vader, mijn vader, wagen van Israël en zijn ruiters!*'²²²

Door de kracht van de Heilige Geest was de profeet Elia de ware en onoverwinnelijke defensie van Israël.

Een spiegel van de eindtijd

De oude Karmelgeschiedenis weerspiegelt al in het klein wat zich in de eindtijd in het groot gaat afspelen. Door de hand van de Almachtige zal het Karmelproces worden geprojecteerd op de wand van de eindtijd.

Onze eeuw kenmerkt zich als de eeuw van het syncretisme, van de samensmelting van verschillende godsdienstige opvattingen en religies, ofwel de valse synthese. Dit is pas goed tot mij doorgedrongen in 1948. Het was vlak voor de stichting van de Wereldraad van Kerken en de oprichting van de ICCC (International Council of Christian Churches) daartegenover. De gelovigen die deze ICCC wilden oprichten, waren in Amsterdam bijeengekomen. En tijdens hun gebed sprak de Heer mij plotseling aan met de woorden:

'Mijn kinderen hebben gebeden en Ik antwoord. Neen, Ik zal de antichrist de eer niet gunnen Mijn volk bijeen te drijven, maar Ik zal dit doen door de zweepslagen van Mijn Woord.'

Met deze woorden begon de profetie die meteen een streep haalde door al de oecumenische verwachtingen die ik tot op dat moment koesterde. Ik verlangde als predikant zeer naar de eenheid van Gods Kerk. Het was mij duidelijk waarom de voornaamste stoot tot het streven naar eenheid

221 1 Koningen 16:29-34

222 2 Koningen 2:11-12

uit de zending is opgekomen. Op de zendingsvelden stond - en staat men nog steeds - permanent voor het verschrikkelijke feit dat de kracht van het evangelisch getuigenis wordt gebroken door de verdeeldheid op het thuisfront. En dat terwijl men op het zendingsveld moet worstelen met het massale en overmachtige heidendom en met historisch diepgewortelde valse religies. Want niet de verscheidenheid en diversiteit, maar de verdeeldheid werkt als een dolkstoot in de rug van zending en evangelisatie. Het is nu eenmaal erg moeilijk om met een gezicht dat overdekt is met builen en striemen wegens een broederstrijd, aan de wereld te verkondigen: Christus is onze vrede!

Zo valt het heel goed te begrijpen dat de zending een krachtige impuls gaf aan de oecumenische beweging.

De Heer liet mij echter zien hoe de satan een greep deed naar het sterk ontwaakte eenheidsstreven in de christenheid van de twintigste eeuw, met de bedoeling om dit eenheidsverlangen - met al zijn goede en kwade intenties - zodanig te kanaliseren en exploiteren dat zijn einddoel kan worden bereikt, namelijk de uitroeiing van alle geloof in Jezus Christus.

Het wereldwijde 'hinken op twee gedachten' over de Zoon van God heeft concrete vormen aangenomen in de oprichting van de Wereldraad van Kerken. Er werd officieel uitgesproken dat de basis waarop de Raad is gegrond, geen confessionele hoeksteen is voor het beoordelen van kerken en personen. Daarom werd er onbeperkt ruimte gegeven aan 'interpretatiesubjectivisme'. Met andere woorden: Men kon de basisformule: "De Wereldraad van Kerken is een gemeenschap van kerken die onze Here Jezus Christus als God en Heiland aanvaardden", interpreteren zoals men zelf wilde. De uitlegging daarvan was de verantwoordelijkheid van de deelnemende kerken. Daarmee werd de valse synthese, de vermenging van orthodoxie en vrijzinnigheid, officieel gesanctioneerd.

Precies als in de geschiedenis van Achab bloeide weldra op 'de akker' van de officieel ingevoerde valse synthese het 'Hiël-bouwen' op. De Wereldraad ging zich openlijk bemoeien met de wereldpolitiek. De uitspraken van de grote assemblees, vooral na die van New Delhi in 1961, brachten aan het licht hoezeer de meerderheid van het kerkendom het oorspronkelijke evangelie had losgelaten, en terechtgekomen was in de greep van het 'rode messianisme' (=het communisme).

Er werd met veel tam tam zogenaamd aan de wereldvrede gebouwd,

aan 'verzoening' en 'bevrijding' enzovoort, maar buiten het grote bouwoffer van Golgotha om. Het was een 'Hiël-bouwen' en dit 'bouwen' vraagt om de prijs van de heidenen: de dood van het nageslacht.

Wanneer God niet zou ingrijpen met een alles doorkruisend gericht - analoog aan het oude Karmelgericht - dan zouden wij als mensheid het gevaar lopen onder te gaan. Die ondergang zouden wij dan voor een niet gering deel te danken hebben aan de modernistische 'agenten van het rode messianisme'. 'Agenten' in toga - religieus gecamoufleerd. Vele kerkelijke denominaties fungeren als 'survivals'. Als gebruiken, die hun oorspronkelijke betekenis hebben verloren, maar als tradities en gewoonten zijn blijven hangen.

'Bomijs' is nog steeds ijs. Maar het heeft geen draagkracht meer, omdat het water eronder is weggezakt. Het is verraderlijk.

De naam 'Hiël' betekent: 'God leeft'. Bovendien is hij afkomstig uit Bethel, 'huis Gods', dus van 'kerkelijke huize'.

De satan komt als een engel des lichts. In 2 Thessalonicenzen 2:3-4 waarschuwt Paulus al dat de 'tegenstander van God', dat is de antichrist, zich wil vestigen in Gods tempel om plaats te nemen op de troon en zich voor te doen als God Zelf. En Judas, één van de discipelen van Jezus, verradt de Zoon des mensen met een kus.

Door openbaring van Christus zeg ik: de oecumenische beweging, zoals die nu optreedt, is de Judaskus van de twintigste eeuw.

Opdat gij niet eigenwijs zou zijn

*'Want, broeders, opdat gij niet eigenwijs zoudt zijn, wil ik u niet onkundig laten van dit geheimenis: een gedeeltelijke verharding is over Israël gekomen, totdat de volheid der heidenen binnengaat, en aldus zal gans Israël behouden worden...'*²²³

Wij zagen dat het 'rode horizontalisme'²²⁴ een kans krijgt als er - buiten het grote 'bouwoffer' van Gods genade om - gebouwd wordt aan de wereldvrede, verzoening en bevrijding. Maar er treedt ook verderf op wanneer, bij het streven naar wereldvrede, de uitdrukkelijke genade die

²²³ Romeinen 11:25-26 (NBG51)

²²⁴ Horizontalisme is een theologische zienswijze die meer accent legt op onderlinge menselijke verhoudingen dan op de relatie tot God.

God beloofd heeft voor de toekomst wordt losgelaten. Er duiken dan zowel in het kerkelijke als in het politieke vlak vervalsingen op.

In bovenstaande tekst legt Paulus heel duidelijk een verband tussen het eigenwijs worden en het onbekend zijn met het geheim van de toekomst van het Joodse volk, namelijk dat zij opnieuw zullen worden aangenomen, nadat de ‘gedeeltelijke verharding’ is opgeheven.

De kerkgeschiedenis leverde het gruwelijke bewijs van de waarheid die hier door Paulus beleden wordt. Waar niet meer wordt geleefd uit de verwachting van het komende Koninkrijk van God door de bekering van het Joodse volk, daar ontstaat haast automatisch het gedenatureerde denken over de kerk als instituut. Dat wil zeggen: De kerk verliest dan haar eigenheid. Zij wordt van een getuigeniskerk een machtsinstituut. Zo’n kerk is in eigen ogen ‘gearriveerd’. Het besef van eigen voorlopigheid ontbreekt. Er is geen openheid voor een ingreep van God in de toekomst, geen hoop op nadere vervullingen. En een geest van zelfverabsolutering, monopoliezucht en onfeilbaarheidswaan gaat de Geest van Christus bedroeven. Hier ligt de grondoorzaak van het uiteenvallen van het oude, ene, ongedeelde Pinksteraltaar.²²⁵

Juist omdat de boodschap van Paulus en van heel de Schrift over Israëls toekomst werd losgelaten, kwam er in de horizontale verwachting ruimte voor het valse messianisme van het fascisme, en vele andere -ismen. En alle spiegelden zij de mensen een surrogaat duizendjarig rijk of heilsstaat voor.

Zoals de kerk als instituut en het Rijk Gods werden vereenzelvigd – als gevolg van het ontbreken van een Bijbelse toekomstverwachting – zo werd in Duitsland in de ‘koortsdromen’ van het nationaal socialisme ‘das liebe Vaterland’ opgeblazen tot een soort duizendjarig rijk.

Waar de Bijbelse toekomstverwachting van het in de wereldgeschiedenis doorbrekende Rijk Gods *kerkelijk* wordt prijsgegeven, daar zorgt de duivel er wel voor dat dit vacuüm ook op het *politieke* vlak wordt opgevuld. Als men geen verwachting meer heeft dat door de bekering van Israël het Koninkrijk van God op aarde zal doorbreken, dan krijgt de wereld te maken met een of andere ‘vals-messiaanse’ ideologie.

Hebben de kerken, de Rooms Katholieke Kerk voorop, ooit aan de hand van de brief van Paulus en de profetieën over Israëls machtige toekomst het volk besef bijgebracht over de hoge status van het Joodse

225 Handelingen 4:32-33

volk en de heiligheid van de Naam: IK BEN DIE IK BEN?

De verstrooiing van het Joodse volk had voor ons juist een oorzaak en aanleiding moeten zijn om te letten op en te beven voor de ‘strengheid’ van God²²⁶, en een aansporing tot het bewijzen van barmhartigheid: ‘... opdat ook zij door de ontferming die u bewezen is, ontferming zouden verkrijgen.’²²⁷ Het is dus instrumentaal. Wij moeten het instrument zijn waardoor ook Israël ontferming zal vinden.

Zowel in het Oosten als in het Westen heeft de kerk een zware schuld aan het ontstaan van een vacuüm, dat gemakkelijk kon worden opgevuld met pseudoreligies als het fascisme en communisme.

Hoe ver is het heiden-christendom niet afgedwaald van de apostolische bewogenheid die wij aantreffen in de Romeinenbrief? Paulus wordt door de Geest gevoerd tot de hoogte van Romeinen 8:31-39:

‘Als God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Hoe zal Hij, Die zelfs Zijn eigen Zoon niet gespaard maar voor ons allen overgegeven heeft, ons ook met Hem niet alle dingen schenken? Wie zal beschuldigingen inbrengen tegen de uitverkorenen van God? God is het Die rechtvaardigt. Wie is het die verdoemt? Christus is het Die gestorven is, ja wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook aan de rechterhand van God is, Die ook voor ons pleit. Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of het zwaard? Zoals geschreven staat: Want omwille van U worden wij de hele dag gedood, wij worden beschouwd als slachtschapen. Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem Die ons heeft liefgehad. Want ik ben ervan overtuigd dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch krachten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde van God in Christus Jezus, onze Here.’

Maar dan ziet hij ineens een afgrond. Onmiddellijk, abrupt en zonder enige overgang, spreekt hij over een grote smart en een voortdurend hartzeer. En deze pijn vermeldt hij in zwaar geladen woorden en in voor ons ongewone begrippen:

226 Romeinen 11:20-22

227 Romeinen 11:31

*'Ik spreek de waarheid in Christus, ik lieg niet en mijn geweten getuigt mee door de Heilige Geest, dat het een grote bron van droefheid voor mij is, en een voortdurende smart voor mijn hart. Want ik zou zelf wel wensen vervloekt te zijn, weg van Christus, ten gunste van mijn broeders, mijn verwanten wat het vlees betreft. Zij zijn immers Israëlieten; voor hen geldt de aanneming tot kinderen en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de eredienst en de beloften. Tot hen behoren de vaders, en uit hen is, wat het vlees betreft, de Christus voortgekomen, Die God is, boven alles, te prijzen tot in eeuwigheid. Amen!'*²²⁸

Hoezeer Paulus zich ook met de hele gemeente meer dan overwinnaar weet '*...door Hem die ons heeft liefgehad*', hoe verzekerd hij ook is dat geen enkele macht hem kan scheiden van *de liefde van God in Christus Jezus, onze Heer*, toch heeft dit geloof hem niet losgescheurd van het Joodse volk.

Integendeel!

Het vraagstuk van hun verwarring grijpt hem zozeer aan, dat hijzelf wel wenst van Christus gescheiden te zijn, dus verloren te gaan, als zijn broeders, wiens afkomst hij deelt, maar behouden worden. Met de machtige overwinningsjubel van Romeinen 8 blijft tóch deze diepe pijn en dit voortdurende verdriet: hóe konden zij zo vallen.

Waar nu ook maar een streven openbaar wordt om terug te keren naar het oorspronkelijke geloofsleven van de eerste gemeente, daar zal men niet langer een breuk mogen slaan tussen Romeinen 8 en 9. Dan zal ook in dit opzicht het 'hart van de vaders', de apostelen, moeten worden gebracht bij de kinderen – bij ons christenen. En dan zullen wij met Paulus geschokt moeten zijn om de val van Israël, en van dit smartelijke vraagstuk niet meer los kunnen komen, totdat wij dezelfde redenen hebben gevonden als Paulus voor het loflied aan het eind van zijn betoog:

*'O, diepte van rijkdom, zowel van wijsheid als van kennis van God, hoe ondoordringelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen! Want wie heeft de gedachten van de Here gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest? Of wie heeft Hem eerst iets gegeven en het zal hem vergolden worden? Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid, tot in eeuwigheid. Amen.'*²²⁹

228 Romeinen 9:1-5

229 Romeinen 11:33-36

Laat niemand denken dat hier – met wat Oosterse overdrijving – het Joodse bloed van Paulus aan het woord is. Neen. De apostel gaat in het hoogste beroep: *'Ik spreek de waarheid in Christus, ik lieg niet en mijn geweten getuigt mee door de Heilige Geest ...'* Hoger kan een mens niet grijpen om zijn woorden kracht bij te zetten. Dit heeft de kracht van een eed. Al mag naar onze maatstaven en meningen 'het bloed kruipen waar het niet gaan kan', wie van ons wil voor volk en vaderland persoonlijk zijn eeuwige zaligheid op het spel zetten en desnoods verdoemd worden? Deze taal is alleen te verstaan als wij er rekening mee houden dat Paulus vervuld is met de Geest van Jezus. De Naam IK BEN DIE IK BEN brandt in zijn ziel. In Jezus van Nazareth reikt de trouw van God werkelijk tot de bodem van de hel.

Paulus roept in Romeinen 11:29 uit: *'Want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk'*. Dit is in feite niets anders dan een omschrijving van de Naam van JAHWE. De Naam van JAHWE is verbonden aan de status, aan het ambt van het Joodse volk.

Aan Israël zijn de woorden Gods toevertrouwd: *'Want wat is het geval? Als sommigen ontrouw zijn geweest, zal hun ontrouw de trouw van God toch niet tenietdoen? Volstrekt niet!'*²³⁰

Zou God, de Eeuwige, na al Zijn directe en veelkleurige bemoeienissen met Israël, ineens definitief met dit volk hebben afgerekend? Is God de draad kwijt? Is Hij van Zijn stuk gebracht? Want wat er in het verleden gebeurd is, is toch werkelijk onvergelijkelijk groot: *Zij zijn immers Israëlieten; voor hen geldt de aanneming tot kinderen en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de eredienst en de beloften. Tot hen behoren de vaders, en uit hen is, wat het vlees betreft, de Christus voortgekomen, Die God is, boven alles, te prijzen tot in eeuwigheid. Amen!'*²³¹

In het Oude Testament lezen wij:

*'Want u bent een heilig volk voor de HERE, uw God. De HERE, uw God, heeft u uitgekozen uit alle volken op de aardbodem om voor Hem tot een volk te zijn dat Zijn persoonlijk eigendom is.'*²³²

230 Romeinen 3:3-4

231 Romeinen 9:4-5

232 Deuteronomium 7:6

*'Welzalig bent u, Israël! Wie is zoals u?'*²³³

*'Want de HERE, uw God, is een barmhartig God; Hij zal u niet loslaten, en u niet te gronde richten; Hij zal het verbond met uw vaders, dat Hij onder ede met hen gesloten heeft, niet vergeten. Vraag immers toch naar de vorige dagen, die vóór u geweest zijn, vanaf de dag dat God de mens op de aarde geschapen heeft, van het ene einde van de hemel tot het andere einde van de hemel, of zoiets indrukwekkends ooit gebeurd is, of dat zoiets ooit gehoord is: Heeft ooit een volk de stem van God horen spreken vanuit het midden van het vuur, zoals ú gehoord hebt, en daarbij het leven behouden?'*²³⁴

Zo getuigen ook de oude rollen.²³⁵ En van elke tekst geldt wat Paulus zegt in Romeinen 9:6: *'Maar het is niet mogelijk, dat het woord Gods zou vervallen zijn.'* (NBG 51)

Wie dat denkt of zegt, tast de Naam JAHWE aan. Er is een trouw van God aan Israël die door geen enkele vorm van menselijke ontrouw tenietgedaan kan worden, zelfs niet door de kruisiging van Zijn geliefde Zoon. *God heeft Zijn volk, dat Hij van tevoren kende, niet verstoten.*²³⁶

Als Paulus dan toch voor het harde feit van Israëls struikeling komt te staan en zijn ziel onstuimig zoekt om dit onvoorstelbare te kunnen begrijpen, dan gaat hij nadenken over de wegen van God in het verleden. Daarbij komt voor hem in het volle licht te staan, dat de goddelijke, vrije genade de enige grond is van het heil van Israël. God handelt naar het principe van *de verkiezing*, dat wil zeggen: Hij bepaalt Zijn daden niet naar wat de mens presteert of in zichzelf waard is. Zie maar naar de geschiedenis van Ismaël en Isaäk, en van Ezau en Jakob: *'...niet de kinderen van het vlees zijn kinderen van God, maar de kinderen van de belofte worden als nageslacht gerekend.'*²³⁷

God zegende de oude geslachten met 'gekruiste handen', zoals Jakob deed met de zonen van Jozef. Tot grote verbazing van Jozef, die nog

233 Deuteronomium 33:29

234 Deuteronomium 4:31-33

235 Jesaja 54:5-10; 62:3; Jeremia 31:33; Zefanja 3:20; Zacharia 9:16

236 Romeinen 11:2

237 Romeinen 9:8

tussenbeide wilde komen en de rechterhand van zijn vader greep om deze van het hoofd van Efraïm, de jongste, te verleggen naar het hoofd van Manasse, de oudste.²³⁸ Jakob deed dit door de Heilige Geest, als profeet lezende in het boek van de toekomst.

In de heilsgeschiedenis wordt ook door God Zelf de zegen telkens 'kruiselings' uitgedeeld. Niet wie de oudste brieven heeft, of wie zijn eigen werken komt aanbieden, of wie naar afkomst nageslacht van Abraham is, gelden als kinderen van God, maar alleen de kinderen van Gods belofte.²³⁹

Deze lijn van Gods handelen vanuit Zijn verkiezing, van de 'kruiselings' uitgedeelde zegen, trekt Paulus door tot in de verhouding van Jood en heiden. Hij trekt die zelfs door tot op de tijd, waarin de 'volheid der heidenen' zal ingaan en ook het Joodse volk tot volheid moet komen.²⁴⁰

Israël zal zijn uiteindelijke bestemming van 'koninkrijk van priesters' bereiken en zal zelfs een hoofdas blijken te zijn in de grote heilsdaden van God in de eindtijd.

*'Als dan hun val voor de wereld rijkdom betekent en hun verlies rijkdom voor de heidenen, hoeveel te meer hun volheid.'*²⁴¹

*'Want, als hun verwerping verzoening voor de wereld betekent, wat betekent dan hun aanneming anders dan leven uit de doden?'*²⁴²

De apostel Paulus ziet drie geweldige missionaire golfbewegingen:

- 1 - Door de val van Israël bereikt Gods heil de heidenwereld;
- 2 - Van de heidenwereld komt het weer terug naar Israël. Als namelijk de volheid der heidenen ingaat, dan zal langs die weg Israël zijn volheid bereiken. Er is zelfs volgens Romeinen 11:12 sprake van een *'hoeveel te meer'*. Met andere woorden: Als de 'val' van Israël voor de wereld al 'rijkdom' betekent, hoeveel 'zegen' zal er dan wel niet uitgaan van hun 'volheid'?
- 3 - Van Israël gaat het heil opnieuw naar de heidenwereld. Doordat God Israël opnieuw gaat enten op de edele olijfbom²⁴³, zal er zo iets machtigs

238 Genesis 48:17

239 Romeinen 9:7-8

240 Romeinen 11:25

241 Romeinen 11:12

242 Romeinen 11:15

243 Romeinen 11:23-25

over de wereld komen, dat het gelijk staat met de opstanding uit de dood.

Voor deze toekomstverwachting is een juiste exegese van het begrip ‘volheid der heidenen’ uitermate belangrijk. In brede kring heerst de opvatting dat hiermee een kwantiteit wordt bedoeld, zoiets als: het volle getal van de uitverkorenen. Maar hoe kan er nog een wereldmissie volgen voor de Joden, als de volheid der heidenen ook wat de tijd betreft het einde van de wereld betekent, of een opname van de gemeente vóór de voleinding van de eeuwen? ²⁴⁴

Wanneer wij vers 12 van Romeinen 11 vergelijken met vers 15, dan blijkt dat ‘val’ in vers 12 en ‘verwerping’ in vers 15 begrippen zijn die in wederzijdse betrekking staan tot elkaar - dus in het betoog van Paulus een gelijkgerichte betekenis hebben. Hetzelfde geldt voor ‘volheid’ in vers 12 en ‘aanneming’ in vers 15. ‘Volheid’ staat tegenover ‘val’, zoals ‘verwerping’ staat tegenover ‘aanneming’. Daarom is het ook volkomen onjuist om in het begrip ‘volheid’ iets te zien van ‘het volle getal’, iets kwantitatiefs dus.

‘Volheid’ wil zeggen: God vervult Zijn belofte. Hij doet dit zowel over de heidenwereld – en dat is dan de ‘volheid der heidenen’ (vers 25) – als over de Joden – en dat is dan de ‘volheid van Israël’. Wij kunnen de volheid van Israël ook formuleren als ‘het door Gods vervullend handelen tot zijn beloofde bestemming komen in het Koninkrijk Gods’.

Als God een belofte heeft gegeven en die belofte is nog niet vervuld, dan is er sprake van een ‘leegte’. Als die ‘leegte’ wordt gevuld door een daad van God, dan spreekt de Schrift over een ‘volheid’. ²⁴⁵

Zo zal de volheid der heidenen het moment zijn, waarop God naar Zijn soeverein welbehagen met de heidenwereld gaat uitvoeren wat Hij aan Mozes al in uitzicht had gesteld. ²⁴⁶ In zijn betoog brengt Paulus deze belofte in verband met de volheid der heidenen: ‘Door hun val echter is de zaligheid tot de heidenen gekomen, om hen tot jaloersheid te verwekken.’ ²⁴⁷

De volheid der heidenen zal daarom allereerst een overvloedige genade

²⁴⁴ Met het ‘einde der eeuwen’ wordt in de Bijbel het eind van de wereldgeschiedenis bedoeld en Jezus wederkomt. (vgl. Matthéüs 13:36-43))

²⁴⁵ Efeziërs 1:10; Galaten 4:4 (NBG51)

²⁴⁶ Deuteronomium 32:21

²⁴⁷ Romeinen 11:11

voor de heidenwereld inhouden - en wel binnen het kader van de geschiedenis.

Ten aanzien van deze belofte over de heidenwereld, waaraan de belofte over ‘gans Israël’ gekoppeld is, werd in wat zich presenteerde als de kerk van Christus, nagenoeg geen openheid gevonden. Er werd, zowel kerkelijk als politiek, ‘gebouwd’ buiten deze genadebeloften om.

Ook dit is een vorm van ‘Hiël-bouwen’ met desastreuze gevolgen.

Het ‘duizendjarig rijk’ van het fascisme is ondergegaan, verdwenen. Duitsland is in twee stukken uiteengeslagen. Berlijn is gescheurd.

Is er boete?

Is er een inkeer?

Het moet worden toegegeven dat het Duitse volk voor een groot deel het verleden oprecht lijkt te betreuren. Laten wij dit waarderen. Maar wat moeten wij zeggen over het streven naar hereniging, dat verankerd is in de grondwet?

Letterlijk luidt de tekst:

‘Im Bewusstsein seiner Verantwortung vor Gott und den Menschen, von dem Willen beseelt, seine nationale und staatliche Einheit zu wahren und als gleichberechtigtes Glied in einem vereinten Europa dem Frieden der Welt zu dienen, hat das deutsche Volk in den Ländern Baden, Bayern, Bremen, Hamburg, Hessen, Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen, Rheinland-Pfalz, Schleswig-Holstein, Württemberg-Baden und Württemberg-Hohenzollern, um dem staatlichen Leben für eine Uebergangszeit eine neue Ordnung zu geben, kraft seiner verfassungsgebenden Gewalt dieses Grundgesetz der Bundesrepublik Deutschland beschlossen. Es hat auch für jene Deutschen gehandelt, denen mitzuwirken versagt war. Das gesamte deutsche Volk bleibt aufgefordert, in freier Selbstbestimmung die Einheit und Freiheit Deutschlands zu vollenden.’ ²⁴⁸

‘In het bewustzijn van zijn verantwoordelijkheid voor God en de mensen, bezielde door de wil zijn nationale en staatkundige eenheid te bewaren en als gelijkgerechtigde lidstaat in een verenigd Europa de wereldvrede te dienen, heeft het Duitse volk in de deelstaten Baden, Beieren,

²⁴⁸ Die Auswärtige Politik der Bundesrepublik Deutschland, herausgegeben vom Auswärtigen Amt, Verlag Wissenschaft und Politik, Köln, 1972, pag. 143

Bremen, Hamburg, Hessen, Neder-Saksen, Nordrhein-Westfalen, Rheinland-Pfalz, Sleeswijk-Holstein, Württemberg-Baden en Württemberg-Hohenzollern, ten einde aan het staatkundige leven nieuwe regels te geven voor een overgangstijd, krachtens zijn grondwetgevende macht deze grondwet voor de Bondsrepubliek Duitsland aangenomen. Het heeft ook gehandeld voor die Duitsers aan wie medewerking was ontzegd. Op het gehele Duitse volk wordt blijvend een beroep gedaan om in vrije zelfbeschikking de eenheid en vrijheid van Duitsland te voltooien.’

Wanneer daarna de hoogste gezagsdragers het politieke streven van ‘Wiedervereinigung’ gaan combineren met de eis van ‘Atomare Mitbestimmung’ en wel als ‘Faustpfand für eine Wiedervereinigung’ (*Bild*, 21 augustus 1965), dan komt automatisch bij het Kremlin de angst boven of deze nucleaire wensen wel zuiver defensief van aard zijn.

Het ‘deutsch-sowjetische Vertrag vom 12. August 1970’ nam deze angst niet weg. Immers, de Bondsregering overhandigde naar aanleiding van de ondertekening van het verdrag in het Russische ministerie van Buitenlandse Zaken de volgende brief:

Sehr geehrter Herr Minister,

Im Zusammenhang mit der heutigen Unterzeichnung des Vertrages zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken beehrt sich die Regierung der Bundesrepublik Deutschland festzustellen, dass dieser Vertrag nicht im Widerspruch zu dem politischen Ziel der Bundesrepublik Deutschland steht, auf einen Zustand des Friedens in Europa hinzuwirken, in dem das deutsche Volk in freier Selbstbestimmung seine Einheit wiedererlangt.

Genehmigen Sie, Herr Minister, die Versicherung meiner ausgezeichnetsten Hochachtung,

*Walter Scheel*²⁴⁹

Excellentie,
In verband met de vandaag plaatsvindende ondertekening van het

²⁴⁹ Die Auswärtige Politik der Bundesrepublik Deutschland, herausgegeben vom Auswärtigen Amt, Verlag Wissenschaft und Politik, Köln, 1972, pag. 763

verdrag tussen de Bondsrepubliek Duitsland en de Unie van Socialistische Sovjet-Republieken neemt de regering van de Bondsrepubliek Duitsland de vrijheid te constateren, dat dit verdrag niet in tegenspraak is met het politieke doel van de Bondsrepubliek Duitsland, te streven naar een toestand van vrede in Europa, waarin het Duitse volk in vrije zelfbeschikking zijn eenheid terugkrijgt.

Met gevoelens van de meeste hoogachting jegens u,

Walter Scheel’

Het spreekt vanzelf dat niemand een volk het recht op eenheid, hereniging of zelfbeschikking mag ontzeggen. Maar als nu toch de Naam van God in de Duitse grondwet wordt genoemd, was het dan niet wijzer geweest om - gezien het verleden - de zaak van de hereniging biddend aan de genade van God over te laten, en dit ook zo grondwettelijk te formuleren?

Puur formeel en zuiver volkenrechtelijk heeft West-Duitsland het recht heel het volk op te roepen om in vrije zelfbeschikking de eenheid en vrijheid van Duitsland te voltooien. Maar er is ook nog een verticale dimensie, namelijk de verhouding waarin een volk staat tegenover de levende God.

God sprak tot Abraham: *‘Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt, zal Ik vervloeken’*.²⁵⁰

Deze woorden uit de mond van de Eeuwige bleven alle eeuwen door huiveringwekkend actueel. Als met de regelmaat van de klok ging deze belofte in vervulling. En daardoor werd onder de volken een duidelijk teken opgericht van de uitzonderlijk hoge ambtelijke status van het Joodse volk. Een status, waarin het als openbaringsvolk door de Allerhoogste is geplaatst. Ook als Israël JAHWE zo hevig krenkt dat het de straffen van God zelf uitlokt, blijven deze woorden tot Abraham gesproken van kracht. Een voorbeeld hiervan vinden we in de tijd van Nebukadnezar. De profeet Jeremia moet namens God het volk Israël de ballingschap aankondigen in termen, waarbij deze koning van Babel door Hem zelfs ‘Mijn dienaar’ genoemd wordt.²⁵¹ Desondanks ontkomt Babel toch niet

²⁵⁰ Genesis 12:3

²⁵¹ Jeremia 25:5-14

aan de goddelijke vergelding voor alles wat het Sion heeft aangedaan:

*'Hoe is de moker van heel de aarde
afgehakt en stukgebroken!
Hoe is Babel tot een verschrikking geworden
onder de heidenvolken!
Ik heb voor u een strik gezet en u werd ook gevangen
Babel,
Maar zelf wist u het niet.
U bent betrapt en ook gegrepen,
Omdat u zich in de strijd tegen de HERE hebt gemengd.'*²⁵²

Al was het Joodse volk schuldig tegenover de Heilige van Israël, zodat de inwoners wegens hun zonden de Babylonische ballingschap werden ingedreven, toch betekende het oordeel over Babel dat daar onherroepelijk op volgde: *'De Here heeft ons recht aan het licht gebracht'*.²⁵³

Er bestaat een uitzonderlijk en onvervreemdbaar recht van Israël bij God, namelijk het privilege van het verkoren zijn tot dienst aan het heil van alle volken. Jezus zegt tegen de Samaritaanse vrouw: *'... het heil is uit de Joden'*.²⁵⁴

Paulus zegt: *'Want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk.'*²⁵⁵

Hun status blijft van kracht.

Eens verkoren, blijft verkoren.

Aan het oordeel over zijn beulen wordt dan ook telkens weer het privilege van Israël openbaar.

Dezelfde gedachtegang vinden wij bij Jesaja 10:5: *'Wee, Assyrië, de roede van Mijn toorn; en Mijn gramschap is een stok in hun hand.'*

Laat het waar zijn dat Assyrië door God Zelf als een gerichtsvolk over Israël is ontboden, maar als Assyrië het waagt te brallen:

'Door de kracht van mijn hand heb ik dit gedaan, en door mijn wijsheid, want ik ben verstandig. Ik heb de grenzen tussen de volken weggenomen,

²⁵² Jeremia 50:23-24

²⁵³ Jeremia 51:5 en 10 (NBG51)

²⁵⁴ Johannes 4:22 (NBG51)

²⁵⁵ Romeinen 11:29

hun voorraden uitgeplunderd, en als een machtige de hooggezetenen neergehaald. Mijn hand vond, als was het een vogelnest, het vermogen van de volken. En zoals men verlaten eieren bijeenraapt, raapte ik de hele wereld bijeen. Niemand was er die zijn vleugel verroerde, die zijn snavel opende of die ook maar piepte',

dan moet Jesaja de vraag stellen: *'zou een bijl zich beroemen tegen wie ermee hakt, of een zaag zich verheffen tegen wie hem trekt?'*²⁵⁶ En onmiddellijk daarop volgt de aankondiging door Jesaja van de totale ondergang van het Assyrische rijk.

De Bewaarder van Israël sluimerde niet. Hij hield Zijn vloek altijd en overal paraat om de beulen van Israël te vernietigen.

Vormt Duitsland – dat de 'Endlösung' van het zogenoemde 'Joodse vraagstuk' op zich had genomen – nu plotseling een gemoedelijke uitzondering op de beproefde regel van Gods grimmige afrekeningen?

Is de scheuring van Berlijn een kwestie van wat toevallig opgelopen politieke pech op een van de moderne 'snelwegen' van de geschiedenis?

Moet de grondwet van 23 mei 1949, waarbij Gods Naam wordt gebruikt, het hele Duitse volk oproepen de eenheid van het land te voltooien alsof het een recht is, zonder meer?

Is Gods genade nu niet meer nodig?

Elk besef dat hier een volk met een status van verkorenheid aangetast is, ontbreekt. Duitsland streed tegen God. Elke openheid voor Gods plannen met dit volk voor de ontsluiting van de Messiaanse toekomst, wordt gemist.

Hoe onmetelijk groot is hierin de schuld van de kerken.

De formulering van de Duitse grondwet in 1949 is de eerste 'steenlegging' voor het bouwen in de trant van de oudtestamentische Hiël. Het is een 'bouwen' buiten de genade van God om - terwijl men in een 'vloekwaardige' situatie verkeert.

Zo schuiven wij samen met de hele Atlantische gemeenschap, de NAVO, op naar een gevaarlijke grenssituatie. De Russen hebben angst voor elke politieke lente in de satellietlanden. Zij vrezen dat zo'n lente ook Oost-Duitsland zal infecteren, met als gevolg een milder politiek klimaat, een nivellering van de ideologische tegenstelling tussen Oost- en West

²⁵⁶ Jesaja 10:13-15

Duitsland, en het openen van de weg naar een hereniging van Duitsland. Een Duitsland, dat als drukmiddel (Faustpfand) voor de hereniging medezeggenschap eist over uiterst gevaarlijke moderne atoomwapens.

Bij het eerste ontluiken van 'de Praagse lente' in 1968, werd Tsjecho-Slowakije door de Sovjet Unie verpletterd vanwege het Duitse vraagstuk. In het denkbeeld van de Russen moeten de satellietlanden een 'hitteschild' blijven voor hun verdediging. Het is zeer de vraag of de kopstukken in het Kremlin zelf wel geloven dat het Marxisme de juiste leer is, waardoor de mensheid 'bevrijd' kan worden.

Zoals sommige dieren hun stinkklieren gebruiken om een terrein af te bakenen en het te claimen als hun territorium, zo gebruiken de Russen de bevrijdingsleer van het Marxisme om hun territorium af te grenzen. Dissidenten zien zij daarom als mensen die de defensie aantasten. Het communisme moet de enige ware leer zijn in het belang van de staatsveiligheid. Ook al zouden de communistische machtshebbers er zelf niet in geloven, en al is het communisme in feite 'rood fascisme' en minstens even wreed als het nationaalsocialisme, de Russische troepen worden gepresenteerd als een 'Salvation Army', een heilsleger, dat gereedstaat om het 'proletariaat' een dag van verlossing te bezorgen.

Vandaar de Sovjet-Russische invasie in Afghanistan in 1979, na die in Hongarije (1956) en Tsjecho-Slowakije (1968) en de druk op Polen (1981). Waarom kwam de inval in Afghanistan juist gelijktijdig met de plannen van het Westen om in Europa de aller-modernste raketten te plaatsen?

De verantwoordelijkheid van West-Duitsland is zeer groot. Wat in hun grondwet staat is de achillespees voor de Atlantische verdediging.

Ik verdedig het Babel van Nebukadnezar niet, noch het oude Assyrië. Maar deze machten zijn door God wel gebruikt als strafwerktuig. En wanneer het in Gods plan past om het werkelijke vrederijk te doen aanbreken en Hij daarvoor de status van het Joodse volk onder de ogen van alle volken wil brengen, dan kan Hij hiervoor ook de Russische angst en de goddeloze waan van het communisme inschakelen.

De 'vreze des Heren is het beginsel der wijsheid'. Of, zoals de NBV het zegt: *'Het begin van alle kennis is ontzag voor de HEER; een dwaas veracht de wijsheid en weigert elk onderricht.'*²⁵⁷

²⁵⁷ Spreuken 1:7

Welnu, ik kan Duitsland aanraden de grondwet op het punt van de hereniging te wijzigen. U kunt beter schrijven: in verantwoordelijkheidsbesef jegens God en de mensen laten wij de hereniging van gans Duitsland over aan de genade van God.

Plaats geen kruisraketten voordat u die oprechte gezindheid ten opzichte van God en mensen toont! Pas dan hebt u uw volksgenoten aan de oostzijde van de muur niet prijsgegeven! Voor elk volk is er vergeving. Maar de toekomst zal leren dat Duitsland alleen genezen kan aan het volk dat het heeft willen uitroeien. Het behoort tot de geheimen van de eindtijd dat 'Berlijn' alleen aan 'Jeruzalem' genezen kan. Beide hoofdsteden scheurden officieel in 1948. Ook vandaag nog draait de hele wereldpolitiek om deze twee polen: de 'zondaar' en de 'beul'.²⁵⁸

Hiël betaalde de zeer zware prijs van de heidenen, omdat hij niet vertrouwd op de genade van God, die pro Deo is - gratis - ons geschonken in het Paaslam, Gods bouwoffer.

Israël

De verkiezing van het Joodse volk door JAHWE uit alle volken van de aarde, om Hem tot een 'am segulla', een eigendomsvolk te zijn²⁵⁹, bracht onherroepelijk met zich mee dat elke exodus de volgende drie hoofdkenmerken vertoonde:

1. Er was een goddelijke roeping;
2. Er was een goddelijke financiering;
3. Er was een goddelijke doelstelling.

Deze drie kentekenen zien we in elke fase van de openbaringsgeschiedenis terug.

Welke woestijnbewoner zal zich bij massale zandverstuivingen druk maken om een enkele zandkorrel? Moeten wij dan, bij al de grote volksverhuizingen in de wereldgeschiedenis, nog acht slaan op de enkele mens, Abraham, die wegtrekt uit zijn land en naaste familie? En toch is

²⁵⁸ Geschreven 10 juni 1981

²⁵⁹ Deuteronomium 7:6

de exodus van Abraham uit Ur een adembenemend gebeuren, waarvan de consequenties zelfs vandaag nog niet te meten zijn.

Wanneer Assyriologen zeggen ontdekt te hebben dat de toren van Babel in architectonisch opzicht een bepaalde overeenkomst heeft met de afmeting en de bouw van de ark van Noach, dan dienen wij ook de roeping van Abraham te zien tegen deze achtergrond.

De geslachten die uit Noach zijn voortgekomen zullen stellig nog lang de schrik in de botten hebben gehad na het onvoorstelbaar zware gericht, waarbij de hele oude mensheid op één familie na, verging. De angst voor een nieuwe catastrofe en de zorg om elkaar niet te verliezen in de onmetelijke ruimten die onze planeet toen nog bood om te wonen en rond te zwerven, deden hen grijpen naar een preventief 'redmiddel': de toren van Babel. Zo valt het te verklaren dat deze toren trekken van overeenkomst kreeg met de reddende ark.

In dit opzicht is er ook nu niets nieuws onder de zon. De Wereldraad van Kerken heeft als vignet een reddende ark met een kruis - maar in werkelijkheid is het een 'toren van Babel'.

Oh, als God afdaald naar de aarde om stad en toren te inspecteren! Dan plaatst Hij tegenover de valse eenheid van Babel de oprichting van de ware eenheid van de mensen, en begint Hij bij de roeping van Abraham: *'Gaaf u uit uw land, uit uw familiekring en uit het huis van uw vader, naar het land dat Ik u wijzen zal.'*²⁶⁰

Geen menselijk initiatief, geen plotseling opkomende zwerflust, geen onbestemde drang naar de verte, geen hartstocht voor het avontuur kunnen een verklaring bieden voor deze exodus, die tot een soort axioma, een soort grondregel, van de hele openbaringsgeschiedenis is geworden. Zijn roeping was Gods NEEN tegen het heidendom in het land van de torenbouw, en Gods JA ten aanzien van een universeel heilsplan. Elke volgende exodus van zijn nakomelingschap zou een variatie zijn op hetzelfde thema van deze *basisroeping*.

God Zelf zou zijn schild en zijn loon zijn.²⁶¹ Er was een goddelijke 'financiering' van zijn emigratie, en er was ook een goddelijke 'doelstelling': *'... in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden.'*

²⁶²

²⁶⁰ Genesis 12:1

²⁶¹ Genesis 15:1

²⁶² Genesis 12:3

Als reden voor zijn vertrek wordt ons geen enkel seculier c.q. wereldlijk argument genoemd. Het was geen noodsprong uit een onhoudbare situatie. God trad niet op als een reis- of emigratiebureau om deze patriarch een beter vaderland te schenken, of als een arts die hem wat verandering van lucht voorschreef.

Dezelfde kenmerken treffen wij aan bij de exodus uit Egypte. Er was een goddelijke roeping²⁶³, een goddelijke financiering²⁶⁴ en een goddelijk doelstelling²⁶⁵.

De Heer schonk in Mozes geen vakbondsleider om het volk maatschappelijk op een ander niveau te brengen. Er schuilt een goddelijke dieptedimensie in de uittocht uit Egypte, en dit gebeuren wordt in nieuwtestamentische verkondiging zelfs genoemd als model voor de verlossing van de hele wereld uit de macht van de zonde door het Lam van God.

Ten slotte de exodus uit Babel. Ook nu treffen wij de drie kenmerken aan. Nadrukkelijk wordt er gesproken van een goddelijke roeping:

*'Zo zegt Kores, de koning van Perzië: Alle koninkrijken van de aarde heeft de HERE, de God van de hemel, aan mij gegeven, en Hij is het Die mij heeft opgedragen om een huis voor Hem te bouwen in Jeruzalem, dat in Juda ligt. Wie er onder u ook maar tot al Zijn volk behoort – de HERE, zijn God, zij met hem en laat hij optrekken.'*²⁶⁶

Dezelfde mededeling treffen wij aan in Ezra 1:2. In de verzen 4 en 6 wordt vermeld hoe dit alles gefinancierd moest worden. Israël hoefde de kosten voor de terugkeer niet zelf te dragen.

Deze uittocht is veel meer dan een algemene amnestie voor gedepor-teerde minderheden. Het was een vervulling van het woord des Heren dat de profeet Jeremia had verkondigd. Jesaja noemt Cyrus zelfs 'Gods gezalfde'.²⁶⁷ Hij staat in de dienst van de verkiezing van Israël:

'Ter wille van Jakob, Mijn dienaar, Israël, Mijn uitverkorene, riep Ik u bij

²⁶³ Exodus 3

²⁶⁴ Exodus 12:35-36

²⁶⁵ Exodus 19:6

²⁶⁶ 2 Kronieken 36:23

²⁶⁷ Jesaja 45:1

*uw naam; Ik gaf u een erenaam, hoewel u Mij niet kende.*²⁶⁸

Als het volk Israël zich losmaakte van zijn roeping en wilde zijn als alle andere volken, dan kreeg het met de keerzijde van de verkiezing te maken. God alleen bepaalde dan de aard van de straf en de duur van het gericht, en Hij verzorgde Zelf ook alles wat nodig was om de tuchting op te heffen. Zo trok God daadwerkelijk de consequentie uit de verkiezing van het Joodse volk tot Zijn eigendomsvolk.

Amos vertolkt de boodschap van JAHWE als volgt: *‘Alleen u heb Ik gekend uit alle geslachten op de aarde. Daarom zal Ik u vergelden al uw ongerechtigheden.*²⁶⁹

Jeremia noemt in Gods Naam zelfs heel concreet het wegvoeren van de kostbaarheden van de tempel naar Babel: *‘Naar Babel zullen zij gebracht worden en daar zullen ze zijn tot de dag dat Ik ernaar zal omzien, spreekt de HERE. Dan zal Ik ze weghalen en naar deze plaats terugbrengen.*²⁷⁰

Het is vooral deze vermaning die de godvrezende Joden ervan weerhield om eigenmachtig de ballingschap op te heffen.

In dezelfde lijn heeft Ezechiël Gods woord gebracht: *‘Wat in uw geest opgekomen is, zal zeker niet gebeuren, namelijk dat u zegt: Laten wij als de heidenvolken en als de volksstammen worden door hout en steen te dienen!’*²⁷¹ Even later horen wij wat Gods bedoeling is met het gericht: *‘Ik zal u onder de herdersstok doen doorgaan en u brengen in de band van het verbond.*²⁷²

Met deze laatste woorden grijpt ook Ezechiël door de Geest van God terug op Exodus 19:6. Dit handelen van God met Israël - zowel in genade als in gericht, in exodus en ballingschap - was tevens Zijn getuigeniswerk. Doordat ballingschap en terugkeer intensief gepaard gingen met profetie, was Israël in alles wat het onderging een teken van de éne ware God, de Schepper van hemel en aarde, en de Heer van alle volken.

In Jesaja 49:6 lezen wij:

268 Jesaja 45:4

269 Amos 3:2

270 Jeremia 27:22

271 Ezechiël 20:32

272 Ezechiël 20:37

‘Het is te gering, dat u voor Mij een knecht zou zijn om op te richten de stammen van Jakob en om hen die van Israël gespaard werden, terug te brengen. Ik heb u ook gegeven tot een licht voor de heidenvolken, om Mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde....’

Daarom zijn exodus en ballingschap zulke ernstige zaken. Wie deze grote werken van God ten aanzien van Zijn eigendomsvolk onzuiver benadert, loopt het gevaar een ‘hoogspanningskabel’ aan te raken. Het gaat om Gods eigen getuigeniswerk op aarde, waartoe Hij Zich een volk uitkoos.

Uit het continue handelen van God met Zijn volk blijkt duidelijk dat er geen scheiding gemaakt kan worden tussen het ‘heilig ambt’ en de eveneens ‘heilige bodem’ van het oude gebied. Als het verkoren volk door zonde en afval de verbreking van de verbondsrelatie met God veroorzaakte, bracht dit eeuwenlang onherroepelijk het verlies van het beloofde land met zich mee.

Het land Kanaän is als het ware het ‘radarscherm’, waarop Israël kan aflezen hoe het gesteld is met de eigen verhouding tot God. Vanaf de tijd van de patriarchen zien wij deze wetmatigheid in de geschiedenis van Israël. Als Jakob op onheilige wijze grijpt naar het eerstgeboorterecht en daarmee naar de Messiaanse toekomst, dan is het voor hem niet meer uit te houden op de beloofde bodem en moet hij de vlucht nemen voor Ezau. En hij kan niet veilig terugkeren door zijn briljante strategie, maar slechts in de weg van een Pniël-worsteling, waarbij hij leerde afhankelijk te zijn van de genade van God.

In de geschiedenis van Jozef vinden wij hetzelfde motief: Hij werd als profeet door zijn broers verworpen. De consequentie daarvan was de Egyptische ballingschap.

Zijn wij enkele stappen verder in de heilshistorie, dan zien wij hoe bij Israëls verwerping van Samuel dezelfde wet in werking treedt. God zegt: *‘...want zij hebben ú niet verworpen, maar Mij hebben zij verworpen, dat Ik geen Koning over hen zou zijn.*²⁷³ Later laat God door de profeet Hosea tegen het volk zeggen: *‘In Mijn toorn gaf Ik u een koning.’*²⁷⁴

De geschiedenis leert dat het snel bergafwaarts ging met de koningen van Israël en het einde was: de ballingschap.

273 1 Samuël 8:7

274 Hosea 13:11

Het drievoudig snoer: God, Israël en het heilige land, is opnieuw verbroken. Als de relatie met God door Israël verstoord wordt, blijft de relatie tot het heilige land niet ongeschonden. Er is geen wet in het ganse heelal zo vast als deze. Het klinkt dan ook als het opmaken van een ‘lange rekening’, als Jezus uitroept:

‘Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt wie naar u toe gezond zijn! Hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels, maar u hebt niet gewild!’ ²⁷⁵

De slotsom kan geen andere zijn dan:

‘Zie, uw huis wordt als een woestenij voor u achtergelaten. Want Ik zeg u: U zult Mij van nu af aan niet zien, totdat u zegt: Gezegend is Hij Die komt in de Naam van de HERE!’ ²⁷⁶

In Matthéüs 24:34 zegt Jezus in Zijn rede over de laatste dingen en de wederkomst: *‘Voorwaar, Ik zeg u: Dit geslacht zal zeker niet voorbijgaan, totdat al deze dingen gebeurd zijn. De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen zeker niet voorbijgaan.’*

Door deze uiterst gewichtige woorden van Hem, die het recht had deze uit te spreken, zijn de ballingschap, de erkenning van Jezus als Messias, en de wederkomst des Heren in een onderlinge eschatologische betrekking tot elkaar gesteld.

In de poging van het Joodse volk om in 1948 de ‘ballingschap’ op te heffen door het oprichten van de Staat Israël, vinden wij niets terug van de drie hoofdkenmerken die elke vorige exodus vertoonde.

De Franse revolutie of het ontwakend nationalisme is moeilijk een ‘brandende braambos’ te noemen. Waar klonk de hemelse roep: *‘Doe uw schoenen van uw voeten, want de plaats waarop u staat, is heilige grond.’* ²⁷⁷

²⁷⁵ Matthéüs 23:37

²⁷⁶ Matthéüs 23:38-39

²⁷⁷ Exodus 3:5

Waar?

Er was geen ‘goddelijke roeping’.

Er was geen ‘goddelijke financiering’.

Er is ook geen ‘goddelijke doelstelling’.

De ‘Onafhankelijkheidsverklaring van 14 mei 1948’ spreekt wel over een Staat die ‘gebaseerd zal zijn op de grondslagen van vrijheid, rechtvaardigheid en vrede, zoals die werden gezien door de Profeten van Israël’.

Ook komen in deze verklaring de woorden voor: ‘met vertrouwen in de Rotssteen Israëls zetten wij hier onze handtekening ten getuige van deze verklaring’, maar er was vooraf alle moeite gedaan om vertegenwoordigers van een belangrijke vleugel van het Joodse volk te overtuigen dat ‘de Rotssteen Israëls’ ook als symbolische verwijzing naar de kracht van het Joodse volk kon worden beschouwd. ²⁷⁸

Opnieuw greep de seculiere ‘Saul’ naar de ‘slip van de profetenmantel van Samuël’. Maar de mantel scheurde.

Samuël kwam met een snelle profetische typering: *‘De HERE heeft vandaag het koningschap van Israël van u afgescheurd...’* ²⁷⁹

Heel triest staat koning Saul daar met een afgescheurde slip van de mantel van Samuël in zijn handen. Het is een beeld van het Jodendom, maar ook van het kerkendom.

Wat een tafereel!

Inderdaad, alles wat de mentaliteit van Saul in zich draagt, moet wijken voor de ‘zalving’ van David.

Dezelfde huiveringwekkende werkelijkheid kan ook anders worden getypeerd. Wanneer de Joden hun Pesach vieren, dan is de liturgie van de vier bekers op de Pesachtafel in overeenstemming met de vier termen uit Exodus 6, vers 5 en 6 (NBG 51):

‘Ik zal u uitleiden...’

‘Ik zal u redden...’

‘Ik zal u verlossen...’

‘Ik zal u aannemen...’

²⁷⁸ Golda Meir: “Mijn leven”, pag. 193 vv., Unieboek bv, Bussum, 1975

²⁷⁹ 1 Samuël 15:27-28

Deze termen geven de vier stadia weer van het proces van de bevrijding uit Egypte. De vijfde term: *'Ik zal u brengen naar het land, waarvan Ik gezworen heb het aan Abraham, Isaäk en Jakob te zullen geven'*, slaat op het laatste stadium van de uittocht en was de aanleiding voor het Joodse volk tot het op de Pesachtafel neerzetten van de vijfde beker als de 'beker van Elia'.

Door het seculiere, ofwel 'los van God', vooruitlopen op de opheffing van de ballingschap, is deze 'beker van Elia' – figuurlijk gesproken – gezet aan de 'lippen van koning Saul'. Saul is de kristallisatie van het streven van Israël om te zijn als de volkeren rondom.

Wij typeerden de constitutievorm van de Wereldraad van Kerken in 1948 als een Hiël-bouwen. Evenzo deden wij met de formulering van de West-Duitse grondwet. Maar ook deze zionistische opzet van de Staat Israël mist alle kenmerken van een door God bedoelde exodus en trotseert de woorden van Jezus met een soort van 'verachting', waarover Jesaja al geprofeteerd heeft.²⁸⁰ Ook dit is een 'Hiël-bouwen'. Het is een greep van 'Saul' naar de 'mantel van Samuël'. Het is als het zetten van 'de beker van Elia' aan 'de lippen van koning Saul'.

Is dat niet een erg hard oordeel?

En de Holocaust dan?

Het past ons als heiden-christenen inderdaad om eerst de hand in eigen boezem te steken. Want uiteindelijk is het Joodse volk met de harde punt van de heiden-christelijke 'schoen' naar het Midden-Oosten toegerapt. Wie ook maar iets afweet van het lijden dat over het Joodse volk gekomen is, zal moeten concluderen dat dit voor geen mens of volk uit te houden is. Daarom mogen wij nooit met verwijten komen richting het Joodse volk vanuit het gevoel het religieuze gelijk aan onze kant te hebben.²⁸¹

Subjectief gesproken zagen de Joden na de Holocaust geen andere keus meer. Het was óf de totale vernietiging, óf de stichting van een eigen Staat. Onze schuld aan deze gevoelens van angst is zeer groot.

Objectief gezien, gemeten aan het Verbond en aan de kenmerken van het constante handelen van God bij een exodus, is er echter geen basis om aanspraak te kunnen maken op het oude gebied. Zonder het 'uniform' van Abraham en het 'priesterkleed' van Exodus 19:6, wordt er een scheiding gemaakt tussen het heilige ambt en het heilige land.

280 Jesaja 53:3

281 Romeinen 11:18 vv.

Deze scheiding is niet te verhelpen als Israël – figuurlijk gesproken – in 'Saulinische' toestand 'het schild' van David (*de magen David*) annexeert. Evenzo is de Staat nog niet 'het licht der natiën' als de heilige kandelaar voor het gebouw van de Knesset staatssymbool wordt en het vlagmotief geïnspireerd is op het gebedskleed. Het is alles met elkaar een ontheiliging van de goddelijke verkiezing van Israël en ten diepste een onteren van de hoog-heilige Naam.

Bij de proclamatie van de Staat Israël klonken wel de woorden: 'overeenkomstig de prediking van Israëls profeten'²⁸², maar de hele opzet ervan staat lijnrecht tegenover de boodschap van de profeten. Zij hielden immers niet op Israël terug te voeren naar het verbond dat God met hen gesloten had.

Het is al met al een ernstige situatie – niet alleen voor het Jodendom, maar voor de hele mensheid. De toestand waarin het Joodse volk nu verkeert, trekt als een magneet Oost en West in scherpe tegenstelling tegenover elkaar aan. Israël wordt in de Bijbel Gods 'eerstgeborene' genoemd²⁸³. Daarmee moet het representatief geacht worden voor alle volkeren. Een positie van *'to be or not to be'* van het verkoren volk, brengt daarom onherroepelijk een grenssituatie met zich mee voor de hele wereld.

Het Joodse volk gaat een weg, evenwijdig aan die van Jezus. Zoals Jezus uit de stad Jeruzalem werd verbannen²⁸⁴, zo is ook Israël in het jaar 70 verdreven uit Jeruzalem en de grote ballingschap (*galoet*) ingegaan. Zoals Jezus op Golgotha de plaats van terechtstelling bereikte, zo heeft Israël nu – op eigen bodem – de plaats van de *geestelijke terechtstelling* bereikt.

De Staat Israël zal in de toekomst niets anders blijken te zijn dan een eigen gekozen 'kruis'.

Deze aankondiging wordt in diepe bewogenheid neergeschreven. Een bewogenheid, die bijna niet te beschrijven is, juist vanwege de geschiedenis die het Joodse volk eeuwenlang heeft ondergaan.

In de oude geschiedenis van Achab echter zien we, hoe het Hiël-bouwen toen precies het moment was, waarop God de profeet Elia zond.

282 Abba Eban, 'Mijn volk', pag. 351, Boekenuitgeverij Keesing BV, Amsterdam, 1972

283 Exodus 4:22

284 Jezus is gekruisigd op Golgotha, een plaats buiten de toenmalige muren van Jeruzalem

Laten wij dit, bij het dichterbij komen van het gericht over al het ‘Hiël-bouwen’ in onze dagen, niet vergeten.

Het jaar 1948 laat ons ‘de eerste steenlegging’ zien van het Hiël-bouwen in zowel de christelijke, als de Joodse wereld. Daarom is het uitermate aangrijpend dat de Heer dit tijdsbestek uitkoos om een mens aan te spreken met de woorden:

‘Ik zal de roep van degenen die Mij hoonden toen Ik hing in de diepten van de hel, overnemen in wrake en Elia roepen en Mijn wraak is barmhartig. Mijn Geest brult om Elia.’

Wedstrijd der altaren

De grenssituatie

In beginsel is er al sprake van een grenssituatie.

Om het in de beeldspraak van het oude Karmelgericht te zeggen: Er valt geen druppeltje ‘shalom’ op een dorstige aarde. De hemel blijft van koper en de aarde van ijzer.²⁸⁵ Het leven van de volken dreigt volkomen vast te lopen. Voor het voortbestaan van de mensheid wordt het hoe langer hoe meer noodzakelijk dat Gods beloften voor Israël en die voor de heidenwereld in vervulling gaan. Een politieke oplossing kan alleen maar geboren worden uit een religieuze oplossing. Dit is de vergeten dimensie bij alle diplomatieke voorstellen tot vrede in het Midden Oosten, en voor de vrede in het algemeen. Elk politiek ontwerp, waarbij Israëls verkiezing genegeerd wordt, is daarom als het ware een aan de Eeuwige gericht verzoek om met de ‘banvloek’ te komen waarover de profeet Maleachi door de Heilige Geest gesproken heeft.²⁸⁶

We noemen in dit geschrift de onvermijdelijke noodzaak van het in vervulling gaan van de goddelijke beloften met betrekking tot de *Status* van Israël als koninkrijk van priesters. Ook wordt erin geprofeteerd over de komende vervulling van het Loofhuttenfeest. Ieder mens voelt echter aan dat een dergelijke vervullingsactie het menselijk vermogen te boven gaat, en dat het daarom een goddelijke ingreep zal betekenen. Die ingreep zal zo hevig en groot zijn, dat wij moeten zoeken naar woorden om uitdrukking te kunnen geven aan onze verwachting daarover. We moeten hiervoor teruggaan tot op Mozes en de uittocht en tot op Elia en het Karmelgericht.

Bij Mozes en Elia, als ook op vele andere plaatsen in de Bijbel, vinden we de juiste geesteshouding die God van de gelovige gemeente vraagt als Hij Zijn heilsplan gaat vervullen, namelijk het openstaan voor een ‘Godsoordeel’.²⁸⁷

²⁸⁵ Deuteronomium 28:23 (NBG51)

²⁸⁶ Maleachi 4:6

²⁸⁷ Onder ‘Godsoordeel’ wordt verstaan een ‘rechtspreken’ van God in een ‘procedure’ die Hij

Een legitieme geloofshouding

Was het vieren van Pesach – op aanwijzing van Mozes in de nacht van de bevrijding uit Egypte – in wezen niet een zich overgeven aan een Godsoordeel tijdens de maaltijd?

Was het Karmelgericht geen Godsoordeel? En zou dit ooit hebben plaatsgevonden als het volk op het voorstel van Elia met ‘neen’ had gereageerd? ²⁸⁸

Met het aanvaarden van de ‘wedstrijd der altaren’ stond het volk open voor het vuurantwoord van God. Het stond gelijk met het gelovig werpen van het lot voor het aangezicht des Heren.

Dezelfde houding treffen we aan bij de schepelingen met de voor zijn missie gevluchte Jona aan boord. De grenssituatie naderde: ‘... *het schip dreigde te breken*’. ²⁸⁹

Dan wordt door de bemanning van het schip het lot geworpen en God gaf antwoord.

Loten is een vorm van bidden. Het is de aanvaarding van een Godsoordeel. Heidenen worden op deze wijze ingeschakeld om Jona terug te brengen naar de plaats waar God hem wilde hebben.

Zo zal het ook gaan met de roeping van het Joodse volk op de weg naar zijn Messiaanse bestemming. Jezus zegt: ‘...*het zal geen teken gegeven worden dan het teken van Jona, de profeet*’. ²⁹⁰

Het zijn eveneens onbesneden Filistijnen – heidenen dus – die in een grenssituatie zijn geraakt omdat zij de ark des Heren als een oorlogstrofee behandelden en hem in de tempel van Dagon hadden geplaatst, naast het afgodsbeeld. ²⁹¹

Deze Filistijnen doen onder leiding van hun priesters en waarzeggers een zeer wijs voorstel:

‘Nu dan, neem een nieuwe wagen, maak die gereed, en neem twee zogende

Zelf creëert. Soms is dat middels zijn profeten (bijv. Elia en het Karmelgericht in 1 Koningen 18:21-46) en bij het terugzenden van de ark van het verbond door de Filistijnen (1 Samuël 5 en 6), maar ook in de loop van de geschiedenis (zoals door Jezus geprofeteerd in Mattheüs 23:37-39).

288 1 Koningen 18:24

289 Jona 1:4

290 Mattheüs 12:39

291 1 Samuël 5:2

koeien, waarop nog geen juk gekomen is; span de koeien voor de wagen en breng hun kalveren achter hen vandaan terug naar huis. Neem dan de ark van de HERE, zet hem op de wagen, en leg de gouden voorwerpen die u Hem als schuldoffer doet toekomen, in een kistje ernaast. Stuur hem vervolgens terug en laat hem gaan. Let dan op: als de ark de weg naar het gebied van Beth-Semes inslaat, heeft Hij ons dit grote kwaad aangedaan. Maar zo niet, dan weten wij dat niet Zijn hand ons getroffen heeft; dan is het ons toevallig overkomen.’ ²⁹²

Ook dit was een werpen van het lot in een grenssituatie. En God gaf antwoord:

‘De koeien liepen regelrecht, in één spoor, de weg langs, op weg naar Beth-Semes; zij liepen al loeiend steeds maar door en weken niet af naar rechts of naar links.’ ²⁹³

De boodschap van deze koeien in hun ‘dienst aan de Naam’ is: De troonzetel van God hoort terug te komen in Israël.

Intussen namen heidenen het initiatief, evenals in de geschiedenis van Jona. En deed Ruth eigenlijk niet hetzelfde? Wierp ook zij niet het lot op de grens van Moab en Kanaän? Liet zij door haar belijdenis niet God beslissen over haar leven, zelfs tegen de scherpe en cynische woorden van Naomi in? Het lot viel gunstig uit voor Ruth. Ze kwam op de juiste akker terecht en vond de lossen. Zo werd zij stammoeder van het huis van David en van de Messias. Een heidin, geleid door de NAAM, wierp in de grenssituatie van haar leven het lot en God gaf antwoord.

Alle geloof is ten diepste een werpen van het lot voor het aangezicht van God. Het is een teken van openheid voor de leiding van God en voor de uitkomsten die God wil geven.

Om die openheid gaat het ook nu, als hier aan het huis van Jakob gevraagd wordt: Aanvaard de wedstrijd der altaren! Aanvaard de *verticale* dialoog!

Wij zien aan tal van Bijbelse voorbeelden hoe de verlossende antwoor-

292 1 Samuël 6:7-9

293 1 Samuël 6:12

den van God deze vorm van ontvankelijkheid hebben gelegitimeerd, zowel bij de enkeling als bij een heel volk. Dit is niet God verzoeken, maar veelmeer zich in het geloof vastklemmen aan goddelijke beloften.

De vorm van de wedstrijd der altaren

Op de hoogte van de Karmel werden niet zomaar een paar dobbelstenen gebruikt. De vorm die Elia naar het woord van God koos, was zeer waardig en had als zodanig een diepe en wijze geestelijke inhoud. Hij brengt in de Naam des Heren twaalf stenen bij elkaar – een symbool voor de twaalf stammen die evenals deze stenen verscheurd uiteen lagen. Hiermee wordt in vermanende zin aan Jakobs Pniëlworsteling herinnerd.

²⁹⁴

De stenen worden niet samengebracht voor een monument, maar voor een altaar. Daarmee wordt tot uitdrukking gebracht dat de eenheid van de gemeente alleen ligt in de verzoening die God voor Zijn volk bereidt. Deze eenheid van de verzoening met God en met elkaar is de voorwaarde voor het vallen van het vuur. Door het goddelijke vuurantwoord wordt het hart van de kinderen gebracht bij het hart van de vaders, verdwijnt de banvloek van de droogte, valt de overvloedige regen en komt er een totale oprichting van het volk.

Wanneer nu in dit geschrift het nakroost van de patriarchen wordt opgeroepen om de wedstrijd der altaren te aanvaarden, dan is er echt niet naar gestreefd om de historische Elia te imiteren. Maar wel is in diepe eerbied geluisterd naar de boodschap die er ligt in zijn aanpak, zijn voorstel en zijn manier van het ‘werpen van het lot’.

Als wij, als christenen, de ware eenheid van de kinderen Gods zoeken, dan dienen wij te letten op de ‘oecumenische Bergrede van Elia’. De Geest van de Messias rustte op de oude profeten. Door deze Geest geleid, zijn op de hoogte van de Karmel wegwijzers neergezet voor de gemeente van de eindtijd, opdat die de weg zou kunnen vinden naar de ware oecumene.

Het hogepriesterlijk gebed van Jezus om de eenheid van Zijn volk in waarheid, zal langs de lijnen die Hijzelf in de oude Karmelprocedu-

²⁹⁴ 1 Koningen 18:31

re heeft uitgestippeld, concrete verhooring vinden. De Vader hoort Hem altijd.

God is echter een God van orde. En de Heer zal naar de vaste orde waarin ‘de wedstrijd der altaren’ zich destijds heeft afgespeeld, ook nu in de eindtijd ‘alles weer oprichten’. In zekere zin zouden we het hele schouwspel op de hoogte van de Karmel een genezingsdienst voor het Lichaam van Christus kunnen noemen. De ‘liturgie’ voor deze ‘genezingsdienst’ kan niemand verbeteren.

Het altaar van Elia en de status van het Joodse volk

Het zal onmogelijk blijken om de ware eenheid van de gemeente van Christus te verwezenlijken, zonder het nakomen van haar roeping ten aanzien van de ‘vervallen hut van David’, het Joodse volk. Een roeping die de Heer zelf op haar gelegd heeft. ²⁹⁵

Het zal ook onmogelijk blijken voor het Joodse volk om in vrede ‘thuis te komen’ langs de nu ingeslagen seculiere ²⁹⁶ weg, en – buiten het herstel van het Pinksteraltaar in de heidenwereld – te geraken tot de beloofde effectieve status van koninkrijk van priesters in de Messiaanse tijd.

Een ‘wedstrijd der altaren’ – analoog aan die van het oude Karmelgericht – zal leiden tot de Messiaanse vrede voor zowel het Jodendom, de Islam en de Christenheid.

De uiteindelijke bestemming van het Joodse volk ligt niet in het bezit van een Staat. Daarmee zou het gelijk zijn aan alle volken en was zijn bestemming tenietgedaan. ²⁹⁷ In plaats van het hebben van een seculiere Staat, moet het Jodendom komen tot een *status* die een structuur krijgt analoog aan de oude verhouding van de stammen van Israël tot de stam van Levi. De stam van Levi kreeg in het beloofde land een *unieke* bestaansvorm. Die stam was vrijgesteld tot ambtelijke dienst en hoefde geen grondgebied te bezitten die juridisch gelijk stond met de andere stammen, en hoefde ook geen eigen economie in stand te houden. In Deuteronomium 10:9 lezen we: ‘...de *HERE Zelf is zijn erfelijk bezit ...*’

Toch had Levi het recht om te wonen in het beloofde land. Deze stam was meer dan een kerk- of synagogaal genootschap, en kreeg grondgebied toegewezen om te wonen en te werken. Het hele volk was aan God

²⁹⁵ Handelingen 15:13-18 en Romeinen 11:25-31

²⁹⁶ Met ‘seculier’ of ‘wereldlijk’ wordt hier bedoeld ‘zonder rekening te houden met God’.

²⁹⁷ 1 Samuel 8

dankbaarheid verschuldigd voor de bevrijding uit Egypte door het bloed van het paaslam. En zo werd deze structuur mogelijk gemaakt.

Wat een diepe wijsheid van God ligt er in deze structuur. Daardoor verleende Hij het hoogst denkbare vermogen tot objectiviteit in de rechtspraak, aangezien Levi van geen enkele stam politiek of economisch afhankelijk was. Overeenkomstig Levi's positie te midden van de andere stammen, zal in het vreedrijk de positie van het Joodse volk zijn te midden der volken. Niet alleen een enkele stam, maar het héle volk is bestemd voor het priesterschap:

*'U zult voor Mij een koninkrijk van priesters en een heilig volk zijn.'*²⁹⁸

Deze woorden van de Eeuwige zijn niet bedoeld als een mooi opschrift boven een Joods 'getto' of als een trotse leuze voor een seculiere Staat.

De mensheid heeft een soort 'ombudsvolk' hard nodig, zowel in verticale als in horizontale zin. Verticaal, om de weg naar vrede met God te wijzen; en horizontaal, om de volkeren te brengen op de weg naar de wereldvrede. Tot die taak moet het volk worden vrijgesteld. Om het verkoren volk 'vrijstelling' tot een religieus bestaan te verlenen en het veilig woonrecht te gunnen in het Oude Gebied, zal er voor de volken geen ander motief of basis te vinden zijn dan het bloed van het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.

De Joodse lamp is een prachtige lamp die het hele huis van de mensheid kan verlichten, maar dan moet de lamp wel stroom krijgen via het juiste stopcontact. Hoe begaafd dit volk ook mag zijn, 'het heil' is niet uit de Joden qua ras, maar qua verkiezing, dus qua *status*. Eens verkoren, blijft verkoren. Daarom zal ook de Messiaanse heilstijd komen, waarin het Joodse volk onder de volken een positie mag bekleden die gelijk is aan de positie van de stam van Levi te midden van de andere stammen.

Op deze structuur van de komende heilstijd doelt de profeet Jesaja wanneer hij aankondigt:

'Vreemden zullen klaarstaan en uw kudden weiden, vreemdelingen zullen uw akkerbouwers en uw wijnbouwers zijn. Ú echter zult genoemd worden: priesters van de HERE, men zal u noemen: dienaren van onze

298 Exodus 19:6

*God. U zult het vermogen van heidenvolken eten, u zult u beroemen in hun luister.'*²⁹⁹

Zulke profetieën en de vele andere beloften in de Heilige Schrift, schijnen niet meer mee te tellen in het verwachtingspatroon van de oecumenische leidsmannen van onze dagen. Ook kunnen we hiervan niets terugvinden in de programma's van de politieke partijen.

Integendeel.

Bij zowel de Wereldraad van Kerken en het Vaticaan, als ook bij de respectievelijke regeringen, schijnt alle hoop te zijn gevestigd op een wereldorganisatie als de Verenigde Naties.

In verschillende publicaties blijkt er een opmerkelijke gelijkgezindheid van de kerken te zijn als het gaat om de functie en de toekomst van de Verenigde Naties. Men leze hierover *The Final Report of section III* van de World Council of Churches, July 1968, Assembly Uppsala, en de wijze waarop de richtlijnen van Uppsala onder toezicht van het Moderamen van de Raad van Kerken zijn verwerkt en gepubliceerd in het boekje *'Aan de werkers van het elfde uur'*.

Hier volgen enkele citaten:

- 'De vakbeweging dient wakker te worden geschud. Ze moet nu bijdragen tot de wereldrevolutie, die leidt tot een rechtvaardige verdeling in de wereld.
- 'Geloven is een revolutionaire zaak' (pag. 22).
- 'De kerken willen dan ook allerminst concurreren met de wereld, vooral ook niet met instellingen als de Verenigde Naties. De kerken willen juist bijdragen tot het scheppen van het sociale en politieke klimaat, waarin zulke wereldinstellingen werkelijk met gezag kunnen opereren' (pag. 31).
- 'Op het terrein van de heersende structuren komen we vooral het georganiseerde nationale eigenbelang tegen. Dat is de grootste vijand van de wereldvrede en wereldgerechtigheid. Daarom moeten de kerken er vooral toe aanzetten dat afstand wordt gedaan van nationale soevereiniteit, ten gunste van een uitbouw van de Verenigde Naties tot wereldregering.'

299 Jesaja 61:5-6

Ter vergelijking hiermee herinneren wij aan de woorden van Paus Paulus VI bij zijn bezoek aan de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties te New York op 4 oktober 1965:

‘De volken wenden zich tot de Verenigde Naties als hun laatste hoop op eendracht en vrede.’³⁰⁰

Paus Paulus VI:

‘Voor de ideologische verheffing van de mensheid is er op natuurlijk niveau niets hogers denkbaar, want gij zijt geroepen om niet slechts enkele, maar alle volken als broeders te verenigen. Een moeilijke opgave? Zonder twijfel, maar het is uw taak, uw verheven taak. Wie ziet niet in dat het noodzakelijk is om geleidelijk te komen tot een wereld overkoepelende autoriteit, die in staat is doeltreffend op te treden op juridisch en politiek niveau?

Ook wat dit punt betreft herhalen wij onze wens: Houd vol!’³⁰¹

Hoe kunnen de Verenigde Naties ooit voor de mensheid ‘de laatste hoop op eendracht en vrede’ zijn als rode superstaten kleine volken in de Raad meesleuren als ‘stemsclaven’?

Welke morele waarde hebben beslissingen als er niet in vrijheid kan worden gestemd?

Het instituut van de Verenigde Naties is alleen maar een verlengstuk van de slagvelden. De oorlogen worden daar in de conferentiezalen voortgezet, zij het met andere middelen. Het lijkt op een ‘circus’ waarin ‘wilde beesten’ optreden, die veel verwantschap vertonen met de beesten uit het droomgezicht van de profeet Daniël.³⁰²

Maar het ergste is dat hier opnieuw blijkt hoe de toekomst van Israël en van Israëls Vrededorst buiten het blikveld ligt van de Rooms Katholieke Kerk. Met hun propaganda voor de Verenigde Naties fungeren Pausdom en Oecumene gezamenlijk als ‘doorgeefluik’ voor een antichristelijke machtsconcentratie. Deze machtsconcentratie staat lijnrecht tegenover de komende oprichting van Israël tot koninkrijk van priesters.

Opnieuw begeert de satan een vacuüm op te vullen.

300 Katholiek Archief, 12 november 1965, pag. 1172

301 Katholiek Archief, 12 november 1965, pag. 1174

302 Daniël 7

In gezelschap van de oecumene wijst Paus Paulus VI naar een soort ‘nooddeur’: de Verenigde Naties. Er hoeft op mondiaal niveau maar paniek te ontstaan, bij voorbeeld bij de dreiging van een nucleaire oorlog, en alles vliegt naar die deur. Maar achter deze ‘nooddeur’ is geen balkon of brandtrap, alleen een steile afgrond.

Het onmogelijke voorstel

Is de oproep om te komen tot een verticale dialoog niet volslagen onrealistisch – gezien de concrete kerkelijke en politieke toestand?

Het lijkt inderdaad op het profeteren tegen een knekelveld.³⁰³

Het is net zo onmogelijk als het vlamvatten van het altaar van Elia, nadat hij er met opzet twaalf kruiken water over had laten gieten. Iedere steen – die de twaalf stammen Israëls uitbeeldden – was drijfnaat en een en al ‘waterverzet’ tegen het vuur van boven.

Gods antwoorden behoren tot de wondersfeer.

Het vuurteken was onweerlegbaar:

*‘Toen heel het volk dat zag, wierpen zij zich met hun gezicht ter aarde en zeiden: De HERE is God, de HERE is God!’*³⁰⁴

Het onontwijkbare dilemma

Het of...of element van de wedstrijd der altaren is eigenlijk inherent aan onze geschiedenis. Het is er onlosmakelijk aan verbonden.

Aan het slot van Zijn vlammende rede komt Jezus tot de slotsom:

*‘Zie, uw huis wordt als een woestijn voor u achtergelaten. Want Ik zeg u: U zult Mij van nu af aan niet zien, totdat u zegt: Gezegend is Hij Die komt in de Naam van de Here!’*³⁰⁵

Met deze geladen woorden heeft Hij zich wat Zijn boodschap betreft ook op de aardse tijdlijn vastgelegd. Jezus heeft daarmee geprofeteerd dat het Joodse volk Hem zal hebben erkend voor de voleinding zal komen. En dit alles sprak Hij uit in nauw verband met de woorden: ‘Zie, uw huis wordt aan u overgelaten’ (NBG51). Daarom is de oprichting van de Staat

303 Ezechiël 37

304 1 Koningen 18:39

305 Mattheüs 23:38-39

Israël in 1948 wel degelijk een test-case, een soort proef op de som of de woorden van Jezus uitkomen.

Stel u voor dat er na veel strijd en beproeving ten slotte toch vrede gesloten wordt met alle Arabische volken rondom, en dat er voor Israël een soort ‘rompstaat’ overblijft, wat zouden wij dan moeten denken van deze woorden van Jezus?

Het of...of is aan de geschiedenis inherent. Het moet nu een bepaalde kant uit.

Laten wij een ogenblik aannemen dat het werkelijk de kant op gaat van een vredesproces en dat de Staat Israël in alle politieke stormen en slagregens standhoudt en hoogstens moet instemmen met een beetje gebiedsafstand en wat grenscorrecties, hoe zou dit dan te rijmen zijn met de plechtige woorden van Jezus en Zijn pretentie: *‘De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen zeker niet voorbijgaan’?*

³⁰⁶

Lijkt Zijn profetie dan niet op de kreet van een trekvogel boven een eenzame wildernis? Het geluid sterft weg en de vogel verdwijnt in onbekende verten. Is het dan zoiets?

Terwijl nu alles omtrent deze Staat nog onzeker is, en de vrede met de vijandige Arabische Staten nog niet is getekend, zien vooraanstaande publicisten in de oprichting van de Staat Israël al een bewijs dat er geen verband kan bestaan tussen de ballingschap en de verwerping van Jezus als Messias.³⁰⁷

Dr. I. Swelheim waagt zich zelfs aan de krasse uitspraak: *‘Het feit dat het Joodse volk zich heeft opgericht zonder het middelaarschap van hun Christus, is een symbool van het Joods Gelijk.’*³⁰⁸ Als de Staat Israël werkelijk langs politieke en militaire weg de vrede zou kunnen bereiken en handhaven, wat zou dan vanuit Jeruzalem de mensheid voorgehouden worden? Stellig zou dan het ‘Joods Gelijk’ breed uitgemeten worden.

Een dergelijke terminologie herinnert ons aan het Bijbelse gebruik van het woord ‘gelijk’. In de Bijbel betekent het altijd het door de loop van de gebeurtenissen ‘in het gelijk gesteld worden door een uitspraak des Heren!’³⁰⁹

Als we deze definitie zouden toepassen op de uitspraak van Dr. Swelheim, dan zou God door het succes van het Zionisme – in de oprich-

³⁰⁶ Mattheüs 24:35

³⁰⁷ Allgemeine Jüdische Wochenzeitung, 21 september 1973

³⁰⁸ Levend Joods Geloof, 11e jaargang, nr. 3

³⁰⁹ Psalm 105:19 (NBG51); Jesaja 43:9

ting van de Staat Israël – de Joden in het gelijk gesteld hebben tegenover Jezus en Zijn aanhang.

Terwijl er nog geen enkel uitzicht is op vrede, wordt nu zelfs al gesproken alsof de woorden van Jezus over land en volk, en over stad en tempel, niet volledig zijn uitgekomen.

Daar komt nog bij dat de verwoesting van Jeruzalem precies veertig jaar na het eerste optreden van Jezus plaatsgreep.

Het getal veertig heeft in de Bijbel getuigeniswaarde. Dat de grote, wereldwijde ballingschap precies veertig jaar na de verschijning van Jezus plaatsvond, is op zich al een aanduiding dat er een verband bestaat tussen Zijn verwerping en de verschrikking van de ballingschap. De verwoesting van Jeruzalem op de 9^e Av geeft dit tijdsteken nog een sterker accent.

Volgens de Midrasj heeft God de 9^e Av met opzet tot een rouwdag gemaakt voor het volk vanwege hun zondige rouwen en wenen – als reactie op het ongeloofsrapport van de meerderheid van de verspieters na hun verkenning van Kanaän tijdens de uittocht uit Egypte.³¹⁰

Zowel Nebukadnezar als Titus heeft op de 9^e Av de poorten van Jeruzalem verbrand. Nebukadnezar verwoestte daarbij de eerste tempel en Titus de tweede.

Vijfenzestig jaar later, weer op de 9^e Av, viel de bergvesting Bethar, en daarmee was ook de opstand van Bar Kochba gebroken.

Een jaar later werd op de 9^e Av Jeruzalem met de grond gelijk gemaakt.

In 1290 werden de Joden op de 9^e Av verbannen uit Engeland.

In 1492 vaardigde koning Ferdinand op de 9^e Av de verordening uit dat alle Joden van Spanje de keuze hadden zich te laten dopen of het land te verlaten.

In 1648 richtten de Kozakken van Chmielnicki op de 9^e Av een bloedbad aan, waarbij drieduizend mannen, vrouwen en kinderen werden gedood.

In 1914, op de 1^e augustus – dat was de 9^e Av – brak de Eerste Wereldoorlog uit en in het vredesverdrag van 1918 lag alweer de kiem voor de Tweede Wereldoorlog, die dood en verderf bracht – in het bijzonder voor het Joodse volk.

Het besluit om het getto van Warschau in te stellen, werd eveneens genomen op de 9^e Av.

³¹⁰ Numeri 14:1

In 1942 begonnen op de 9^e Av de transporten naar het vernietigingskamp Treblinka.

Is deze wetmatigheid puur toeval en van geen enkele betekenis voor de toekomst?

Gelet op bovenstaande feiten pleit eigenlijk alles voor de stelling: de geschiedenis van het Joodse volk is geschiedenis binnen de geschiedenis.

Intussen heeft Dr. I. Swelheim blijk gegeven heel goed te beseffen wat er in wezen in het geding is met de oprichting van de Staat Israël. Het is een testcase van de waarachtigheid van het Messiaschap van Jezus. Daarom, als wij spreken over het onontwijkbare dilemma, ofwel het of... of element van de wedstrijd der altaren, dan is het woord 'inherent' nog te zwak. Vanwege de *Status* die het Joodse volk voor God heeft, is per definitie de Staat *zelf* het dilemma.

Het Joodse volk blijft altijd openbaringsvolk. Zowel onder Gods gerichten als onder Zijn genadewerking. Voor het forum van de hele wereld wordt nu het of-of levensgroot voor ogen gesteld. Nu zal openbaar worden dat er zonder de oprichting van het 'verbroken Pinksteraltaar' geen dageraad zal zijn – noch voor het Joodse volk, noch voor de mensheid in haar geheel.

God zegt 'neen' tegen de weg die Israël, met de oprichting van de Staat, insloeg. En tegelijk zal dit 'neen van God' worden verslonden door het 'ja' van Gods barmhartigheid. Die barmhartigheid wordt openbaar via de eenheid en volheid van de heiden-christelijke gemeente. Zo zal het worden één kudde onder één Herder.

Als Israël deze wedstrijd der altaren 'verliest', dan heeft het daarmee de Messiaanse tijd 'gewonnen'.

Maar wat, als Israël op deze boodschap niet reageert?

Dan nóg gaat het Karmelproces door. God is van niemand afhankelijk. Maar Hij ontnemt ons ook niet onze verantwoordelijkheid. Daarom zijn er drie mogelijkheden: Israël aanvaardt *a priori* de uitnodiging tot de wedstrijd der altaren, dus vóór de beslissende fase, óf *gelijktijdig* met de nood die gaat komen, óf *a posteriori*, dus nadat het gericht toesloeg.

Wij kunnen alleen maar hopen op en bidden om een spoedig 'ja', opdat de gradatie van het lijden, dat met de omschakeling van de seculiere

Staat naar een effectieve *status* van koninkrijk van priesters gepaard gaat, zo gering mogelijk zal zijn.

Het ja-woord van het Joodse volk zou betekenen dat zij openstaan voor de vraag of Mozes met zijn profetie over de profeet die zou komen, Jezus heeft bedoeld.³¹¹

Deze openheid was er in de dagen van de hogepriester Kajafas niet. Uit de lijdensgeschiedenis blijkt nergens enige openheid voor de vraag of Jezus de door Mozes geprofeteerde Profeet zou kunnen zijn. Ook bij het Joodse volk als geheel vinden we later die openheid niet.

Vanzelfsprekend wordt geen openheid gevraagd voor alle mogelijke christelijke interpretaties en formules. Alleen de openheid die Mozes vroeg. Krachtens de Thora heeft Jezus daar recht op. Deze openheid kan alsnog worden betoond door 'ja' te zeggen tegen de verticale dialoog. Daarmee zouden op slag alle verhoudingen worden gewijzigd. Want uiteindelijk is de wedstrijd der altaren een gebedswedstrijd. En wie gaat een biddend volk aanvallen? Wie gunt het Joodse volk dan niet de tijd om te zien of inderdaad door de Messias wereldwijd de condities geschapen worden die nodig zijn voor een effectief functioneren als koninkrijk van priesters in de Messiaanse tijd? Wie ontnemt het Joodse volk dan de gelegenheid om waar te kunnen nemen of het 'vuur' van deze barmhartigheid daadwerkelijk valt op het 'altaar' van de christenheid?

Met dit 'ja-woord' zou u, 'huis van Jakob', veel barricaden uit de weg ruimen en voor de christelijke gemeente de gelegenheid scheppen om haar eschatologische taak van barmhartigheid aan u uit te oefenen.³¹²

Dit alles zou ook politiek kunnen worden vertaald in een moratorium, een opschorting van de vijandelijkheden, tussen u en de u vijandig gezinde Staten.

De Arabische wereld

Deze boodschap gaat ten slotte ook heel direct de Arabische wereld aan. Nu Jeruzalem met geweld één gemaakt is, krijgt het conflict met de Arabische wereld, die overwegend Islamitisch is, ook nog een religieus aspect. Voor de Islam is Jeruzalem eveneens een heilige stad. Daarom zal de uitslag van de wedstrijd der altaren een hevige uitwerking hebben op de hele Arabische wereld.

³¹¹ Deuteronomium 18:17-22

³¹² Romeinen 11:31

Wanneer de Joden een Karmelproces moeten doormaken om tot hun Messiaanse bestemming te komen, en in dit proces het hart van de vaders gebracht moet worden bij het hart van de kinderen,³¹³ dan zal het Arabische broedervolk zeker een ‘Hagar’proces moeten ondergaan. Van Hagar lezen wij:

*‘En zij gaf de HERE, Die tot haar sprak, de naam: U bent de God Die naar mij omziet! Want zij zei: Heb ik hier dan Hem gezien Die naar mij omgezien heeft? Daarom gaf men die put de naam: de put Lachai-Roï.’*³¹⁴

Hagar had de bovennatuurlijke weg die God met Abraham en zijn vrouw Sara ging, eerst niet gerespecteerd. Zij zag daarin niet om naar God. Maar ook aan Hagar heeft God Zich geopenbaard. Zo werd de vrede hersteld in de tent van Abraham.

Op de plek van de Godsopenbaring aan Hagar, Lachai-Roï, ontmoette Isaäk later Rebekka, en dáár kwam Isaäk te wonen.³¹⁵

Zo zal het ook gaan in het hete grensgebied van de tweede en derde Godsdag. Evenals Hagar komt ook de Arabische wereld in de woestijn in een grenssituatie.

Maar over de gehele tent van Abraham zal het licht van de Messias opgaan, en komt – figuurlijk gesproken – het late nakroost van Isaäk bij Lachai-Roï veilig te wonen.

313 Maleachi 4:6

314 Genesis 16:13-14

315 Genesis 25:11

Thema's van de verticale dialoog

De zaken in het Midden Oosten komen op scherp te staan. Even scherp – figuurlijk gesproken – als het offermes dat Abraham hield boven het hart van zijn zoon Isaäk.

Op het moment dat Abraham zijn hand uitstreckte om zijn zoon als brandoffer te slachten, riep de Engel des Heren: ‘...doe hem niets’.³¹⁶

We zouden alle profetie kunnen samenvatten en rangschikken onder de roep van deze Engel ‘... doe hem niets’. Evenzo zouden we alle geloof kunnen samenvatten onder de reactie van Abraham: ‘Toen sloeg Abraham zijn ogen op en keek om, en zie, achter hem zat een ram...’³¹⁷

God voorzag Zichzelf van een lam ten brandoffer.

Een ogenblik later – wanneer Mozes wordt geroepen – moet het nageslacht van Abraham in de Paasnacht omzien naar een lam waarin God Zichzelf voorzag.

De boodschap van Elia, met zijn wedstrijd der altaren, komt op hetzelfde neer.

Ook de profetie in Jesaja 53 is op deze hemelse ‘golfengte’ doorgegeven.

De echo van ‘deze stem’ horen wij eveneens in het getuigenis van Johannes de Doper: ‘Zie het Lam van God, Dat de zonde van de wereld wegneemt!’³¹⁸

En wanneer in dit geschrift gevraagd wordt om openheid voor God, dan behoort deze oproep tot de orde van die ‘Stem’.

Zal het nakroost van Abraham, en wie zich daaronder rekent, ook nu de ogen opslaan en de ‘plaatsvervanging’ zien?

Het was niet de scherpte van het mes of de ernst van de toestand op

316 Genesis 22:12

317 Genesis 22:13

318 Johannes 1:29

zichzelf die Abraham deed omzien. Het was de roep van de Engel des Heren. De verbondengel.

Ook nu zal de mensheid door geen enkele bedreiging – zelfs niet van de atoomdood – omzien naar de plaatsvervanging waarin God heeft voorzien. Daarvoor is de grote ‘stem’ van de verbondengel nodig, op het moment dat het ‘mes’ zou toesteken. Het moment, waarop het ‘zwaard van de vernietiging’ al hangt boven het ‘hart’ van de mensheid.

En die stem zal worden gehoord (Openbaring 10). Elia is de profeet van het verbond. Aan de binding van Isaäk komt een einde. Op de derde dag stak het mes niet toe.

U vindt in dit geschrift de weergave van een exegese, die voortkwam uit een direct spreken van onze Heer in 1948.

In beginsel was in 1948 de ‘binding van Isaäk’ al gaande, evenals de ‘opgeheven hand met het mes’. Anders gezegd: ‘De grenssituatie’.

De profetie kwam in het jaar van topgebeurtenissen in de Joodse en in de heiden-christelijke wereld.

Anno Domini 1948:

1. Oprichting van de Staat Israël. Het Joodse volk tracht officieel de ballingschap op te heffen door de vestiging van een nationaal tehuis;
2. Jeruzalem scheurt in twee delen uiteen;
3. Berlijn scheurt eveneens; het gemeenschappelijke bevel over de stad valt uiteen;
4. De Bijbelgetrouwe Raad van Kerken wordt te Amsterdam opgericht, in scherpe tegenstelling met de oecumenische beweging;
5. De Wereldraad van Kerken wordt te Amsterdam geconstitueerd;
6. Het rode geweld in China komt tot een beslissende doorbraak;
7. Een mens wordt tijdens het gebed van de Bijbelgetrouwe gelovigen door de Heer aangesproken met een boodschap, die alle bovengenoemde punten met één slag raakt.

De boodschappen die de Heer gaf, waren als het weerlichten bij een nachtelijk onweer. De hele omgeving is in een flits waarneembaar. De boodschappen fungeerden als hoge uitkijkposten, vanwaar het terrein beter en anders kan worden overzien dan op de begane grond.

Het is ons beloofd:

*‘Maar wanneer Die komt, de Geest van de waarheid, zal Hij u de weg wijzen in heel de waarheid, want Hij zal niet vanuit Zichzelf spreken, maar wat Hij gehoord zal hebben, zal Hij spreken, en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen.’*³¹⁹

Maar waar is de juiste ontvankelijkheid ten aanzien van de beloften van God?

Wanneer er dan ook opgeroepen wordt tot een verticale dialoog, dan moet er veel weerstand overwonnen worden.

Binnen het bestek van dit geschrift kunnen alleen de hoofdlijnen worden aangegeven van wat er in 1948 werd geopenbaard.

Om verder dienstbaar te zijn aan de juiste ontvankelijkheid voor de vervullende daden van God in de toekomst, zullen de volgende thema’s aan de orde komen – hetzij mondeling, hetzij schriftelijk:

1. De wedstrijd der altaren;
2. Het Vrederijk;
3. De oerheuvel;
4. De cirkels van Izebel;
5. Gekruiste handen;
6. Het afikoman van de eindtijd;
7. De beker van Elia, gezet aan de lippen van Saul.

Wanneer deze punten bij het proces van een verticale dialoog nader worden toegelicht, zullen ook de concrete boodschappen, die speciaal gericht zijn aan bepaalde kerken, of die betrekking hebben op de stand van zaken in de christen-heidenwereld, worden besproken.

Thema 1: **De wedstrijd der altaren** is in dit boek al aan de orde gekomen.

Thema 2: **Het vrederijk**

Profetie hoort bij de wapenrusting van de Heer van de hemelse leger-

³¹⁹ Johannes 16:13

machten. God is een strateeg. Het openingswoord dat Hij sprak bij het begin van de wereldgeschiedenis was een regelrechte oorlogsverklaring aan het rijk der duisternis.³²⁰ Het was een proclamatie van Gods ‘heilige oorlog’.

Nu mogen de wapenen van de Heilige Geest ons op het eerste gezicht wat vreemd lijken, toch brengen ze de overwinning.

Als voorbeeld noem ik hier de geschiedenis van Jona. God zendt Jona (zijn naam betekent duif) naar Assyrië, een vergoddelijkte totaalstaat die door Jesaja als een grote roofvogel wordt getekend.³²¹ Deze ‘duif’ – Jona – overwint de Assyrische adelaar. De ‘duif’ zal elke antigoddelijke totaalmacht overwinnen.

Tegenover de stiercultus van Egypte plaatst God een geslacht lam, en in die oorlog heeft het lam de sterkste ‘stootkracht’.

De kribbe van Bethlehem wordt geplaatst tegenover de troon van Divus Augustus, en het kruis van Jezus tegenover het ganse leger van Satan.

Ik geloof in de overwinning van het Lam Gods.

Jezus gaat de weg van Israël, en Israël gaat de weg van Jezus. In de persoonlijke levensgang van de Messias vinden we duidelijk de trekken van de historische gang van het Joodse volk weerspiegeld:

- Jezus wordt uit Egypte geroepen.³²²
- Zoals het volk Israël door het water heenging, en zij zich allen in Mozes lieten dopen in de wolk en in de zee³²³, zo gaat ook Hij onder in het water.³²⁴
- Zoals Israël daarna veertig jaar door de woestijn trekt, zo wordt Jezus na Zijn doop veertig dagen in de woestijn geleid en verzocht.
- Zodra Hij de satanische verzoeken heeft afgeslagen, als teken dat Hij gekomen is om de werken van Satan te verbreken, gebeurt er iets heel opmerkelijks. Dan bevindt Hij Zich op slag in wat genoemd zou kunnen worden: een *prefiguratie van het Vrederijk*: ‘...en Hij was bij de wilde dieren, en de engelen dienden Hem.’³²⁵

320 Genesis 3:15

321 Jesaja 8:8

322 Mattheüs 2:15

323 1 Corinthiërs 10:2

324 Mattheüs 3

325 Marcus 1:13

Het was een voorafbeelding, een profetisch plaatje, van het Vrederijk. De dieren zijn de satanische monsters, zoals wij die kennen uit het boek Daniël.³²⁶ Als het Koninkrijk gegeven wordt aan de Mensenzoon, dan zijn de boze machten aan Hem onderworpen en ontvangt Hij een eeuwige heerschappij.³²⁷

We lezen van de Messias: ‘*De engelen dienden Hem*’. Dat wil zeggen: *Bedienden Hem!* Hemelse hofdienaren maken de tafel gereed voor hun Koning. Het is een miniatuurbeeld van de Messiaanse maaltijd van de toekomst.

Maar hoe begon het?

We lezen in Mattheüs 3:16-17:

‘En nadat Jezus gedoopt was, kwam Hij meteen op uit het water; en zie, de hemelen werden voor Hem geopend, en Hij zag de Geest van God als een duif neerdalen en op Zich komen.

En zie, een stem uit de hemelen zei: Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb!’

Vervolgens overwon de ‘duif’ in en door Hem alle satanische verzoeken in de woestijn. En aansluitend daaraan krijgen wij een miniatuurbeeld te zien van het vrederijk.

Hoe vreemd het arsenaal van God bij het voorlaatste grote offensief van de Heilige Geest ook mag lijken, de ‘duif’ overwint! En daarbij wordt de gemeente Gods ingeschakeld. Maar alleen als die gemeente – symbolisch gesproken – ook de trekken van de duif krijgt. Er zijn in de kerkgeschiedenis te veel en te vaak ‘haviken’ met hun klauwen bezig geweest.

Op de vraag van Jezus aan Zijn discipelen: ‘*Wie zeggen de mensen dat Ik, de Zoon des mensen, ben?*’, antwoordden zij: ‘*Sommigen: Johannes de Doper, en anderen: Elia, en weer anderen: Jeremia of een van de profeten.*’ Op de vervolgvraag van Jezus wie zij zeggen dat Hij is, zegt Simon Petrus: ‘*U bent de Christus, de Zoon van de levende God.*’ Jezus antwoordt daarop: ‘*Zalig bent u, Simon Barjona, want vlees en bloed hebben u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is.*’³²⁸

326 Daniël 7

327 Daniël 7:13-14

328 Mattheüs 16:13-19

Alleen op deze plaats in het Nieuwe Testament wordt Petrus 'Barjona' genoemd, zoon van een duif. Op deze Petrus - zolang en voor zover hij doorademd is van Gods Geest - zal de gemeente Gods worden gebouwd. En de poorten van het dodenrijk zullen haar niet overweldigen.

In het begin broedde de Geest van God als een vogel op de wateren en overwon Hij de chaos.

Noach zond tot driemaal toe een duif uit. De tweede maal komt zij terug met een olijftakje. In de oudheid werd de olijftak altijd als een symbool van heerschappij gezien, als een soort scepter. De derde maal komt de duif niet meer terug. Daarin ligt de aankondiging dat het gericht voorbij is en er een nieuwe tijd is aangebroken.

De duif is de gids naar een nieuwe wereld.

De duif is het symbool van de Heilige Geest.

Jezus zegt:

*'En als Hij [de Geest] komt, zal Hij de wereld overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel; van zonde, omdat zij in Mij niet geloven; van gerechtigheid, omdat Ik heenga tot de Vader en gij Mij niet langer ziet; van oordeel, omdat de overste van deze wereld geoordeeld is.'*³²⁹

Thema 3: De oerheuvel

Jezus zag de satan dus als de overste van deze wereld. Maar hoe zal een overste kunnen functioneren zonder residentie of hoofdkwartier?

Welnu – voor de oprichting van zijn hoofdkwartier lag voor de satan in de heidense oerheuvelmystiek het materiaal voor het grijpen. Bijna overal ter wereld treffen we verhalen en denkbeelden aan over de vorming en de ontwikkeling van het heelal. Men noemt zo'n verhaal een kosmogonie.

Zo is er de heidense kosmogonische gedachte van de oerheuvel, die als eerste uit de chaoswateren tevoorschijn zou zijn gekomen. Men zag de oerheuvel als de navel der aarde, de plaats waar onze wereld werd afgebonden. Als zodanig werd de oerheuvel gezien als het verbindings-oord van hemel en aarde, en dus bij uitstek geschikt als zetel voor een vergoddelijkt herderschap van een wereldimperator.

³²⁹ Johannes 16:8-11 (NBG51)

De tempeltoren van Babel, de ziggoerat, beeldde eveneens de oerheuvel uit. Langs de trappen van deze toren bereikte de mens het voorportaal van de goden. Daar was de *bab-el*, de poort Gods.

Dit totalitaire religieuze denkbeeld werd verbonden met de functie van de koning als het harmonisch middelpunt van de Staat en het heelal. Wanneer men de koning bovendien ziet als de hogepriester van de kosmos die te midden van de planeten zetelt, dan is daarmee de weg gebaad voor de aanbidding van de god-koning, dus voor de zelfvergoddelijking van de mens.

Illustratief voor deze oerheuvelmystiek is de structuur van de burchten waarin de vorsten van de oude wereldrijken zetelden. In het boek *De Mundo*, dat aan Aristoteles wordt toegeschreven, staat in hoofdstuk 6 een passage waarin de Perzische koning met zijn pracht model staat voor God in de kosmos:

- 'De koning zelf zetelde naar men zegt te Susa of Ecbatana, onzichtbaar voor een ieder in een wonderschoon van goud, elektron en ivoor schitterend "koninklijk paleishof"; en er waren vele op elkaar volgende poortgebouwen en voorhoven die door ettelijke stadiën van elkaar gescheiden waren, versterkt door middel van bronzen poorten en grote muren; en daarbuiten stonden de belangrijkste en aanzienlijkste mensen in vol ornaat gereed voor hun dienst opgesteld, sommigen als de persoonlijke lijfwacht en dienaren van de koning zelf, anderen als bewakers van iedere omringende muur, zogenoemde poortwachters en "luisterwachters", zodat de koning zelf, die men heer en god noemde, alles zag en alles hoorde...
- En het gehele rijk Azië, begrensd in het westen door de Hellespont en in het oosten door de Indus, had strategen, satrapen en koningen in volkerengemeenschappen onderverdeeld als knechten van de koning aan wie weer gehoorzaamden de daglopers en verspieters, de boodschappers en "vuursignalenbewakers".
- En zo groot was de orde hierin, met name bij de seinposten der vuursignalen die elkaar estafettegewijs signalen doorgaven vanuit de uiteinden van het rijk tot aan Susa en Ecbatana, dat de koning nog op dezelfde dag al het nieuws uit Azië te horen kreeg...
- Maar het is passender en betamelijker dat hij zelf op de hoogste plaats zetelt, en dat zijn kracht, die zich door de gehele kosmos uitstrekt,

zon en maan in beweging zet en de gehele hemel doet omwentelen en oorzaak is voor alles op aarde voor de onderhouding...

- Maar dat is nu juist het goddelijkste dat hij met gemak en met een eenvoudige beweging allerlei soorten werk verricht zoals bijvoorbeeld de ingenieurs doen, die door één trek aan een touwtje van een machine vele en verschillende activiteiten op gang brengen...
- Zo nu geeft ook het goddelijke wezen zijn kracht door een enkele beweging over het element dat het dichtstbij is aan de daaropvolgende elementen en dan weer van die elementen naar de verder gelegene, totdat het – het Al – heeft doordrongen...

Ook de Griekse geschiedschrijver Herodotus beschrijft in de hoofdstukken 98 en 99 van zijn eerste werk (*Historiën* boek I), hoe de eerste Meed de burcht Susa (=Ecbatana) bouwde:

- ‘...en toen hij zo de macht in handen had gekregen, dwong hij de Meden een vestingstad te bouwen en hieraan bijzondere zorg te besteden...
- ...ook hierin gehoorzaamden de Meden hem en zo bouwde hij grote sterke muren – nu heet de stad Agbatana -, waarbij één ringmuur telkens binnen een andere staat. De vesting is zo aangelegd, dat de ene ringmuur alleen met zijn kantelen boven de volgende uitsteekt. Ook de plaatselijke gesteldheid hielp daarbij, want het is een heuvel, zodat men tot een dergelijke aanleg kwam, maar toch was er ook wel enig vooropgezet plan voor deze in totaal zevenvoudige ringmuur...
- Van de eerste ringmuur zijn de kantelen wit, van de tweede zwart, van de derde purperrood, van de vierde blauw, van de vijfde felrood en zo zijn van alle ringmuren de kantelen met levende kleuren beschilderd. De twee laatste hebben verzilverde respectievelijk vergulde kantelen...

De structuur van deze burcht is dus echt planetarisch, en de vergoddelijkte vorst zetelt centraal op de top van deze oerheuvel. Hier vinden we het ABC van de latere cultus van de *shahinshah*, de Perzische ‘koning der koningen’, aan wie een boeketje eretitels werd gegeven, zoals ‘weldoener’, ‘redder’, en ‘epifanes’ – de als god verschenene. Met zijn blinkende tiara op het hoofd beeldde hij in absolute onschendbaarheid

de tegenwoordigheid van een godheid uit, die een ‘ontoegankelijk licht’ bewoont.

Deze afgodische ideologie is overgewaaid naar het Westen. Alexander de Grote en zijn diadochen³³⁰, en vervolgens de Romeinse keizers, hebben deze cultus van ambtelijke zelfvergoddelijking bewust aanvaard en helpen invoeren.

Het wezen van de verkiezing van Israël is om te functioneren in scherpe tegenstelling (=antithetisch) tot elke pseudoreligieuze machtsconcentratie. Juist in dit opzicht is ‘*het heil uit de Joden*’. Telkens weer is Israël geroepen getuige te zijn van de éne ware God, die hemel en aarde schiep, en geen andere goden naast zich duldt. Of het nu gaat om het ‘neen’ tegen de piramidale structuur van de oude faraoregimes, of tegen Nebukadnezar en de daaropvolgende wereldmachten.

Wanneer Israël bij de verschijning van Jezus van Nazareth dan ook verklaart ‘*geen koning te hebben dan de keizer*’ doet het daarmee in wezen een knieval voor de oerheuvelmystiek van het heidendom. Een tijdlang wordt de taak van Israël dan waargenomen door de christelijke martelaarsgemeente van de eerste eeuwen. Maar al spoedig doet zich het verbazingwekkende verschijnsel voor dat – na de teloorgang van het oude Romeinse Rijk – de rol van de keizer ‘*mutatis mutandis*’³³¹ overgenomen werd door de bisschop van Rome.

Het hele ‘keizerlijke establishment’ viel zijne opperhoogheid de Paus in de schoot: de curie, de titels en de Perzische (!) tiara, de lijfwacht en de wieroekwolken om de stoel van de nieuwe zichtbare vertegenwoordiger van God op aarde. Daarbij werd de apostel Petrus langs ‘dogmatische’ wegen als het ware ‘weg gesmokkeld’ uit het Nieuwe Testament, en in een rol geduwd die sterk overeenkomt met de traditie van de Iraanse keizercultus. De heidense oerheuvelmystiek kreeg zo een historische concrete gestalte in het pausdom. Op het Sint-Pietersplein kwam een obelisk te staan – een woordenloze vloek in steen tegen de ware gezindheid van de apostel des Heren, die misschien wel juist op die plaats met het hoofd naar beneden gekruisigd is.

De overste van deze wereld zoekt hardnekkig naar een hoofdkwartier! Tot in onze dagen.

³³⁰ De diadochen (= opvolgers) waren generaals van het leger van Alexander de Grote, die na zijn dood streden om de macht in zijn gigantische rijk. Dit rijk viel uiteindelijk uiteen in een aantal zogenaamde diadochenrijken.

³³¹ Mutatis mutandis: na veranderd te hebben wat noodzakelijk was

Wanneer het centraal geleide communisme met pseudoreligieuze geladenheid pretendeert de volken op te kunnen stuwen naar de volle en universele waarheid, dan hebben wij te maken met een ‘rood-messianisme’ dat zich inspant om aan de satan de nodige bouwstenen te leveren voor zijn residentie.

Het Russische gedenkteken (Sowjetisches Ehrenmal) in het Treptowerpark in Oost-Berlijn, dat is opgericht ter ere van de gesneuvelde soldaten van het Rode Leger uit de Tweede Wereldoorlog, heeft in zijn architectuur duidelijk de trekken van een heiligdom: een brede laan voert naar het koepelvormige heiligdom op een heuvel, die sterk doet denken aan de oerheuvel van de oudheid.

Het is treffend en alarmerend dat juist op de plaats waar in de apsis³³² van de Grieks-Orthodoxe Kerken de Christos Pantokrator (de Heerser over het heelal) troont, nu in de koepel van dat communistische ‘imitatieheiligdom’ in het Treptowerpark in Berlijn, een miniatuurafbeelding van het Kremlin deze ereplaats inneemt. Dat de Grieks-Orthodoxe Kerk eerst de ‘keizermythe’ had overgedragen op het beeld van Christus dat troonde midden in de apsis, is geen excuus voor deze brutale vervanging.

Wie denkt bij deze vervanging van de Christos Pantokrator door het Kremlin niet aan de woorden van Paulus over de antichrist:

‘Laat niemand u op enigerlei wijze misleiden. Want die dag komt niet, tenzij eerst de afval gekomen is en de mens van de wetteloosheid, de zoon van het verderf, geopenbaard is, de tegenstander, die zich ook verheft boven al wat God genoemd of als God vereerd wordt, zodat hij als God in de tempel van God gaat zitten en zichzelf als God voordoet.’³³³

Zo’n gedenkteken als in het Treptowerpark laat zien uit welke inspiratie het communisme opkomt! De kantelen van deze ‘Susa-burcht’³³⁴ zijn alle rood. De estafettelopers, de spionnen, de ‘vuursignalenbewakers’ zien er anders uit dan in de vroege oudheid bij de Perzische despoten. Als het ‘hoofdkwartier’ het nodig vindt, dragen zij nu zelfs de prachtige

³³² Apsis is een halfronde, of veelhoekige, nisvormige ruimte aan een kerk, kathedraal of tempel.

³³³ 2 Thessalonicenzen 2:3-4

³³⁴ Figuurlijk bedoeld. Susa was een heilige stad en de hoofdstad van het Elamitische rijk (± 4000 v Chr). De stad herbergde de tempel (ziggurat) van een van de belangrijkste goden van Elam.

kleding van kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders. De hoogste technische verworvenheden – ook op militair gebied – staan nu in de dienst van het rode messianisme.

Deze alleenheerschappij is via het oude tsarendom bovendien nog erfelijk belast met de nawerking van de oosters-Aziatische god-keizercultus, en overtreft in wreedheid zelf de tirannen van de vroegste tijden. Dit soort despotisme heeft – evenals elk ‘Babel’ – zijn ‘vurige oven’, die desnoods zevenmaal heter gestookt kan worden³³⁵ als het gaat om de ware gelovigen of dissidenten te treffen, te martelen of uit te roeien. Het is ‘rood fascisme’.

Dit ‘rode fascisme’ heeft zijn eigensoortige concentratiekampen en psychiatrische klinieken en het houdt er voor de ware gelovigen een helse ‘apartheid’ op na die zo gruwelijk is, dat de ‘thuislanden’ voor deze vervolgdgen alleen maar te vinden zijn in de Goelagarchipel, concentratiekampen, gevangenissen, psychiatrische klinieken en massagraven. Juist de pseudoreligieuze geladenheid van dit soort communisme maakt het zo gevaarlijk voor de hele mensheid.

De kubusvorm van het Lenin-mausoleum op het Rode Plein in Moskou, vlak bij de muur van het Kremlin, vertoont een duidelijke gelijkenis met het graf van de Perzische koning Cyrus. Deze gelijkenis verraadt uit welk soort bezetenheid het communisme is opgekomen. De kubusvorm is een symbool van de eeuwigheid en het piramidemotief dat erin verwerkt is, herinnert aan de vergoddelijking van de oude Egyptische zonnegod-farao’s. Het Lenin-mausoleum is het ‘heilige der heiligen’ in de communistische ‘tempel’.

Miljoenen zijn al op bedevaart geweest naar de rode ‘Kaäba’ in dit communistische ‘Mekka’. Onder deze bedevaartgangers bevonden zich helaas ook vele ‘nuttige idioten’ uit de vrije wereld – om het in de taal van Lenin te zeggen.

Thema 4: **De cirkels van Izebel**

Wie zal weerstand bieden?

Is er niet ergens een dam op te werpen tegen deze ‘rode springvloed’?

Kunnen de Rooms Katholieke Kerk en de Wereldraad van Kerken

³³⁵ Vgl. Daniël 3:19

hiertegen misschien een paar ringdijken vormen?

Nee, het tegendeel is eerder waar. De duivel kan niet worden uitgeworpen door Beëlzebul.³³⁶ De Rooms Katholieke Kerk is zelf – zowel dogmatisch als kerkrechtelijk – vervallen tot een afgodisch systeem en heeft in de geschiedenis bewezen voor het sluiten van concordaten met figuren als Napoleon en Hitler niet terug te deinzen. Figuren, die duidelijk de apocalyptische trekken droegen van de mens van de wetteloosheid, de ‘zoon van het verderf’³³⁷, en daarmee op zijn minst beschouwd mogen worden als vóórtypen van de antichrist. Door een politieke koehandel met de paus konden deze tirannen hun macht en aanzien versterken.³³⁸

Verder bestaat er altijd nog zoiets als: de Oost-politiek van het Vaticaan. Volgens een artikel in het *Elseviers Magazine* van 13 mei 1972, vertelde een officiële ambtsdrager van de Rooms Katholieke Kerk:

- ‘De Oost-politiek van het Vaticaan heeft namelijk twee belangrijke doelstellingen: het herstel van de hiërarchie in de Oostbloklanden en het bereiken van goede betrekkingen met de Russisch-Orthodoxe Kerk in het kader van de oecumenische politiek.
- Het motief op de achtergrond voor dit laatste streven is de gevolgen van het Oosters schisma (1054) ongedaan te maken en de Russische Kerk weer onder de vleugels van Rome te brengen.’³³⁹

Precies hier schuilt er een adder onder het gras.

Laten wij het patriarchaat van Moskou³⁴⁰ niet onderschatten!

Na de ineenstorting van het Romeinse Imperium kon de bisschop van Rome opklimmen op de wereldse ladder van de belangrijkheid van de stad Rome. Daarmee leek hij een soort vervanging van de Romeinse keizer. Op dezelfde wijze is het patriarchaat van Moskou niet belangrijk om het openbaar worden van de gaven van de Heilige Geest – om maar

336 Mattheüs 12:22-32

337 2 Thessalonicenzen 2:3-4

338 Dr. J.S. Bartstra, Handboek tot de staatkundige geschiedenis der landen van onze beschavingsskring, deel 2, pag. 316, en deel 4, pag. 408, en Günter Lewy, De Rooms-Katholieke Kerk en Nazi-Duitsland, pag. 177

339 In 1054 vond het Oosters Schisma plaats. Dit was een kerkscheuring in de christelijke kerk, waarbij er een splitsing kwam tussen de oosters-orthodoxe kerken en de Rooms-Katholieke Kerk. Deze scheuring was het gevolg van o.a. een verschil van inzicht over het leerstuk van de goddelijke drie-eenheid.

340 Het ‘patriarchaat van Moskou’ is een van de officiële benamingen van de Russisch Orthodoxe Kerk.

iets te noemen – maar wel om de politiek zo invloedrijke plaats Moskou.

De scheuringen in de kerk van Jezus Christus, en de pogingen om door oecumenische activiteiten die scheuringen op te heffen, zijn over de hele wereld al belangrijke factoren in het politieke krachten spel.

Rondom het oppergezag van de paus en de organisatorische eenwording van kerken kunnen grote politieke energieën vrijkomen. De paus gelooft uit hoofde van zijn ambt in zijn primaat. Het patriarchaat van Moskou staat volledig onder controle van het Kremlin. De ‘wisseltafels’ staan gereed.

Het valt buiten het bestek van dit geschrift om de houding van Rome jegens de katholieke Oekraïners te beschrijven. Wij kunnen hier niet breed ingaan op het feit dat metropoliet Nikodim de heilige mis heeft bijgewoond, die gecelebreerd werd door Mgr. Willebrands.³⁴¹ Ook gaat het ons binnen dit kader te ver om mee te delen wie aartsbisschop Nikodim is.³⁴² Bij een eventueel mondelinge of schriftelijke bespreking van het thema *De cirkels van Izebel* kan daarover mogelijk meer documentatiemateriaal worden verstrekt.

Zeker is dat noch Rome, noch de Wereldraad van Kerken, waarin ook de Russische Kerk een belangrijke plaats inneemt, ook maar enigszins in staat is (of wil zijn), om weerstand te bieden aan het agressieve ‘rode messianisme’.

Als het gaat om de bevordering van de wereldvrede is er tussen de communistische propaganda en de publicaties van topmensen uit de oecumenische beweging een opvallende overeenstemming in termen en idealen. Het rode horizontalisme blijkt een nieuw rendez-vous geworden voor kerken, die in wezen zijn afgefallen van het oude geloof dat ‘eenmaal aan de heiligen overgeleverd is’.³⁴³

Er is een wereldwijde valse vredesstrategie aan de gang. Een geniaal plan voor het samenvoegen van krachten, die op gelijke wijze druk kunnen uitoefenen op regeringen, is in uitvoering.

De Wereldraad van Kerken bemoeit zich met de politiek. Belangrijk in dit verband is de verklaring over het ontwapeningsvraagstuk, die werd aanvaard door het uitvoerend comité van de Wereldraad van Kerken in zijn bijeenkomst van 1-14 februari 1964 in Odessa. Deze verklaring eindigt met de woorden:

341 Verslag in Oss. Rom, 17 december 1967 (vertaling Katholiek Archief, 2 februari 1968).

342 Documentatieboek van Dr. Carl McIntire, president van de ICCA

343 Judas 3

‘Wij doen een beroep op de kerken hun streven naar vrede te vernieuwen en te versterken, hun pogingen te paren aan die van andere mensen van goede wil en druk uit te oefenen op de regeringen om maatregelen te nemen als die welke wij hier hebben aanbevolen.’

De Wereldraad van Kerken probeert ook invloed uit te oefenen op de gang van zaken in het politiek explosieve centrum van de wereld: het Midden Oosten. De hierna volgende boodschap werd aanvaard door ‘the Central Committee’ van de Wereldraad van Kerken in de zitting van 14-22 augustus 1980:

Statement on Jerusalem

- 1. On the basis of previous WCC statements the Central Committee opposes the Israeli unilateral action of annexing East Jerusalem and uniting the city as its ‘eternal capital’ under its exclusive sovereignty.*
- 2. This decision is contrary to all pertinent UN resolutions. It most dangerously undermines all efforts towards the just solution of the Middle East problem and thus jeopardizes regional and world peace.*
- 3. The Central Committee reiterates the statement on Jerusalem issued by the WCC Assembly in Nairobi, 1975, which stressed that the tendency to minimize Jerusalem’s importance for any of the three monotheistic religions should be avoided. The destiny of Jerusalem should be viewed in terms of people including Christians as well as Jews and Muslims and not only in terms of shrines. Therefore, just as the future status of Jerusalem has been considered part of the destiny of the Jewish people, so it cannot be considered in isolation from the destiny of the Palestinian people, and should thus be determined within the general context of the settlement of the Middle East conflict in its totality.*
- 4. The Central Committee calls the member churches to exert through their respective governments all pressure on Israel to withhold all action on Jerusalem, the future of which should be included in the agenda of official negotiations involving Israel and the Palestinian people on self-determination and the solution of the Middle East conflict.*
- 5. Recognizing that Jerusalem is a focus of the deepest religious inspi-*

ration and attachment for all Christians in the world, the Central Committee urges the WCC to undertake an active role in expressing the concerted Christian voice and to aid churches in fully assuming their role as partners in deciding the future character of Jerusalem.

- 6. The Central Committee also urges the General Secretary to explore, in consultation with member churches in the area and the Vatican, possibilities of trying to find the best solution to the problem of Jerusalem through all appropriate and effective means and ways such as convening jointly or separately international consultations or any other approaches or actions on Jerusalem. The General Secretary should also explore possibilities of consultations with the Muslim and Jewish communities concerned with the future character of Jerusalem in order to seek ways to consolidate justice and human co-existence in the City of Peace.*

Verklaring over Jeruzalem

1. Op basis van eerdere verklaringen van de Wereldraad van Kerken verzet het Centraal Comité *zich tegen de eenzijdige daad van Israël* om Oost-Jeruzalem te annexeren en de stad als zijn ‘eeuwige hoofdstad’ onder zijn uitsluitende soevereiniteit te verenigen.
2. Dit besluit is tegen alle resoluties ter zake van de Verenigde Naties. Het ondermijnt op zeer gevaarlijke wijze alle inspanningen voor een rechtvaardige oplossing van het probleem van het Midden-Oosten en brengt aldus de regionale vrede en de wereldvrede in gevaar.
3. Het Centraal Comité herhaalt de verklaring over Jeruzalem welke werd uitgegeven door de assemblee van de Wereldraad van Kerken in Nairobi, in 1975, en welke benadrukte dat de neiging het belang van Jeruzalem voor een van de drie monotheïstische godsdiensten te verkleinen moet worden vermeden. De bestemming van Jeruzalem moet worden gezien vanuit het oogpunt van zowel christenen als joden en moslims, en niet alleen vanuit heilige plaatsen. Juist omdat de toekomstige status van Jeruzalem als een onderdeel van de bestemming van het joodse volk moet worden beschouwd, kan zij niet los worden gezien van de bestemming van het Palestijnse volk; hij moet derhalve worden bepaald binnen de algemene samenhang van de oplossing van het conflict van het Midden-Oosten in zijn totaliteit.

4. Het Centraal Comité roept de lid-kerken op door hun respectieve regeringen alle druk op Israël uit te oefenen om zich te onthouden van elke actie ten aanzien van Jeruzalem, waarvan de toekomst moet worden opgenomen op de agenda van de officiële onderhandelingen betreffende Israël en het Palestijnse volk, als het gaat om zelfbeschikking en de oplossing van het conflict van het Midden-Oosten.
5. Terwijl het erkent dat Jeruzalem een brandpunt is van de diepste religieuze inspiratie en gehechtheid voor alle christenen in de wereld, dringt het Centraal Comité er bij de Wereldraad van Kerken op aan een actieve rol te spelen door de gezamenlijke christelijke stem tot uitdrukking te brengen en de kerken te helpen ten volle hun taak als deelgenoten te aanvaarden bij het beslissen over het toekomstige karakter van Jeruzalem.
6. Het Centraal Comité dringt er ook bij de secretaris-generaal op aan in overleg met de lid-kerken in het gebied en met het Vaticaan de mogelijkheden te onderzoeken om te proberen de beste oplossing te vinden voor het probleem Jeruzalem door alle geëigende en doeltreffende middelen en wegen, zoals gezamenlijke of afzonderlijke internationale overlegorganen bijeen te roepen, of welke andere benaderingen of acties ten aanzien van Jeruzalem ook. De secretaris-generaal moet ook de mogelijkheden nagaan om overleg te plegen met gemeenschappen van moslims en joden die betrokken zijn bij het toekomstige karakter van Jeruzalem, ten einde wegen te zoeken om de rechtvaardigheid en de menselijke co-existentie in de stad van vrede te consolideren.³⁴⁴

Hier klopt iets niet.

Eerst is daar de onmetelijke schuld van de kerken die eeuwenlang in de Woordverkondiging niet hebben gesproken over de in de Heilige Schrift beloofde Messiaanse toekomst van het verkoren volk. De blijvende *status* van dit volk is ook nooit algemeen aan de mensheid duidelijk gemaakt. Zo kon gemis aan eerbied voor de Joodse mens gemakkelijk een eerste aanzet worden tot antisemitisme.

Vervolgens vertoont de kerkgeschiedenis ten aanzien van het Joodse volk een interpretatie en toepassing van het Nieuwe Testament, die geheel in strijd is met de bedoeling van Jezus en de apostelen. De schuldfactor

³⁴⁴ Ecumenical Review, oktober 1980; vertaling Archief van de Kerken

aan de explosie van het antisemitisme in de Tweede Wereldoorlog ligt daardoor ook bij die kerken, die nu zijn aangesloten bij de Wereldraad.

Het is die explosie, anders gezegd de Holocaust, die mede een belangrijk motief werd voor de oprichting van de Staat Israël.

Inderdaad – het Joodse volk heeft de terugkeer naar het oude gebied van de vaders gezocht, geconstrueerd en bevochten buiten de grote kenmerken van een exodus om – zoals wij die aantreffen in de heilige geschiedenis. Zij deden het ook zonder enig respect voor de woorden van Jezus over stad en volk. In dit geschrift noemden wij dit pogen zelfs een ‘Hiël-bouwen’.

Allemaal waar.

Toch missen de kerken van Godswege het recht om zich uit te laten zoals in de *Statement on Jerusalem*.

Immers, in zo’n verklaring ligt de suggestie als zou de vrede van Jeruzalem gebonden zijn aan een soort politieke of staatkundige herverkaveling van het oude gebied. Zonder de oproep tot het nakomen van onze heiden-christelijke verantwoordelijkheid om met woord en daad borg te staan voor de waardige omschakeling van dit volk van *Staat* naar *status* van koninkrijk van priesters, en zonder deel te nemen aan het scheppen van een alternatieve situatie naar de richtlijnen van Jesaja 61, betekent elke seculiere stimulans tot politieke herverkaveling, het meehelpen opbouwen van een bruggenhoofd voor het ‘rode messianisme’.

Ook ‘Hagar’ moet tot bekering komen.

Dat het Joodse volk een status voor God heeft, gaat ook de Arabieren aan.

Het legt op ons, christenen van de hele wereld, de verantwoordelijkheid om met woord en daad borg te staan voor de waardige omschakeling van Joodse Staat naar status van koninkrijk van priesters, en het legt op de Arabische broedervolken de verantwoordelijkheid rekening te houden met het bovennatuurlijke handelen van God – in gericht en genade – ten aanzien van het Joodse volk.

Want ook voor de Palestijnen zal er, buiten de wedstrijd der altaren om, geen verlossend antwoord en geen rechtvaardige regeling van hun positie komen. Alleen door een aan het Karmelgericht analoog gebeuren zal er een totaal nieuwe, werkelijk Messiaanse situatie kunnen ontstaan.

Elk aandringen op een soort staatkundige herverkaveling leidt onher-

roepelijk naar een doorbraak van een ‘rode vloed’ over de wereld, en daarmee naar een wereldbrand. Zo wordt het oude gebied alleen maar een trechter van de hel.

In het komende Messiaanse rijk zal er zowel voor de Jood als voor de Palestijn een taak zijn weggelegd, die zij met vreugde kunnen uitoefenen ten dienste van de hele mensheid.

Daarom zijn de activiteiten van de Wereldraad van Kerken – zowel in het Westen als in het Midden-Oosten – een dodelijk gevaar voor de mensheid. De boodschap die in Nederland op 15 mei 1981 door de Raad van Kerken werd uitgegeven is geheel in de lijn van de *Statement on Jerusalem*. We nemen hier slechts een enkel citaat over:

‘In de verstrooiing heeft het joodse volk de eeuwen door het verlangen bewaard naar zijn land aan de Middellandse Zee en naar de stad Jeruzalem. Deze door de eeuwen heen vastgehouden verbondenheid is een historisch gegeven, dat aan de joden recht geeft in dit land – recht, dat door de erkenning van de Staat Israël sedert 1948 internationaal bevestigd is.

Dit neemt niet weg dat ook anderen historisch recht hebben op ditzelfde gebied als hun woonstede. Het moeilijke en tragische is, dat hier niet recht staat tegenover onrecht, maar recht van de joden tegenover recht van de Palestijnen. Het zal uiterst moeilijk zijn deze twee rechten te verzoenen zonder aan een van beide afbreuk te doen.’

In dit verband willen wij herinneren aan de verklaring van de Raad van Kerken uit 1979, over het conflict in het Midden-Oosten, waarin op deze problematiek wordt ingegaan en waarin onder meer staat:

‘Israëls recht op een staatkundig bestaan en veiligheid dient onverkort te worden erkend. Het recht van de Palestijnen op zelfbeschikking en op een staatkundig bestaan dient eveneens onverkort erkend te worden.’³⁴⁵

Het bovenstaande kan zo maar een toespraak van Sint Nicolaas zijn, die als goedmoedige, gulle bisschop aan alle kinderen in de tent van Abraham dezelfde hoeveelheid koek en snoep wil uitdelen. Het lijkt zo lief en rechtvaardig, maar de grimmige werkelijkheid is anders. Feit is, dat kerken, die in een lange geschiedenis, op indirecte en soms ook

³⁴⁵ Het citaat is letterlijk overgenomen met inbegrip van het gebruik van een hoofdletter voor de Palestijnen en een kleine letter voor Joden.

op directe wijze, er mede debet aan zijn dat het Joodse volk naar het Midden-Oosten toegedreven is, nu – zonder het uitzicht te openen op een alternatieve Messiaanse oplossing – met suggesties komen, die de volken van de wereld stimuleren om mee te helpen aan een politieke hervervorming van het oude gebied. In de praktijk drijft dit het Joodse volk dieper in een isolement, en roept het ook voor de Arabieren een levensgroot gevaar op.

Thema 5: **Gekruiste handen**

Wat onmogelijk is bij mensen, is mogelijk bij God. Altijd weer heeft God in grenssituaties de heidenwereld ingeschakeld om het Joodse volk op zijn plaats te brengen. We zien het bij de patriarchen en in de geschiedenis van Jozef. Andere voorbeelden in het Oude Testament zijn: het Godsoordeel bij de Filistijnen³⁴⁶, de geschiedenis van Ruth en die van Jona en bij de roeping van koning Cyrus. Zo zal het ook gaan als de volheid der heidenen ingaat en gans Israël zalig wordt.

Ook de profeet Jeremia moest deze weg die God kiest aankondigen, toen hij het onherroepelijke lot van de ballingschap voor zijn volk zag naderen:

*‘HERE, mijn vesting en mijn burcht,
mijn toevlucht op de dag van de benauwdheid,
tot U zullen de heidenvolken komen
van de einden der aarde, en zeggen:*

*Onze vaders hebben enkel leugen in erfelijk bezit gekregen,
en nietige dingen, niets ervan is van nut.*

Zou een mens zich goden maken?

Dat zijn toch geen goden!

*Daarom, zie, Ik doe hen erkennen,
deze keer doe Ik hen*

Mijn hand en Mijn macht erkennen.

Dan zullen zij weten dat Mijn Naam HERE is.³⁴⁷

Met de roeping van Cyrus als Zijn werktuig³⁴⁸ is deze profetie aanvankelijk in vervulling gegaan.

³⁴⁶ 1 Samuël 6

³⁴⁷ Jeremia 16:19-21

³⁴⁸ Jesaja 41 en 45

Op het apostelconvent is ook over deze ‘weg’ via de heidenen gesproken:

‘En heel de menigte zweeg, en zij hoorden Barnabas en Paulus vertellen wat voor grote tekenen en wonderen God door hen onder de heidenen gedaan had. En toen zij zwegden, antwoordde Jakobus: Mannenbroeders, luister naar mij. Simeon heeft verteld hoe God voorheen naar de heidenen omgezien heeft om voor Zijn Naam uit hen een volk aan te nemen.

En hiermee stemmen de woorden van de profeten overeen, zoals geschreven staat:

Hierna zal Ik terugkeren en de vervallen hut van David weer opbouwen, en wat daarvan is afgebroken, weer opbouwen en Ik zal hem weer oprichten, opdat de mensen die overgebleven zijn, de HERE zouden zoeken, en alle heidenen over wie Mijn Naam uitgeroepen is, spreekt de HERE, Die dit alles doet. Aan God zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend.’³⁴⁹

De bedoeling van God om een volk uit de heidenwereld voor Zijn Naam te vergaderen, is het herstel van de vervallen hut van David. Dat staat in relatie tot elkaar. Daarop doelde ook Jezus met Zijn belofte:

‘Ik heb nog andere schapen, die niet van deze schaapskooi zijn; ook die moet Ik binnenbrengen, en zij zullen Mijn stem horen en het zal worden één kudde en één Herder.’³⁵⁰

Thema 6: **Het afikoman van de eindtijd** ³⁵¹

Als die vervullingsdagen aanbreken, zal – in figuurlijke zin – op heel bijzondere wijze een stukje van het Lam, dat verborgen was in de stoel van Elia, worden ontdekt.³⁵² Dan kan de na-seder van de eindtijd beginnen en voortgaan – totdat het uur slaat, waarop bij het klinken van de zevende bazuin, de verborgenheid van God wordt vervuld.

³⁴⁹ Handelingen 15:12-18

³⁵⁰ Johannes 10:16

³⁵¹ Afikoman (= gebroken) is een stuk matse dat vóór de sedermaaltijd ergens wordt verborgen, door de kinderen moet worden gezocht en waarmee vervolgens de maaltijd wordt afgesloten.

³⁵² Openbaring 10

Thema 7: **De beker van Elia gezet aan de lippen van koning Saul**

De sub-thema's zijn:

- De verwachting bij het Jodendom, de Islam en de Christenheid omtrent de komst van Elia;
- Het Zionisme;
- De greep van Saul naar de profetenmantel van Samuël;
- De verkiezing van Israël;
- De Jakobs ladder;
- De Pniëlworsteling;
- Het aangezicht van Ezau als Gods aangezicht.

Moge de komende doorbraak van het Rijk Gods ons allen brengen tot de lof en de aanbidding, waartoe de apostel Paulus kwam aan het slot van zijn betoog over Israëls val en toekomst: ³⁵³

‘O diepte van rijkdom, van wijsheid en van kennis Gods, hoe ondoordringdelijk zijn Zijn beschikkingen en hoe onnaspeurlijk Zijn wegen!

Want: wie heeft de zin des Heren gekend?

Of wie is Hem tot raadsman geweest?

Of wie heeft Hem eerst iets gegeven, waarvoor hij vergoeding ontvangen moet?

Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen:

Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid!

Amen.’

³⁵³ Romeinen 11:33-36 (NBG51)

